

ชื่อวิทยานิพนธ์ การพัฒนาเครื่องมือวัดคุณธรรม จริยธรรมและค่านิยมที่พึงประสงค์ของนักเรียน
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 จังหวัดสุราษฎร์ธานี

ผู้วิจัย นางแวมณี บุตรเรืองศักดิ์ ปรีญา ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต (การประเมินการศึกษา)
อาจารย์ที่ปรึกษา (1) รองศาสตราจารย์ ดร.วรรณดี แสงประทีปทอง (2) รองศาสตราจารย์
ดร.สมถวิล วิจิตรวรรณมา ปีการศึกษา 2549

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ (1) พัฒนาเครื่องมือวัดคุณธรรม จริยธรรมและค่านิยมที่พึงประสงค์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 จังหวัดสุราษฎร์ธานี และ(2) ตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือวัดคุณธรรม จริยธรรมและค่านิยมที่พึงประสงค์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 จังหวัดสุราษฎร์ธานี

กลุ่มตัวอย่างเป็นครูผู้สอนโรงเรียนวัดสมัชชวารวณจำนวน 2 คน นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 จำนวน 200 คน ผู้ปกครองนักเรียนจำนวน 200 คน ได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นเครื่องมือวัดคุณธรรม จริยธรรมและค่านิยมที่พึงประสงค์ จำนวน 3 ฉบับ คือ

(1) แบบสังเกตพฤติกรรมนักเรียนโดยครู (2) แบบประเมินตนเองของนักเรียน และ (3) แบบประเมินนักเรียนโดยผู้ปกครอง สถิติที่ใช้ในการตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ ได้แก่ ดัชนีความสอดคล้องสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สันและสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค

ผลการวิจัยพบว่า (1) เครื่องมือวัดคุณธรรม จริยธรรมและค่านิยมที่พึงประสงค์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 จังหวัดสุราษฎร์ธานีที่พัฒนาขึ้นมี 3 ฉบับ ได้แก่ แบบสังเกตพฤติกรรมนักเรียนโดยครูจำนวน 40 ข้อ แบบประเมินตนเองของนักเรียนจำนวน 40 ข้อ และแบบประเมินนักเรียนโดยผู้ปกครองจำนวน 20 ข้อ และ (2) แบบสังเกตพฤติกรรมนักเรียนโดยครูมีความตรงเชิงเนื้อหาโดยค่าดัชนีความสอดคล้อง มีค่าระหว่าง .60 ถึง 1.00 มีค่าความเที่ยงเท่ากับ .83 แบบประเมินตนเองของนักเรียนมีความตรงเชิงเนื้อหาโดยค่าดัชนีความสอดคล้อง มีค่าระหว่าง .60 ถึง 1.00 มีค่าความเที่ยงเท่ากับ .94 แบบประเมินนักเรียนโดยผู้ปกครอง มีความตรงเชิงเนื้อหาโดยค่าดัชนีความสอดคล้อง มีค่าระหว่าง .60 ถึง 1.00 มีค่าความเที่ยงเท่ากับ .81

คำสำคัญ คุณธรรม จริยธรรม ค่านิยมที่พึงประสงค์ การพัฒนาเครื่องมือ

Thesis title: The Development of Instruments to Assess Virtues, Ethics and Desirable Values of Prathom Suksa V Students in Surat Thani Province

Researcher: Mrs. Wawmanee Bootruengsak; **Degree:** Master of Education (Educational Evaluation); **Thesis advisors:** (1) Dr. Vandee Sangprateptong, Associate Professor; (2) Dr. Somthawin Wichitwanna, Associate Professor; **Academic year:** 2006

ABSTRACT

The purposes of this research were to (1) develop instruments to assess virtues, ethics and desirable values of Prathom Suksa V students in Surat Thani Province; and (2) verify quality of the developed instruments to assess virtues, ethics and desirable values of Prathom Suksa V students in Surat Thani Province.

The research sample consisted of two teachers in Wat Samai Suwan School, 200 Prathom Suksa V students, and 200 parents, all of which were purposively selected. The employed research instruments were three assessment forms : (1) a student behavior observation form for teachers; (2) a self-assessment form for students; and (3) a student assessment form for parents. Statistics employed for quality verification of the instruments were the item-objective congruence (IOC) index, Pearson correlation coefficient, and Cronbach's alpha coefficient.

Research findings were as follows: (1) The developed instruments to assess virtues, ethics and desirable values of Prathom Suksa V students in Surat Thani consisted of three assessment forms, namely, the student behavior observation form for teachers, with 40 items; the self-assessment form for students, with 40 items; and the student assessment form for parents, with 20 items. (2) Results of quality verification showed that the student behavior observation form for teachers had IOC indices ranging from .60 to 1.00 for content validity, and had reliability coefficient of .83; the self-assessment form for students had IOC indices ranging from .60 to 1.00 for content validity, and had reliability coefficient of .94; and the student assessment form for parents had IOC indices ranging from .60 to 1.00 for content validity, and had reliability coefficient of .81.

Keywords: Virtue, Ethics, Desirable value, Instrument development

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงได้ด้วยความกรุณาอย่างยิ่งจาก รองศาสตราจารย์ ดร.วรรณดี แสงประทีปทอง ประธานกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ รองศาสตราจารย์ ดร.สมถวิล วิจิตรวรรณ กรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ที่ได้ให้คำแนะนำ คำปรึกษา และช่วยตรวจสอบข้อบกพร่องต่างๆของวิทยานิพนธ์ให้ถูกต้องสมบูรณ์ด้วยความเอาใจใส่เป็นอย่างดี ผู้วิจัยขอกราบขอบคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ ที่นี้

ขอกราบขอบพระคุณรองศาสตราจารย์ ดร.กานดา พูนลาภทวี กรรมการสอบวิทยานิพนธ์และเป็นผู้เชี่ยวชาญที่ให้คำแนะนำ ข้อเสนอแนะ ตลอดจนช่วยตรวจสอบข้อบกพร่องต่างๆของวิทยานิพนธ์ให้ถูกต้องสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

ขอกราบนมัสการขอบพระคุณพระมหาพิมล ขุนพิทักษ์ ขอกราบขอบพระคุณรองศาสตราจารย์ ดร.กฤษณา กรุดทอง อาจารย์ทวีป งามประดิษฐ์ และอาจารย์เชิดศักดิ์ ศิริสุข ผู้เชี่ยวชาญที่ได้ให้คำแนะนำและข้อเสนอแนะต่างๆ

ขอขอบพระคุณ อาจารย์อุดม ประคู้ ผู้อำนวยการ โรงเรียนวัดสมัยสุวรรณ อาจารย์สวาท อ่อนเกตุพล ผู้อำนวยการ โรงเรียนบ้านคลองพังกลาง คณะครู นักเรียน และผู้ปกครอง ที่ให้ความร่วมมือและอำนวยความสะดวกในการเก็บรวบรวมข้อมูล จนทำให้งานวิทยานิพนธ์นี้สำเร็จลุล่วงด้วยดี

ขอขอบคุณคุณบุญทอง บุตรเรืองศักดิ์ คุณดวงนภา บุตรเรืองศักดิ์ คุณอรอุมา บุตรเรืองศักดิ์ คุณสว่าง บัญดาตั้ง คุณรัชณี บัญดาตั้ง อาจารย์พงษ์ศักดิ์ คำน้อย อาจารย์ศิริณี จันทร์เป็น อาจารย์วรรณภา จันทร์มณี อาจารย์จรัญ ศักดิ์มาศ อาจารย์จิราพรรณ หล่อพันธ์ อาจารย์ฐิติวัลคุ์ พรหมฤทธิ์ ตลอดจนเพื่อนร่วมแขนงวิชาการวัดและประเมินผลการศึกษาทุกคน และผู้ที่ให้ความช่วยเหลือ ที่ไม่ได้เอ่ยนามในที่นี้

ท้ายสุดนี้ผู้วิจัยขอโน้มรำลึกถึงพระคุณของบิดา มารดา ครู อาจารย์ และสิ่งศักดิ์สิทธิ์ทั้งหลาย ที่ให้กำลังใจแก่ผู้วิจัยตลอดมาจนส่งผลให้งานวิทยานิพนธ์ครั้งนี้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณหาที่สุกมิได้

แวมณี บุตรเรืองศักดิ์

เมษายน 2550

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
กิตติกรรมประกาศ	ฉ
สารบัญตาราง	ณ
สารบัญภาพ	ญ
บทที่ 1 บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญ	1
วัตถุประสงค์	3
กรอบแนวคิดการวิจัย	3
ขอบเขตการวิจัย	4
นิยามศัพท์เฉพาะ	5
ความสำคัญของเรื่องที่วิจัย	5
บทที่ 2 วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง	6
ความหมายของคุณธรรม จริยธรรมและค่านิยม	6
การวัดคุณธรรม จริยธรรมและค่านิยม	15
งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการสร้างเครื่องมือวัดคุณธรรม จริยธรรมและค่านิยม	19
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย	33
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	33
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	34
การเก็บรวบรวมข้อมูล	39
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	40
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	42
ผลการพัฒนาเครื่องมือวัดคุณธรรม จริยธรรมและค่านิยมที่พึงประสงค์	42

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บทที่ 5 สรุปการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	56
สรุปการวิจัย	56
อภิปรายผล	58
ข้อเสนอแนะ	59
บรรณานุกรม	61
ภาคผนวก	
ก รายนามผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย	72
ข หนังสือเชิญผู้เชี่ยวชาญและหนังสือขอความอนุเคราะห์ทดลองเครื่องมือ	74
ค แบบประเมินความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ	77
ง เครื่องมือวัดคุณธรรม จริยธรรมและค่านิยมที่พึงประสงค์	90
จ คู่มือการใช้เครื่องมือวัดคุณธรรม จริยธรรมและค่านิยมที่พึงประสงค์	112
ประวัติผู้วิจัย	120

สารบัญตาราง

	หน้า
ตารางที่ 2.1	เทคนิคหรือเครื่องมือที่ใช้วัดจริยธรรมลักษณะต่างๆ 18
ตารางที่ 3.1	ครู นักเรียนและผู้ปกครองนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 จังหวัดสุราษฎร์ธานี ในปีการศึกษา 2548 33
ตารางที่ 3.2	กลุ่มตัวอย่างในการหาคุณภาพของเครื่องมือวัดคุณธรรม จริยธรรมและค่านิยม ที่พึงประสงค์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 จังหวัดสุราษฎร์ธานี 34
ตารางที่ 4.1	นิยามเชิงปฏิบัติการของตัวบ่งชี้การมีคุณธรรม จริยธรรมและค่านิยม ที่พึงประสงค์ 43
ตารางที่ 4.2	โครงสร้างของแบบสังเกตพฤติกรรมนักเรียน โดยครู 44
ตารางที่ 4.3	โครงสร้างของแบบประเมินนักเรียน โดยผู้ปกครอง 46
ตารางที่ 4.4	ดัชนีความสอดคล้องของแบบสังเกตพฤติกรรมนักเรียน โดยครู 47
ตารางที่ 4.5	ดัชนีความสอดคล้องของแบบประเมินตนเองของนักเรียน 50
ตารางที่ 4.6	ดัชนีความสอดคล้องของแบบประเมินนักเรียนโดยผู้ปกครอง..... 52
ตารางที่ 4.7	ดัชนีความสอดคล้องของเครื่องมือวัดคุณธรรม จริยธรรมและค่านิยม ที่พึงประสงค์ 53
ตารางที่ 4.8	การให้น้ำหนักคะแนนของเครื่องมือวัดคุณธรรม จริยธรรมและค่านิยม ที่พึงประสงค์..... 54
ตารางที่ 4.9	ความเที่ยงของเครื่องมือวัดคุณธรรม จริยธรรมและค่านิยมที่พึงประสงค์..... 55

ญ

สารบัญภาพ

	หน้า
ภาพที่ 1.1 กรอบแนวคิดการวิจัย	4
ภาพที่ 3.1 ขั้นตอนการพัฒนาเครื่องมือวัดคุณธรรม จริยธรรมและค่านิยมที่พึงประสงค์.....	35

บทที่ 1

บทนำ

1. ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

สังคมปัจจุบันมีความเจริญก้าวหน้าทางวัตถุอย่างรวดเร็ว แต่ท่ามกลางความเจริญก้าวหน้าของทางวัตถุนั้น สังคมไทยกลับสับสนวุ่นวายกับปัญหาต่างๆ ที่เกิดขึ้นดังปรากฏตามสื่อต่างๆ จำนวนไม่น้อย เช่น วิทยุ โทรทัศน์ อินเทอร์เน็ต สะท้อนให้เห็นถึงความเสื่อมถอยด้านคุณธรรม จริยธรรมของเยาวชนที่น่าตกใจ เช่น ข่าวเกี่ยวกับยาเสพติด การใช้ความรุนแรงทะเลาะวิวาทถึงขั้นเสียชีวิต การมีเพศสัมพันธ์ก่อนวัยอันควร การใช้ชีวิตอย่างฟุ่มเฟือยไร้แก่นสาร จนนำไปสู่คดีอาชญากรรม เป็นต้น และจากข้อมูลของโครงการเฟื่อระวังสถานการณืเด็กไทยของสถาบันรามจิตติ พบว่า ปัจจุบันยังอยู่ในสถานการณ์ที่น่าเป็นห่วงหลายด้าน เนื่องจากเด็กไทยต้องเผชิญอยู่กับความอ่อนแอของครอบครัว การได้รับผลกระทบจากอิทธิพลของวัฒนธรรมตะวันตก ทำให้ทัศนคติ ความเชื่อ ความประพฤติ ของเยาวชนไทยเปลี่ยนแปลงไป เกิดพฤติกรรมการเที่ยวกลางคืน ดื่มสุรา สูบบุหรี่ มีเพศสัมพันธ์ก่อนวัยอันควร ถูกทำร้ายทางเพศ และถูกล่อลวงไปในทางที่ผิด พฤติกรรมดังกล่าวจะเป็นตัวทำลายคุณธรรม จริยธรรมและค่านิยมอันดีงามของสังคมไทย (ประสิทธิ์ นवलศรี 2547: 4,11)

ปัจจุบันวงการการศึกษาไทยได้ตระหนักเห็นความสำคัญในเรื่องนี้ จึงได้หันมาสนใจเกี่ยวกับคุณธรรม จริยธรรมและเรื่องของจิตใจกันมาก ดังปรากฏในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 (2545: 5) ซึ่งได้กำหนดให้การศึกษาเป็นกระบวนการเรียนรู้เพื่อความเจริญงอกงามของบุคคลและสังคม โดยการถ่ายทอดความรู้ การฝึก การอบรม การสืบสานทางวัฒนธรรม การสร้างสรรค์ความก้าวหน้าทางวิชาการ การสร้างองค์ความรู้อันเกิดจากสภาพแวดล้อม สังคมแห่งการเรียนรู้ และปัจจัยเกื้อหนุน ให้เกิดการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต การจัดการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้ มีคุณธรรมจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข สอดคล้องกับหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ซึ่งจัดการศึกษามุ่งเน้นความสำคัญด้านความรู้ ความคิด ความสามารถ คุณธรรม เพื่อพัฒนาคนให้มีความสมดุล โดยยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ ทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ ส่งเสริมให้ผู้เรียน

สามารถพัฒนาตามธรรมชาติ และเต็มศักยภาพ ให้ความสำคัญต่อความรู้เกี่ยวกับตนเอง และความสำคัญของตนเองกับสังคม โดยสถานศึกษาจัดกระบวนการเรียนรู้ที่มุ่งเน้นการฝึกทักษะกระบวนการคิดการจัดการ การเผชิญสถานการณ์และการประยุกต์ความรู้ เพื่อใช้ป้องกัน และแก้ไขปัญหา จัดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริง ฝึกการปฏิบัติให้ทำได้ คิดเป็น ทำเป็น ปลูกฝังคุณธรรม ค่านิยมที่ดีงาม และคุณลักษณะที่พึงประสงค์ไว้ในทุกกลุ่มสาระ การเรียนรู้ อำนวยความสะดวกให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้และรอบรู้ โดยมีจุดมุ่งพัฒนาคนไทย ให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ เป็นคนดี มีปัญญา มีความสุข และมีความเป็นไทย ให้ผู้เรียนเกิด คุณลักษณะอันพึงประสงค์

กิจกรรมอีกส่วนหนึ่งที่มีความสำคัญไม่น้อยกว่าการจัดกิจกรรมส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมและค่านิยมที่พึงประสงค์ให้แก่ผู้เรียน คือการวัดและประเมินผลเพื่อทราบพัฒนาการ ทางด้านคุณธรรม จริยธรรมและค่านิยมที่พึงประสงค์ ที่เกิดขึ้นกับผู้เรียนว่าอยู่ในระดับใด มีปัญหาอุปสรรคอย่างไร จะได้หาแนวทางแก้ไขและพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมและค่านิยม ที่พึงประสงค์ที่บกพร่องได้ตรงจุด ดังจะเห็นได้จาก มีผู้พัฒนาเครื่องมือวัดและประเมินผล เช่น ในระดับอุดมศึกษา วีราวัลย์ เอี่ยมวิบูลย์ (2532) ได้สร้างแบบสอบวัดจริยธรรมและ แบบสอบวัดแบบแผนการอบรมเลี้ยงดูของนักศึกษาแพทย์ ที่มีภูมิหลังการเลี้ยงดูที่แตกต่างกัน ถัดมา อะยะวงค์ (2543) สร้างแบบสอบวัดเหตุผลเชิงคุณธรรมด้านพรหมวิหาร 4 สำหรับ นักศึกษามหาวิทยาลัยขอนแก่น ส่วนในระดับมัธยมศึกษา มีผู้สร้างแบบสอบวัดจริยธรรม ดังเช่น พรรณี อุ่นศรีเพ็ง (2529) วุฒรินทร์ เพิ่มกว่าเก่า (2530) ได้สร้างแบบสอบวัดอริยมรรคมีองค์แปด ด้านศีลและด้านปัญญาขึ้นตามลำดับ ปรองชน พูลสวัสดิ์ (2531) ได้สร้างแบบสอบวัดเบญจศีล สำหรับนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 6 พงศ์ศักดิ์ พลสวัสดิ์ (2532) และสร้างแบบสอบวัดเหตุผล เชิงคุณธรรมด้านพรหมวิหาร 4 สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ขึ้น เทวินทร์ พิสง (2547) ได้พัฒนาแบบวัดคุณธรรม จริยธรรมและค่านิยมที่พึงประสงค์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ส่วนการสร้างแบบสอบวัดจริยธรรมในระดับชั้นประถมศึกษา มีผู้สร้างเช่น วิเชียร พากเพียร (2531) สร้างแบบสอบวัดจริยธรรมด้านอิทธิบาท 4 วิชูกร มาลาวิทยา (2533) สร้างแบบสอบวัด เวสารัชชกรณธรรม ขนิษฐา สาสิทธิ์ (2537) สร้างแบบสอบวัดความมีวินัยในตนเองชนิด สถานการณ์เป็นภาพการ์ตูน สุกานดา กัสมัง (2546) สร้างแบบสอบวัดจริยธรรมกุศลกรรมบถ 10 สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

ดังนั้นจากการศึกษางานวิจัยและเหตุผลต่างๆที่กล่าวมาข้างต้น ผู้วิจัยจึงมีความสนใจ ในการสร้างเครื่องมือวัดคุณธรรม จริยธรรมและค่านิยมที่พึงประสงค์นักเรียนชั้นประถมศึกษา ปีที่ 5 จังหวัดสุราษฎร์ธานี โดยกระบวนการพัฒนานี้ผู้วิจัยกำหนดกรอบแนวคิดในการพัฒนา

เครื่องมือวัดจากกรอบแนวคิดของสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) มาเป็นพื้นฐานในการพัฒนาเครื่องมือวัดคุณธรรม จริยธรรมและค่านิยมที่พึงประสงค์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 จังหวัดสุราษฎร์ธานี

2. วัตถุประสงค์การวิจัย

2.1 เพื่อพัฒนาเครื่องมือวัดคุณธรรม จริยธรรมและค่านิยมที่พึงประสงค์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 จังหวัดสุราษฎร์ธานี

2.2 เพื่อตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือวัดคุณธรรม จริยธรรมและค่านิยมที่พึงประสงค์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 จังหวัดสุราษฎร์ธานี

3. กรอบแนวคิดการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ศึกษาพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 ที่เกี่ยวกับเรื่องการประกันคุณภาพการศึกษา มาตรฐานด้านผู้เรียน มาตรฐานที่ 1 ในเรื่องคุณธรรม จริยธรรมและค่านิยมอันพึงประสงค์ และมาตรฐานการศึกษา ตัวบ่งชี้ และเกณฑ์การพิจารณาเพื่อประเมินภายนอก กระบวนการการศึกษาขั้นพื้นฐานฉบับปรับปรุง 2547 ของสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) มาตรฐานด้านผู้เรียนในมาตรฐานที่ 1 ให้ผู้เรียนมีคุณธรรม จริยธรรมและค่านิยมที่พึงประสงค์ นำมากำหนดกรอบแนวความคิดในการพัฒนาเครื่องมือ โดยสรุปคุณลักษณะพื้นฐานที่นักเรียนต้องมีตามมาตรฐานการศึกษา ดังนี้คือ

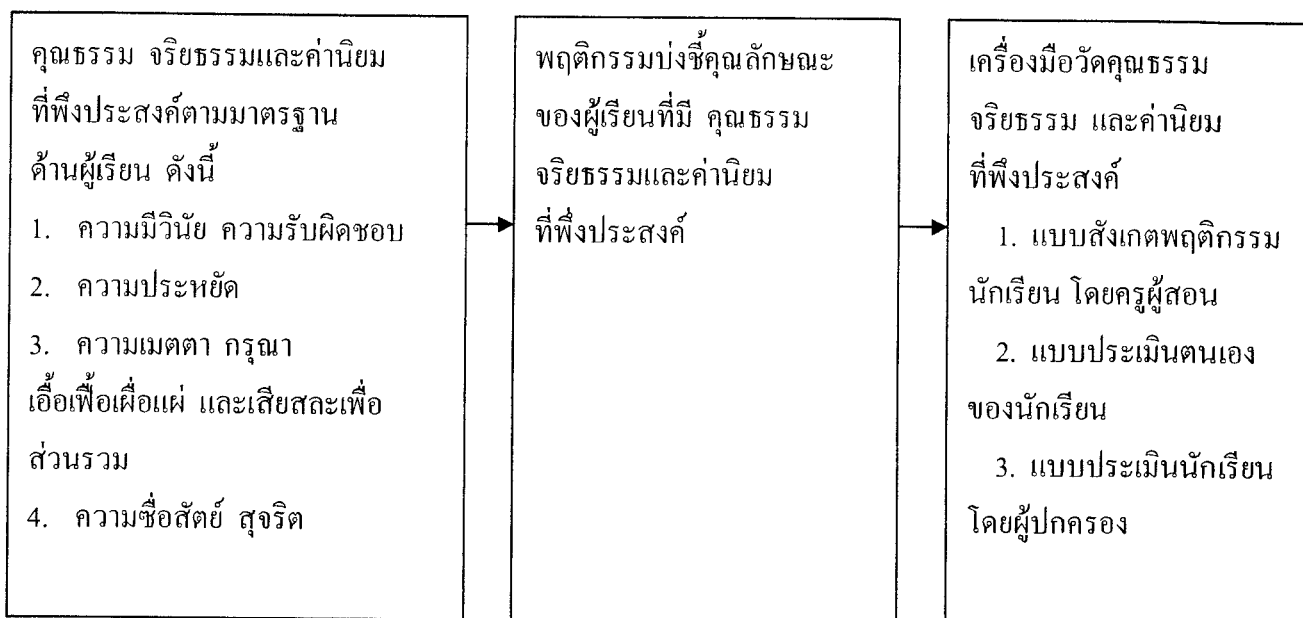
3.1 ความมีวินัย มีความรับผิดชอบ

3.2 ความประหยัด

3.3 ความเมตตา กรุณา เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ และเสียสละเพื่อส่วนรวม

3.4 ความซื่อสัตย์ สุจริต

จากการศึกษาดังกล่าว ผู้วิจัยจึงได้กำหนด กรอบแนวคิดการวิจัย ดังภาพ 1.1

ภาพที่ 1.1 กรอบแนวคิดการวิจัย

4. ขอบเขตการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการพัฒนาเครื่องมือวัดคุณธรรม จริยธรรมและค่านิยมที่พึงประสงค์ ผู้วิจัยกำหนดขอบเขตการวิจัยดังนี้

4.1 เครื่องมือวัดคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์ พัฒนาขึ้นตาม ส่วนหนึ่งของตัวบ่งชี้ คุณธรรม จริยธรรมและค่านิยมที่พึงประสงค์ ตามมาตรฐานด้านผู้เรียนของสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) ได้แก่ ความมีวินัย ความรับผิดชอบ ความประหยัด ความเมตตากรุณา ความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ ความเสียสละและความซื่อสัตย์ สุจริต

4.2 ประชากรที่ใช้ในการวิจัยเป็นครูผู้สอน ผู้ปกครองและนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 จังหวัดสุราษฎร์ธานี ในปีการศึกษา 2548

5. นวัตกรรมที่เฉพาะ

5.1 คุณธรรม จริยธรรมและค่านิยมที่พึงประสงค์ หมายถึง แนวทางประพฤติปฏิบัติที่ดีงาม ที่คนส่วนใหญ่ยอมรับนับถือ และยกย่องว่าควรประพฤติปฏิบัติตามแล้วเป็นประโยชน์ต่อตนเองและผู้อื่น ประกอบด้วย ความมีวินัย ความรับผิดชอบ ความประหยัด ความเมตตากรุณา เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ เสียสละเพื่อส่วนรวม และความซื่อสัตย์ สุจริต

5.2 ความมีวินัย ความรับผิดชอบ หมายถึง การประพฤติตนตาม หรือไม่ประพฤติขัดต่อกฎ กติกา ข้อบังคับ คำสั่ง หรือกฎหมายที่ได้กำหนดไว้เป็นแนวปฏิบัติของโรงเรียน การเอาใจใส่ต่อการเรียน และการทำงานโดยไม่ละเลย ทอดทิ้ง หลีกเลียง และติดตามผลงานที่ได้กระทำลงไปเพื่อแก้ไขให้เป็นผลสำเร็จที่ดีขึ้น ยอมรับในสิ่งที่ตนเองกระทำลงไปทั้งในด้านดี และไม่ดี

5.3 ความประหยัด หมายถึง การรู้จักใช้จ่ายอย่างเหมาะสม และไม่ฟุ่มเฟือย ใช้จ่ายในสิ่งที่จำเป็น ละเว้นการใช้จ่ายในสิ่งที่แพงเกินไป การซื้อหาสิ่งใดจะต้องคำนึงถึงประโยชน์ที่ได้รับเป็นอันดับแรก ใช้จ่ายของและทรัพย์สินอย่างคุ้มค่าทั้งของตนเองและของส่วนรวม

5.4 ความเมตตากรุณา เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ และเสียสละเพื่อส่วนรวม หมายถึง ความปรารถนาให้ผู้อื่นมีความสุข ปรารถนา ให้ผู้อื่นพ้นทุกข์จากความลำบากใจ ลำบากกาย ทั้งหลายทั้งปวง และเสียสละทรัพย์ สิ่งของแรงกาย เวลา และสติปัญญาเพื่อประโยชน์ของผู้อื่นและส่วนรวม ความปรารถนาให้ผู้อื่นมีความสุข ปรารถนา ให้ผู้อื่นพ้นทุกข์จากความลำบากใจ ลำบากกาย ทั้งหลายทั้งปวง และเสียสละทรัพย์ สิ่งของแรงกาย เวลา และสติปัญญาเพื่อประโยชน์ของผู้อื่นและส่วนรวม

5.5 ความซื่อสัตย์ สุจริต หมายถึง การประพฤติอย่างเหมาะสม และตรงทั้งกาย วาจา และใจไม่หลอกลวง ซื่อตรงต่อตนเอง และผู้อื่น

6. ความสำคัญของเรื่องที่วิจัย

6.1 ได้เครื่องมือวัดคุณธรรม จริยธรรมและค่านิยมที่พึงประสงค์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่มีคุณภาพ ซึ่งจะเป็นประโยชน์ต่อผู้บริหารสถานศึกษา ครูประจำชั้น ครูประจำวิชา ครูแนะแนว ผู้ปกครอง ตลอดจนผู้ที่เกี่ยวข้องเมื่อนำไปใช้ประเมินนักเรียน และจะได้ทราบว่านักเรียนมีคุณธรรม จริยธรรมและค่านิยมที่พึงประสงค์ อยู่ในระดับใดและจะได้นำผลการประเมินไปใช้ในการพัฒนานักเรียนได้ถูกต้องเหมาะสม

6.2 ใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาเครื่องมือวัดคุณธรรม จริยธรรมและค่านิยมที่พึงประสงค์ด้านอื่น สำหรับนักเรียนต่างระดับชั้น หรือต่างพื้นที่

บทที่ 2

วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

การพัฒนาเครื่องมือวัดคุณธรรม จริยธรรมและค่านิยมที่พึงประสงค์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาค้นคว้าความรู้เกี่ยวกับคุณธรรม จริยธรรมและค่านิยมที่พึงประสงค์ งานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อเป็นกรอบในการดำเนินงาน โดยนำเสนอตามลำดับขั้นดังนี้

1. ความหมายของคุณธรรม จริยธรรมและค่านิยมที่พึงประสงค์
2. การวัดคุณธรรม จริยธรรมและค่านิยมที่พึงประสงค์
3. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1. ความหมายของคุณธรรม จริยธรรมและค่านิยม

1.1 ความหมายของคุณธรรม

จากการศึกษาความหมายของคุณธรรม มีผู้ให้ความหมายไว้หลายท่านและคล้ายคลึงกัน ได้แก่

คุณธรรม หมายถึง สภาพคุณงามความดี (พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน 2542: 116)

คุณธรรม หมายถึง หลักธรรมจริยาที่สร้างความรู้สึกรับผิดชอบชั่วดีในทางศีลธรรม มีคุณงามความดีภายในจิตใจอยู่ในขั้นสมบูรณ์ จนเต็มเปี่ยมไปด้วยความสุข ความยินดีการกระทำที่ดีย่อมมีผลผลิตของความดี (ประภาศรี สีหอำไพ 2531: 21)

คุณธรรม หมายถึง พฤติกรรมที่แสดงออกถึงความดีงามอันมีค่าต่อตนเองและผู้อื่น และเป็นพฤติกรรมที่ได้กระทำด้วยความพอใจ (พงศศักดิ์ พลสวัสดิ์ 2532: 10)

คุณธรรม หมายถึง คุณงามความดีที่อยู่ในตัวมนุษย์ ซึ่งแสดงออกมาเมื่อถึงเวลาหรือโอกาสที่เหมาะสม จะก่อให้เกิดผลดีต่อตนเองและสังคม (สมควร บุตรคาน้อย 2538: 12)

คุณธรรม หมายถึง สิ่งที่ถูกปฏิบัติแล้วเกิดคุณประโยชน์ต่อตนเองและผู้อื่น (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ 2544: 7)

คุณธรรม หมายถึง สิ่งที่บุคคลส่วนใหญ่ยอมรับว่าเป็นสิ่งที่ดีงาม ซึ่งเป็นความปรารถนาที่จะส่งผลให้เกิดการกระทำที่เป็นประโยชน์และความดีที่แท้จริงต่อสังคม ได้แก่ การปฏิบัติตามหลักธรรมทางศาสนา (สมถวิล วิจิตรวรรณ 2545: 2)

คุณธรรม หมายถึง สิ่งที่สังคมว่าดีควรทำ ซึ่งอยู่ในสังคมก็ได้ เช่นเขียนในระเบียบหรือเป็นหลักทางศาสนา คุณธรรมส่วนใหญ่ศาสนาจะเป็นผู้กำหนดว่าอะไรคือสิ่งที่ดีงามสิ่งที่ควรทำ ถ้าเรายอมรับสิ่งนั้นๆ เข้ามาในใจเราก็จะเป็นคุณธรรมประจำใจเรา ถ้าเราไม่ยอมรับ ก็อยู่ข้างนอก (ดวงเดือน พันธุมนาวิน 2548: 7)

คุณธรรม หมายถึง การกระทำซึ่งเกิดจากความเข้าใจ คุณค่าอันแท้จริงด้วยปัญญา คุณธรรมทางปรัชญาต้องอาศัยปัญญาและความเข้าใจในหลักแห่งคุณธรรมนั้น ประเพณีความรู้สึกในทางดี ความโอบอ้อมอารี ความดีตามสัตยชาติญาณ (เพลโต Plato อ้างถึงใน สมควร บุตรคาน้อย 2538)

กูด (อ้างถึงใน สุจิตรา สุขสาร 2545: 14) ให้ความหมายของคุณธรรมไว้ 2 ประการ ดังนี้

- 1) คุณธรรม หมายถึง ความดีงามของลักษณะนิสัยหรือพฤติกรรมที่ได้ทำจนเคยชิน
- 2) คุณธรรม หมายถึง คุณภาพที่บุคคลได้กระทำตามความคิด และมาตรฐานของสังคมซึ่งเกี่ยวข้องกับความประพฤติและศีลธรรม

จากความหมายของคุณธรรมที่มีผู้ให้ความหมายดังกล่าวข้างต้น พอสรุปได้ว่า

คุณธรรม หมายถึง คุณงามความดีที่สร้างสมอยู่ในตัวมนุษย์เมื่อปฏิบัติตามจะทำให้เกิดประโยชน์ต่อตนเองและผู้อื่น

1.2 ความหมายของจริยธรรม

จากการศึกษาความหมายของจริยธรรม ได้มีผู้รู้ ผู้เชี่ยวชาญให้ความหมายของคำว่าจริยธรรม ไว้คล้ายคลึงกัน ดังนี้

จริยธรรม หมายถึง ประมวลความประพฤติ และความนึกคิดในสิ่งที่ดีงามและเหมาะสม (ก่อ สวัสดิพานิชย์ 2522: 8)

จริยธรรม หมายถึง ความคิดรวบยอดที่ยอมรับกันในหมู่นักจิตวิทยา และนักปฏิบัติจริยธรรม มีสองส่วน คือส่วนที่เป็นค่านิยม (value) เป็นคุณธรรมภายในจิตใจ อันจะคอยชักจูงกระตุ้นให้บุคคลเกิดความโน้มเอียง ที่จะประพฤติไปในทางที่ดีงามต่างๆ ตามค่านิยมจริยธรรมนั้น ความคิดรวบยอดอีกส่วนหนึ่งคือ การกระทำพฤติกรรมต่างๆ

ได้สอดคล้องกับมาตรฐานความดีงามทั้งปวงที่ตั้งคัมกำหนด ยอมรับและต้องการ จึงสรุปได้ว่า จริยธรรมเป็นแนวทางของการประพฤติปฏิบัติชอบ (สงบ ลักษณะ 2524: 24)

จริยะ แปลว่า ความประพฤติ กิริยาที่ควรประพฤติ ธรรม คือ ความดี เมื่อรวม ความหมายเข้าด้วยกันจริยธรรม ก็คือความประพฤติดี (โชติ เพชรชื่น 2524: 23)

จริยธรรม หมายถึง แนวทางของการประพฤติชอบทั้ง กาย วาจาและใจ เพื่อประโยชน์ต่อตนเอง ผู้อื่นและสังคม (กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ 2524: 3-4)

จริยธรรมเป็นแนวทาง เครื่องชี้แนะเกณฑ์ หรือกติกาที่ควบคุมความประพฤติ การปฏิบัติของบุคคล (สมบุญ สาลายาชีวัน 2524: 9)

จริยธรรม หมายถึง คุณสมบัติของความประพฤติที่ดีงาม สังคมมุ่งหวังให้สมาชิก ของสังคมนั้นประพฤติตาม เพราะเป็นความประพฤติที่ถูกต้อง และสังคมจริยธรรมย่อมเกี่ยวข้องกับ ความสำนึกของบุคคล ว่าการกระทำนั้นเป็นสิ่งที่ควรทำหรือเป็นหน้าที่ที่จะต้องกระทำในฐานะ เป็นสมาชิกของสังคมนั้น จริยธรรมย่อมเปลี่ยนแปลงไปตามสภาวะการณ์ (บรรเทา กิตติศักดิ์ 2527: 39)

จริยธรรม หมายถึง การกระทำทั้งกาย วาจา และใจที่ดีงาม เป็นประโยชน์ ต่อตนเอง ผู้อื่นและสังคม (กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ 2527: 5)

จริยธรรม หมายถึง ธรรมที่เป็นข้อประพฤติ ปฏิบัติ ศีลธรรม (ราชบัณฑิตยสถาน 2542: 291)

จริยธรรม หมายถึง หลักความประพฤติที่อบรมกิริยาและปลูกฝังลักษณะให้อยู่ใน ครอบครองของคุณธรรมหรือศีลธรรม คุณค่าจริยธรรมชี้ให้เห็นความเจริญอกงามในการดำรงชีวิต อย่างมีระเบียบแบบแผนตามวัฒนธรรมของบุคคลที่มีลักษณะจิตใจ ที่ดีงามอยู่ในสภาพแวดล้อม ที่โน้มนำให้บุคคลมุ่งกระทำความดีละเว้นความชั่ว มีแนวทางความประพฤติอยู่ในเรื่องของความดี ความถูกต้อง ความควรในการปฏิบัติตน เพื่ออยู่ในสังคมได้อย่างสงบเรียบร้อยและเป็นประโยชน์ ต่อผู้อื่น มีคุณธรรมและมโนธรรมที่จะสร้างความสัมพันธ์อันดี โดยสำนึกที่จะใช้สิทธิ์และหน้าที่ ของตนตามค่านิยมที่พึงประสงค์ (ประภาศรี สีหอำไพ 2531: 18)

จริยธรรม หมายถึง หลักของการประพฤติ ปฏิบัติ เพื่อความถูกต้องตามมติ ของสังคม (พงศ์ศักดิ์ พลสวัสดิ์ 2532: 11)

จริยธรรม หมายถึง สิ่งที่ปฏิบัติแล้วเกิดความดี ความงาม ความสวย (สำนักงาน คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ 2544: 7)

จริยธรรม หมายถึง แนวทางหรือข้อประพฤติปฏิบัติของบุคคล ที่ถือว่าถูกต้อง และดีงาม สังคมต้องการนิยมชมชอบ ให้การสนับสนุนและผู้กระทำเกิดความพอใจ

ไม่ว่าจะเป็นการกระทำทางกาย วาจา และใจที่ก่อให้เกิดประโยชน์ต่อตนเอง ผู้อื่นและสังคม (สมถวิล วิจิตรวรรณ 2546: 2)

จริยธรรม หมายถึง ระบบการทำความดีละเว้นความชั่ว ระบบพฤติกรรมของ พฤติกรรมการทำความดีละเว้นความชั่ว (ดวงเดือน พันธมนาวิน 2548: 8)

จริยธรรม หมายถึง พฤติกรรมที่สอดคล้องกับมาตรฐานของความดี ความเลว เป็นพฤติกรรมที่มุ่งสู่ความดี และละเว้นในสิ่งที่เลวร้ายทั้งปวง (เจฟเฟอส์ Jeffreys อ้างถึงใน สุจิรา สุขสาร 2545: 16)

จากความหมายของจริยธรรมที่มีบุคคลกล่าวไว้แล้วนั้น พอสรุปได้ว่า จริยธรรม หมายถึง แนวทางประพฤติปฏิบัติที่ดีว่าถูกต้องดีงามและเป็นประโยชน์ต่อตนเองและผู้อื่น

1.3 ความหมายของค่านิยม

จากการศึกษาความหมายของค่านิยม ได้มีผู้รู้ ผู้เชี่ยวชาญให้ความหมายของคำว่า ค่านิยมไว้คล้ายคลึงกัน ดังนี้

ค่านิยม หมายถึง การยอมรับ นับถือและพร้อมที่จะปฏิบัติตามคุณค่าที่คนหรือ กลุ่มคนมีอยู่ต่อสิ่งต่างๆ ซึ่งอาจเป็นวัตถุ ความคิด อุดมคติ รวมทั้งการกระทำในด้านเศรษฐกิจ สังคม จริยธรรมและสุนทรียภาพ ทั้งนี้ได้ทั้งการประเมินค่าจากทัศนะต่างๆ โดยถี่ถ้วนแล้ว (พนัส หันนาคินทร์ 2526: 18)

ค่านิยม หมายถึง ความคิดเห็นที่เป็นความคิดรวบยอดของคนตามอัตภาพในด้าน สติปัญญา ภูมิหลังและประสบการณ์ของเขาเอง ความคิดดังกล่าวเป็นสิ่งที่เขาเห็นว่าสำคัญกว่า หรือมีคุณค่ากว่าความคิดอื่นๆ (ดุขณี แก้วกำเนิด 2527: 2)

ค่านิยม หมายถึง สิ่งที่คนสนใจ สิ่งที่คนปรารถนาจะได้ ปรารถนาจะเป็นหรือ กลับกลายมาเป็นสิ่งที่คนนับถือว่าเป็นสิ่งบังคับต้องปฏิบัติ เป็นสิ่งที่คนบูชายกย่องและมีสุข ที่จะทำได้เป็นเจ้าของ (สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ 2530: 1)

ค่านิยม หมายถึง ความเชื่อของบุคคลส่วนใหญ่ ที่เชื่อว่าสิ่งใดมีค่า มีความสำคัญ และเป็นที่ยอมรับ ปรารถนา ค่านิยมจะเป็นมาตรฐานในการรับรู้ การประเมิน การเลือกและการตัดสินใจ ของบุคคลว่าควรทำหรือไม่ควรทำ มีค่าหรือไม่มีค่า สำคัญหรือไม่สำคัญ (สำนักงานคณะกรรมการ วัฒนธรรมแห่งชาติ 2530: 15)

นอกจากนี้ ค่านิยมยังทำหน้าที่เป็นตัวกำหนดเป้าหมายและสร้างแรงจูงใจ ผลักดันให้บุคคลมุ่งไปสู่เป้าหมายที่ต้องการ โดยไม่มีเงื่อนไขว่าจะต้องก่อให้เกิดความดีแก่สังคม หรือไม่

ค่านิยมนั้นเป็นได้ทั้งสภาพและการกระทำ แต่ทั้งสองอย่างมีความใกล้ชิดกันมาก คือ สภาพในใจเราย่อมกระตุ้นให้เราทำไปตามนัยของสภาพนั้นจึงคล้ายเกือบจะเป็นเรื่องเดียวกัน ถ้าไม่วิเคราะห์ชัดเจนจะมองไม่เห็น (วิชัย วงษ์ใหญ่ 2537: 184)

ค่านิยม หมายถึง ความต้องการในการเลือกปฏิบัติของบุคคล เมื่อต้องการความรักและศักดิ์ศรี เป็นความต้องการพื้นฐานของโครงสร้าง บุคลิกภาพที่มีประสิทธิภาพ (นงเยาว์ แข่งเพ็ญแข 2540: 31)

ค่านิยม หมายถึง ความเชื่อ ความนิยมชมชอบและการยอมรับต่อสภาพ และการกระทำ ว่าเป็นสิ่งที่มีค่า มีความสำคัญ และพร้อมที่จะปฏิบัติตามคุณค่านั้นๆ (จันทนะ วิไลพัฒน์ 2542: 20)

ค่านิยม หมายถึง อะไรก็ตามที่เราเห็นว่ามีความสำคัญมากกว่าสิ่งอื่นๆ (ดวงเดือน พันธุมนาวิน 2548: 7)

ค่านิยม หมายถึง คุณลักษณะของสิ่งต่างๆ ที่บุคคลได้พิจารณาแล้วว่า มีความสำคัญในแง่จิตวิทยา สังคม จริยธรรมหรือสุนทรียศาสตร์ เป็นระบบความเชื่อที่เกิดขึ้น ภายในซึ่งทำให้บุคคลนั้นรู้สึกถึงความมั่นคง ปลอดภัยหรือรู้สึกว่าตนได้รับการสนับสนุนช่วยเหลือ (กู๊ด Carter V. Good อ้างถึงใน พวงแก้ว ปานพรหมินทร์ 2540: 11)

จากแนวคิดต่างๆ สรุปได้ว่า ค่านิยม หมายถึง สิ่งที่คนส่วนใหญ่ยอมรับ นับถือ และยกย่องว่าควรประพฤติปฏิบัติ

จากความหมายของคุณธรรม จริยธรรมและค่านิยมที่มีผู้ให้ความหมายไว้มากมาย พอกล่าวสรุปได้ว่า คุณธรรม จริยธรรมและค่านิยมที่พึงประสงค์ หมายถึง แนวทางประพฤติปฏิบัติที่ดีงาม ที่คนส่วนใหญ่ยอมรับนับถือและยกย่องว่าควรประพฤติปฏิบัติตาม แล้วเป็นประโยชน์ต่อตนเองและผู้อื่น ประกอบด้วย ความมีวินัย ความรับผิดชอบ ความประหยัด ความเมตตากรุณา เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ และเสียสละเพื่อส่วนรวม ความซื่อสัตย์ สุจริต

ในการศึกษาครั้งนี้ผู้วิจัยได้สร้างเครื่องมือวัดคุณธรรม จริยธรรมและค่านิยมที่พึงประสงค์ โดยใช้ส่วนหนึ่งของตัวบ่งชี้ตามมาตรฐานการศึกษาเพื่อการประเมินภายนอก ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ฉบับปรับปรุง 2547 ของสำนักรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) ซึ่งมีขอบข่ายดังนี้

- 1) ผู้เรียนมีวินัย มีความรับผิดชอบ
- 2) ผู้เรียนมีความประหยัด
- 3) ผู้เรียนมีความ เมตตากรุณา เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ และเสียสละเพื่อส่วนรวม

4) ผู้เรียนมีความซื่อสัตย์ สุจริต

จากการศึกษางานวิจัยต่างๆ มีผู้ให้ความหมายของตัวบ่งชี้ดังกล่าวไว้ดังนี้

1.4 ความมีวินัย

ความมีวินัย หมายถึง การมีความเคารพซึ่งกันและกัน โดยทุกคนจะต้องให้เกียรติซึ่งกันและกันทั้งกาย วาจาและความคิด (สาโรช บัวศรี 2520: 66)

ความมีวินัย หมายถึง การใช้ชีวิตอย่างสงบสุข เคารพกฎหมายและข้อกำหนดของสังคม มีเหตุผล ปฏิบัติตามวัฒนธรรมประเพณีของชุมชน (กรมวิชาการ 2535: 9-10)

ความมีวินัย หมายถึง การประพฤติ ปฏิบัติตามกฎ ข้อบังคับและกติกาดังกล่าวที่สังคมกำหนดขึ้น เพื่อให้เป็นแนวทางในการปฏิบัติและใช้ควบคุมความประพฤติของคนในสังคม เช่น กฎหมาย คำสั่ง ประกาศ ระเบียบของโรงเรียน และกล่าวถึงพฤติกรรมที่แสดงออกถึงความมีวินัยไว้ ดังนี้ (วินัย พัฒนรัฐ และคณะ 2541: 9)

- 1) รู้จักรับผิดชอบต่อตนเองและผู้อื่น
- 2) เคารพครุฑในระเบียบวินัยอยู่เสมอ
- 3) ปฏิบัติตามกฎระเบียบของสังคม

จากการศึกษาความหมายและพฤติกรรมที่เกี่ยวข้องกับพอสรุปได้ว่า ความมีวินัย หมายถึง การประพฤติตนตามหรือไม่ประพฤติขัดต่อกฎ กติกา ข้อบังคับ คำสั่งหรือกฎหมายที่ได้กำหนดไว้เป็นแนวปฏิบัติของโรงเรียน

1.5 ความรับผิดชอบ

ความรับผิดชอบ หมายถึง ความสนใจ ความตั้งใจที่จะทำงานและติดตามผลงานที่ได้ทำไปแล้วเพื่อปรับปรุงแก้ไขให้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี ยอมรับในสิ่งที่ตนเองกระทำลงไปทั้งในด้านที่เป็นผลดีและผลเสีย โดยแสดงออกในรูปการปฏิบัติงานที่ได้รับมอบหมายด้วยความเต็มใจ ปฏิบัติงานด้วยความระมัดระวังอย่างมีจุดหมายเพื่อให้บรรลุผลสำเร็จตามที่ได้รับงานมา (ชวาล แพรัตกุล 2514: 33)

ความรับผิดชอบ หมายถึง การปฏิบัติงาน ด้วยความตั้งใจจริงและขยันขันแข็ง เพื่อบรรลุผลสำเร็จตามเป้าหมาย ไม่ถือเอาความชอบใจหรืออารมณ์เป็นใหญ่ ใช้ความพยายามแก้ปัญหาอุปสรรคต่างๆ ความรับผิดชอบจึงเป็นปัจจัยที่สำคัญยิ่งของการปฏิบัติงาน (ละเมียด ลิ้มอักษร 2517: 8)

ความรับผิดชอบ หมายถึง การยอมรับรู้และสำนึกในการกระทำของตนยอมรับผลแห่งการกระทำของตนด้วยความเต็มใจ ไม่ว่าจะเป็ผลดีหรือผลร้าย ไม่ว่าจะผิดหรือถูก ไม่ปิดความรับผิดชอบไปให้ผู้อื่นและพร้อมที่จะปรับปรุงแก้ไขเพื่อให้ได้ผลดียิ่งขึ้น ความรับผิดชอบเป็นสิ่งที่เกื้อหนุนให้บุคคลปฏิบัติสอดคล้องกับกฎของจริยธรรมและหลักเกณฑ์ของสังคม โดยไม่ต้องมีการบังคับควบคุมอย่างเข้มงวดจากผู้อื่น (ชานาญ นิสารัตน์ 2524: 53)

การปฏิบัติตนให้เป็นคนที่มีความรับผิดชอบอยู่เสมอ ช่วยทำให้งานสำเร็จเรียบร้อย ประหยัดเวลาเป็นลำดับขั้นตอน และเกิดประโยชน์ต่อตนเอง โดยคนที่ปฏิบัติตนเป็นผู้ที่มีความรับผิดชอบนั้นมีลักษณะการกระทำหรือพฤติกรรมที่แสดงออกดังนี้ (กรมวิชาการ 2541: 43)

- 1) ตั้งใจปฏิบัติงานที่ได้รับมอบหมาย
- 2) ปฏิบัติหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายด้วยความมุ่งมั่น
- 3) ละเอียด รอบคอบในการปฏิบัติงานที่ได้รับมอบหมาย
- 4) ปฏิบัติหน้าที่ ถูกต้อง แก้ไขข้อบกพร่องด้วยความเต็มใจ
- 5) ยอมรับผลงานที่ตนเองปฏิบัติ

จากการศึกษาความหมายและพฤติกรรมที่เกี่ยวกับความรับผิดชอบ สรุปได้ว่าความรับผิดชอบ หมายถึง การเอาใจใส่ต่อการเรียนและการทำงานโดยไม่ละเลยทอดทิ้งหลีกเลียง และติดตามผลงานที่ได้กระทำลงไปเพื่อแก้ไขให้เป็นผลสำเร็จที่ดีขึ้น ยอมรับในสิ่งที่ตนเองกระทำลงไปทั้งในด้านดีและไม่ดี

1.6 ความประหยัด

ความประหยัด หมายถึง การรู้จักจัดสัดส่วนการใช้ ทรัพย์สินหรือสิ่งต่างๆ ให้เกิดประโยชน์มากที่สุดโดยอาศัยความพอดี (ชม ภาคภูมิ 2525: 8)

ความประหยัด หมายถึง การรู้จักใช้ทรัพย์สินหรือสิ่งต่างๆ ที่มีอยู่ตามความจำเป็น โดยใช้น้อยที่สุดแต่เกิดประโยชน์คุ้มค่ามากที่สุด ทั้งนี้ต้องอาศัยความพอดี คือ ไม่ตระหนี่เกินไปจนเป็นการเบียดเบียนตนเองและไม่สุรุ่ยสุร่ายจนเกินไป (วินัย พัฒนรัฐ และคณะ 2541: 32)

การรู้จักประหยัดโดยการใช้จ่ายเท่าที่จำเป็นและเหมาะสมกับสภาพตนเองและครอบครัว จะทำให้ชีวิตในอนาคตมีความมั่นคงและมีความสุข มีพฤติกรรมที่แสดงออก ดังนี้

- 1) เป็นผู้มีความประหยัด
- 2) ดูแลรักษาสมบัติส่วนตัว
- 3) ดูแลรักษาสมบัติส่วนรวม

4) ชี้แนะบุคคลอื่นให้เห็นคุณค่าของทรัพยากร

5) เป็นแบบอย่างที่ดีในการใช้สิ่งของและทรัพย์สิน

จากการศึกษาความหมายและพฤติกรรมที่เกี่ยวกับความประหยัด สรุปได้ว่า ความประหยัด หมายถึง การรู้จักใช้จ่ายอย่างเหมาะสมและไม่ฟุ่มเฟือย ใช้จ่ายในสิ่งที่จำเป็น ละเว้นในการใช้จ่ายในสิ่งที่แพงเกินไป การซื้อหาสิ่งใดจะต้องคำนึงถึงประโยชน์ที่ได้รับเป็นอันดับแรก ใช้สิ่งของและทรัพย์สินอย่างคุ้มค่าทั้งของตนเองและของส่วนรวม

1.7 ความเมตตา กรุณา เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ และเสียสละเพื่อส่วนรวม

กรมการศาสนา (2523: 3-9) ให้ความหมายของความเมตตา กรุณาไว้ว่า เมตตา แปลว่า ความรักใคร่ปรารถนาดีที่จะให้ผู้อื่นมีความสุขความเจริญหรือได้รับความสำเร็จสมความปรารถนา กรุณา คือ ความสงสาร คิดจะช่วยให้ผู้ที่ได้รับความทุกข์ให้พ้นจากความทุกข์

ชม ภูมิภาค (2525: 8-9) กล่าวว่า เมตตา กรุณาแยกออกได้ 2 อย่าง คือ

เมตตา หมายถึง ความรักใคร่ปรารถนาดีที่จะให้ผู้อื่นมีความสุข

กรุณา คือ ความสงสารในเมื่อเห็นผู้อื่นตกทุกข์ได้ยากก็อยากจะช่วยให้เขาพ้นทุกข์

ความเมตตา กรุณา คือความรักใคร่ปรารถนาดีที่จะให้ผู้อื่นมีความสุข ความเจริญ มีความสงสารคิดจะช่วยให้ผู้ที่ได้รับความทุกข์ได้พ้นจากความทุกข์

ความเมตตา กรุณา หมายถึง ความรักใคร่ปรารถนาดีให้มีความสุขความเจริญ และความสงสาร คิดช่วยให้พ้นทุกข์ (พระเทพเวที 2532: 78-196)

กรมวิชาการ (2541: 20) กล่าวถึง ความเมตตา กรุณาว่า

เมตตา หมายถึง ความรักและความปรารถนาดี ต้องการช่วยเหลือให้ทุกคนประสบแต่ความสุขความเจริญ

กรุณา คือความสงสารอยากช่วยเหลือให้ผู้อื่นพ้นทุกข์

ความเอื้อเฟื้อ หมายถึง การแสดงความปรารถนาดีต่อผู้อื่นด้วยกาย วาจาตลอดทั้ง ให้ปันวัตถุ สิ่งของ (กรมการศาสนา 2521: 28)

พระราชวิสุทธิโมลี (2526: 100) กล่าวว่า การเสียสละ หมายถึง

1) การมีจิตเมตตาโอบอ้อมอารี เสียสละสิ่งของและแรงงานของตนเพื่อช่วยเหลือบุคคลอื่น โดยไม่หวังผลตอบแทน เช่น การบริจาคเสื้อผ้า อาหาร สิ่งของเครื่องใช้ เป็นต้น

2) การบำเพ็ญประโยชน์เพื่อส่วนรวม

3) การบริจาคเพื่อช่วยเหลือสาธารณะประโยชน์เช่น สร้างโรงเรียน โรงพยาบาล

ถนน เป็นต้น

4) การส่งเสริมผู้มีความเสียสละและไม่ยกย่องผู้ที่ไม่เสียสละ
กรมวิชาการ (2539: 118) ให้ความหมายเกี่ยวกับความเอื้อเพื่อพ่อแม่และการ
เสียสละไว้ดังนี้

เอื้อเพื่อพ่อแม่ หมายถึง อุทิศตน เจริญงาน แสดงน้ำใจดีต่อผู้อื่นให้ประโยชน์
แก่ผู้อื่นด้วยความโอบอ้อมอารี

เสียสละ หมายถึง การละความเห็นแก่ตัว การให้ปันแก่คนที่ควรให้ด้วยกำลังกาย
กำลังทรัพย์ กำลังสติปัญญา รวมทั้งการรู้จักระงับอารมณ์ของตนได้

ความเสียสละเป็นคุณธรรมที่สำคัญมาก เนื่องจากคนเราอยู่คนเดียวไม่ได้จะต้อง
พึ่งพาอาศัยกันเริ่มตั้งแต่เกิดจนตาย แต่การจะพึ่งใครได้ ฝ่ายหนึ่งต้องเสียสละให้ เช่น เราเติบโต
ขึ้นมาจนเป็นผู้ใหญ่อย่างทุกวันนี้ ก็ต้องพึ่งพาพ่อแม่ โดยพ่อแม่เป็นผู้เสียสละเวลา ทรัพย์สิน
เงินทอง ตลอดจนแรงกาย แรงใจมากมายให้แก่เรา จนเราเติบโตเป็นผู้ใหญ่และพึ่งพาตัวเองได้
มีผู้ให้ความหมายของความเสียสละไว้หลายลักษณะดังนี้

ความเสียสละ หมายถึง ความรู้จักยอมสละประโยชน์ส่วนตัว เพื่อส่วนรวมหรือ
บริจาควัตถุสิ่งของ เงินทองแก่ผู้อื่นที่ควรได้รับ รวมทั้งเพื่อส่วนรวม เพื่อสาธารณกุศล มีการบำรุง
การศึกษา โรงพยาบาล ทำถนน สร้างสะพาน หรือบริจาคทรัพย์ช่วยเหลือผู้ประสบทุกข์ภัยต่างๆ
 เป็นต้น นอกจากนั้นยังกินความถึงการยอมสละชีวิตเลือดเนื้อเพื่อชาติ หรือมนุษยธรรมเมื่อจำเป็น
(กรมการศาสนา 2521: 28)

ความเสียสละ หมายถึง การให้หรือบริจาคสิ่งของต่างๆ เพื่อประโยชน์ส่วนรวม
ความเสียสละช่วยให้บุคคลไม่เห็นแก่ตัว ยอมอุทิศตนเพื่อประโยชน์และความสุขในสังคม
คนที่ปฏิบัติตนเป็นคนเสียสละนั้นมีลักษณะการกระทำหรือพฤติกรรมที่แสดงออกถึงความเสียสละ
ดังนี้ (วินัย พัฒนรัฐ และคณะ 2541: 11-12)

- 1) รู้จักแบ่งปันทรัพย์และสิ่งต่างๆ
- 2) มีความปรารถนาดีต่อผู้อื่น
- 3) เห็นแก่ตัวประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าส่วนตน

จากการศึกษาความหมายและพฤติกรรมที่เกี่ยวกับความเกรงใจผู้อื่น ความเมตตา
กรุณา โอบอ้อมอารี เอื้อเพื่อพ่อแม่และเสียสละเพื่อส่วนรวม สรุปได้ว่าความเมตตา กรุณา
เอื้อเพื่อพ่อแม่และเสียสละ หมายถึง ความปรารถนาดีให้ผู้อื่นมีความสุข ปรารถนาให้ผู้อื่น
พ้นทุกข์จากความลำบากใจ ลำบากกายทั้งหลายทั้งปวง

1.8 ความซื่อสัตย์ สุจริต

ความซื่อสัตย์เป็นคุณธรรมอันประเสริฐ บุคคลใดมีความซื่อสัตย์ ย่อมได้รับเกียรติ และได้รับการไว้วางใจจากผู้อื่น ทั้งยังเป็นผู้อ่องอาจ สง่าผ่าเผย และทำให้หน้าที่การงานมั่นคงเจริญก้าวหน้าจึงมีผู้ให้ความหมายของความซื่อสัตย์ ไว้หลายลักษณะ ดังนี้

ความซื่อสัตย์ หมายถึง ความประสงค์ที่ไม่ทำให้ผู้อื่นเดือดร้อน ไม่เอาเปรียบ กลั่นแกล้งหรือคดโกงผู้อื่นหรือส่วนรวม ให้ยึดหลักเหตุผล ระเบียบแบบแผนกฎหมายของสังคม เป็นเกณฑ์ในการประพฤติทางกาย วาจา ใจ (กรมการศาสนา 2522: 146)

ความซื่อสัตย์ หมายถึง การพูดแต่ความจริงยอมรับผิดเมื่อทำความผิด ไม่เอาของผู้อื่นมาเป็นของตนเอง รักษาสัญญา รักษาคำพูด (ทิพย์สุดา นิลสินธพ 2523: 7)

ความซื่อสัตย์ หมายถึง การมีค่านิยมประพฤติปฏิบัติตรงต่อความจริง เช่น ตรงต่อหน้าที่ ตรงต่อความรับผิดชอบ ตรงต่อคำมั่นสัญญาตรงต่อระเบียบกฎเกณฑ์ที่ดีของสังคม (สงบ ลักษณะ และคณะ 2524: 34)

ความซื่อสัตย์ หมายถึง ความซื่อตรง การไม่คดโกง ถ้าเป็นการแสดงทางใจ จะเป็นน้ำใสใจจริง ไม่ซ่อนเงื่อนงำไว้ในใจ ทางกายเป็นการกระทำจริงไม่ใช่ทำดีเพื่อหลอกลวงให้ผู้อื่น ติดกับ ทางวาจา คือ พูดจริง คิดคงเส้นคงวา เชื่อถือไว้ใจได้ (กระทรวงศึกษาธิการ 2524: 12)

จากการศึกษาความหมายและพฤติกรรมที่เกี่ยวกับความซื่อสัตย์ สุจริตสรุปได้ว่า ความซื่อสัตย์ สุจริต หมายถึง การประพฤติอย่างเหมาะสม และตรงทั้งกาย วาจาและใจ ไม่หลอกลวง ซื่อตรงต่อตนเองและผู้อื่น

2. การวัดคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม

2.1 วิธีการวัดคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม

พฤติกรรมเกี่ยวกับคุณธรรม จริยธรรมและค่านิยมเป็นพฤติกรรมด้านเจตพิสัย (สำนักงานทดสอบทางการศึกษา: 1) เนื่องจากพฤติกรรมด้านเจตพิสัยเน้นคุณลักษณะที่อยู่ภายในตัวบุคคล ดังนั้นการวัดจึงจำเป็นต้องวัดทางอ้อม โดยใช้เครื่องมือวัดที่เชื่อถือได้ ในปัจจุบันมีเครื่องมือวัดหลายชนิดและมีผู้กล่าวไว้ในลักษณะต่างๆ ดังนี้

พฤติกรรมด้านเจตพิสัยเป็นพฤติกรรมภายใน ซึ่งเป็นนามธรรมเช่นเดียวกับพฤติกรรมด้านพุทพิสัย แต่เราสามารถสังเกต อารมณ์ ความรู้สึกนึกคิดของบุคคลได้จากพฤติกรรมที่แสดงออกทางกาย วาจาและการกระทำ ผู้วัดใช้เครื่องมือวัดเป็นสถานการณ์หรือ

แบบทดสอบที่จะไปกระตุ้น ผู้ที่ถูกวัดให้แสดงพฤติกรรมออกมา แล้วจึงแปลผลการวัด ออกมาเป็นพฤติกรรม ด้านจิตพิสัย เครื่องมือที่นิยมใช้มีหลายประเภทที่นิยมใช้มาก ได้แก่มาตราประมาณค่าแบบสำรวจรายการ แบบทดสอบเชิงสถานการณ์และการสังเกต ภัทรา นิคมานนท์ (2538: 153-154) ได้กล่าวว่า การวัดคุณลักษณะด้านจิตพิสัยมีเทคนิคที่ใช้ คือ บันทึกรายการสังเกตความสม่ำเสมอในสถานการณ์ต่างๆ โดยใช้แบบสำรวจรายการ ใช้แบบมาตราประมาณค่าและแบบทดสอบใช้สถานการณ์ (กองวิชาการ 2539: 35)

คุณลักษณะด้านคุณธรรม จริยธรรมเป็นคุณลักษณะที่พึงปรารถนาในอันที่สร้างสรรค์ประโยชน์ คุณค่า ตลอดจนความดี ความงามให้เกิดขึ้นในสังคม คุณลักษณะเหล่านี้ เช่น ความรับผิดชอบ ความเสียสละ ความสามัคคี ฯลฯ การวัดคุณลักษณะด้านคุณธรรม จริยธรรมนั้น ถ้าจะให้การวัดครอบคลุม แล้วอาจจะวัดบางส่วนหรือวัดใน 4 ส่วนคือ (มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช 2535: 455-459)

1) ความรู้เชิงจริยธรรม เป็นการวัดความรู้ความคิดเกี่ยวกับคุณธรรม จริยธรรม โดยเฉพาะความคิดว่าสิ่งใด ควรกระทำหรือไม่ควรกระทำทัศนคติเชิงจริยธรรม เป็นลักษณะความรู้ที่นึกในใจของบุคคลที่มีต่อคุณลักษณะทางจริยธรรมนั้น เช่น รู้สึกว่าชอบ ไม่ชอบ เห็นด้วย ไม่เห็นด้วย ฯลฯ ต่อคุณลักษณะคุณธรรม จริยธรรมแต่ละด้าน

2) ทัศนคติเชิงจริยธรรม หมายถึง ความรู้สึกของบุคคลเกี่ยวกับลักษณะหรือพฤติกรรมเชิงจริยธรรมต่างๆ ทัศนคติเชิงจริยธรรมส่วนมากจะสอดคล้องกับค่านิยมในสังคมนั้น แต่บุคคลบางคนในสถานการณ์ปกติ อาจจะมีทัศนคติแตกต่างไปจากค่านิยมในสังคมก็ได้ ทัศนคติเชิงจริยธรรมมีความหมายกว้างกว่าความรู้เชิงจริยธรรม เพราะทัศนคติจะรวมถึงความรู้และความรู้สึกในเรื่องนั้นๆเข้าด้วยกัน ดังนั้นทัศนคติเชิงจริยธรรมจึงมีคุณสมบัติที่สำคัญที่สามารถใช้ทำนายพฤติกรรมเชิงจริยธรรม ได้แม่นยำกว่าการใช้ความรู้เกี่ยวกับค่านิยมทางสังคมของบุคคลแต่เพียงอย่างเดียว และทัศนคติเชิงจริยธรรมของบุคคลนี้สามารถเปลี่ยนแปลงได้ด้วยสาเหตุหลายประการ

3) เหตุผลเชิงจริยธรรม เป็นลักษณะที่บุคคลใช้เหตุผลในการเลือกการทำหรือไม่กระทำอย่างใดอย่างหนึ่ง โดยเหตุผลในการกระทำที่อ้างถึงเป็นเครื่องแสดงถึงระดับพัฒนาการทางจริยธรรม

4) พฤติกรรมเชิงจริยธรรม เป็นลักษณะการกระทำหรือการแสดงออกในลักษณะที่สังคมต้องการ และไม่กระทำหรือไม่แสดงออกในลักษณะที่สังคมไม่ต้องการ

2.2 เครื่องมือที่ใช้วัดคุณธรรม จริยธรรมและค่านิยม

หลักการสำคัญของการวัดผล คือ การคิดค้นเครื่องมือ หรือกลวิธีที่จะกระตุ้น (Elicit) ให้ได้ข้อมูลที่เชื่อถือได้ออกมาตรงกับสิ่งที่อยากรู้เกี่ยวกับตัวนักเรียน ดังนั้น ภายใต้การใช้เครื่องมือวัดด้านเจตพิสัย (Affective Domain) ผู้ถูกวัดจะต้องแสดงธาตุแท้ของความรู้สึกออกมา ตรงกับความเป็นจริง เพื่อให้เห็นภาพความรู้สึกที่แท้จริงของนักเรียน (โกวิท ประวาลพุกษ์ และสมศักดิ์ สินธุระเวช 2527: 155)

การวัดผลในลักษณะนี้ยังมีเคล็ดลับตรงที่ว่า ต้องวัดสม่ำเสมอ วัดให้ถี่ วัดหลายด้าน หลายวิธี เพราะคำว่ามีนิสัย คือ ความคงเส้นคงวาของการปฏิบัติ (Consistency) ในจริยธรรมด้านนั้น อาจจำเป็นต้องใช้การวัดผลวิธีต่อไปนี้ประกอบกัน (สงบ ลักษณะ 2524: 40-45)

- 1) ใช้แบบสังเกตพฤติกรรมของนักเรียนรายบุคคล
- 2) ใช้แบบประเมินพฤติกรรม
- 3) ใช้มาตราประมาณค่าให้นักเรียนประเมินตัวเอง
- 4) ใช้แบบสอบถามเชิงสถานการณ์

เครื่องมือหรือเทคนิคการวัดจริยธรรมกับคุณลักษณะทางจริยธรรมว่า จริยธรรมในแต่ละลักษณะสามารถวัดได้หลายวิธี และบางลักษณะ ก็อาจจะใช้วิธีเดียวกันหรือคล้ายกับลักษณะอื่นก็ได้ ในแต่ละลักษณะไม่อาจจะกล่าวได้ว่าวิธีใดดีที่สุด จะเลือกใช้เครื่องมือใดขึ้นอยู่กับสถานการณ์ ความพร้อม และความเหมาะสมในขณะนั้น ดังแสดงรายละเอียดในตาราง (โกศล มีคุณ 2533: 97-98)

ตารางที่ 2.1 เทคนิคหรือเครื่องมือที่ใช้วัดจริยธรรมลักษณะต่างๆ

คุณลักษณะทางจริยธรรม	เทคนิคหรือเครื่องมือวัด
1. ลักษณะด้านความรู้ความคิด	1. ข้อสอบ หรือแบบทดสอบ 2. การซัก-ถาม หรือสัมภาษณ์ 3. สถานการณ์ หรืองานแก้ปัญหา
2. ลักษณะด้านการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรม	1. แบบทดสอบที่เป็นสถานการณ์ 2. การสัมภาษณ์โดยใช้สถานการณ์ให้ทำงานแก้ปัญหาที่เป็นสถานการณ์
3. ลักษณะด้านความรู้สึก	1. การสังเกตพฤติกรรม 2. แบบสำรวจ 3. แบบสอบถาม 4. การสัมภาษณ์ 5. สเกลวัดเจตคติ
4. ลักษณะด้านพฤติกรรม	1. การสังเกต 2. ใช้สถานการณ์ช่วย 3. ตรวจสอบผลงาน 4. รายงานพฤติกรรม

สมบูรณ์ ชิตพงศ์ (2544: 1) ให้แนวคิดในการวัดและประเมินคุณธรรม จริยธรรม ดังนี้

การวัดด้านคุณธรรม จริยธรรม เป็นกระบวนการที่ทำให้รู้ข้อมูลที่แสดงถึงคุณธรรม จริยธรรม ของแต่ละบุคคลว่ามีคุณลักษณะทางคุณธรรม จริยธรรม เป็นอย่างไร การประเมินด้านคุณธรรม จริยธรรม เน้นการนำข้อมูลที่แสดงถึงคุณธรรม จริยธรรมที่ได้จากการวัดมาพิจารณา สรุปเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เป็นคนดีมีคุณธรรม การประเมินมีหลายลักษณะ เช่น การประเมินระหว่างผู้เรียน การประเมินแบบสรุปรวบยอด การประเมินภายใน เป็นการประเมินตนเองของนักเรียน และการประเมินภายนอก เป็นการประเมินโดยบุคคลอื่น ซึ่งเป็นบุคคลภายนอก การประเมินที่มีคุณภาพที่สุดคือ การประเมินที่เน้นทั้งการประเมินภายในและ

ประเมินภายนอก ในการใช้เครื่องมือวัดคุณธรรม จริยธรรม จึงต้องใช้เครื่องมือวัดที่มีวิธีการวัดที่หลากหลายให้ได้ข้อมูลตามสภาพจริง

จากการศึกษาเครื่องมือที่ใช้ในการวัดคุณลักษณะด้านเจตพิสัย จะเห็นได้ว่ามีเครื่องมือหลายชนิดที่ใช้วัดคุณลักษณะในด้านนี้ แบบสังเกตเป็นเครื่องมือประเภทหนึ่ง ที่มีความนิยมมาก และจะนำไปสู่การได้ข้อมูลที่แท้จริงเพราะการสังเกตจะทำให้ผู้สังเกตได้เห็นสภาพที่แท้จริงของพฤติกรรมต่างๆที่ผู้สังเกตต้องการ ผู้วิจัยจึงได้เลือกแบบสังเกตในการวัดคุณธรรม จริยธรรมและค่านิยมที่พึงประสงค์

3. งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการสร้างเครื่องมือวัดคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม

วัฒนา สิงห์สัมฤทธิ์ (2527: 41-43) สร้างแบบทดสอบวัดจริยธรรมด้านความรับผิดชอบ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ลักษณะแบบทดสอบ แบ่งเป็น 2 ตอน คือตอนที่ 1 เป็นแบบข้อความจำนวน 62 ข้อ ตอนที่ 2 เป็นสถานการณ์จำนวน 33 ข้อ การหาคุณภาพของแบบทดสอบได้ทดสอบกับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 จำนวน 479 คน ได้ค่าความเที่ยงซึ่งหาโดยแบบแบ่งครึ่งแบบทดสอบ (Split-half Method) เท่ากับ .9334 หาค่าความตรงเชิงโครงสร้างโดยใช้เทคนิคกลุ่มรู้จัก (Known Group Technique) ได้ค่าความตรงเชิงสภาพ โดยหาจากสหพันธ์แบบจัดอันดับ (Rank-Correlation) อยู่ระหว่าง .507 - .613

พรทิพย์ ศิระวงษ์ (2540: 154-159) สร้างแบบสังเกตด้านความสนใจ ความตั้งใจและความรับผิดชอบในการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างแบบสังเกต ด้านความสนใจ ความตั้งใจและความรับผิดชอบวิชาคณิตศาสตร์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 แบบสังเกตที่สร้างขึ้นเป็นแบบสังเกตพฤติกรรม บ่งชี้เจตพิสัยของนักเรียนในรูปแบบสถานการณ์ โดยมีพฤติกรรมที่สังเกตด้านละ 10 สถานการณ์ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดเชียงใหม่ ปีการศึกษา 2539 จำนวน 100 คน ได้มาโดยวิธีการสุ่มแบบหลายขั้นตอน ผลการวิจัยพบว่า

1) แบบสังเกตเจตพิสัยทั้ง 3 ด้าน มีความตรงเชิงโครงสร้าง ซึ่งหาโดยการพิจารณาตัดสินของผู้เชี่ยวชาญ

2) แบบสังเกตทั้ง 3 ด้าน มีความตรงเชิงสภาพซึ่งหาโดยวิธีเทคนิคกลุ่มรู้จัก ปรากฏว่าเจตพิสัยด้านความสนใจ ความตั้งใจมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 ส่วนเจตพิสัยด้านความรับผิดชอบ มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3) ค่าความเที่ยงของแบบสังเกตเจตพิสัยทั้ง 3 ด้าน คือ ด้านความสนใจ ความตั้งใจ และความรับผิดชอบ หาได้โดยหาค่าความสอดคล้องของผู้สังเกต ได้ค่า .9396, .8591 และ .8792 ตามลำดับ โดยวิธีหาค่าสหสัมพันธ์ภายในชั้น (Intraclass Correlation) ได้ค่า .9670, .9735 และ 0.9583 ตามลำดับ

ปราณี ตั้งใจดี (2540: 61-67) สร้างแบบสังเกตคุณธรรมด้านความรู้ ความมีระเบียบวินัย ความอดทนและการตรงต่อเวลา แบบสังเกตคุณธรรมที่สร้างขึ้นเป็นแบบสังเกตพฤติกรรม บ่งชี้คุณธรรมของนักเรียน พฤติกรรมแต่ละข้อได้มาจากครูผู้สอนจริยศึกษาเป็นผู้กำหนดขึ้น จากกิจกรรมที่นักเรียนได้ปฏิบัติบ่อยครั้ง โดยมีพฤติกรรมที่สังเกตของคุณธรรมด้านความใฝ่รู้ จำนวน 30 พฤติกรรม ด้านความมีระเบียบ จำนวน 38 พฤติกรรม ด้านความอดทน จำนวน 30 พฤติกรรม ด้านการตรงต่อเวลา จำนวน 34 พฤติกรรม กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2539 ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ ด้วยวิธีการสุ่มแบบหลายขั้นตอน รวมจำนวนทั้งสิ้น 100 คน จากการศึกษาครั้งนี้ พบว่า

- 1) แบบสังเกตคุณธรรมทั้ง 4 ด้าน มีความตรงเชิงโครงสร้าง
- 2) แบบสังเกตคุณธรรมทั้ง 4 ด้าน มีความตรงเชิงสภาพ ซึ่งหาโดยเทคนิค กลุ่มรู้ชุด
- 3) แบบสังเกตคุณธรรมทั้ง 4 ด้าน มีค่าความเที่ยงอยู่ในระดับสูงมาก โดยมีค่าความเที่ยงของคุณธรรมด้านความใฝ่รู้ ความมีระเบียบวินัย ความอดทนและการตรงต่อเวลาเท่ากับ .9897, .9898, .9897 และ .9976 ตามลำดับ

สุรดี อำนวยศิริสุข (2534: 51-54) สร้างแบบทดสอบวัดคุณธรรมในการอยู่ร่วมกัน สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ในรูปสถานการณ์ที่เกี่ยวกับคุณธรรมย่อย 6 ด้าน คือ ด้านความสามัคคี ด้านความเสียสละ ด้านการให้อภัย ด้านความเอื้อเฟื้อ ด้านการยอมรับความคิดเห็นผู้อื่นและด้านความเห็นอกเห็นใจ รวมทั้งฉบับมี 60 สถานการณ์ แต่ละสถานการณ์มีคำตอบให้เลือกตอบ 3 คำตอบ การตรวจให้คะแนนยึดหลักการให้คะแนน ดังนี้

ให้คะแนน 1 คะแนนสำหรับคำตอบที่ถูก ไม่มีการให้ครั้งคะแนน
ให้คะแนน 0 คะแนนสำหรับคำตอบที่ผิด เว้นว่างหรือตอบเกิน 1 ตัวเลือก
การให้คะแนนไม่มีการติดลบ ไม่มีการใช้สูตรแก้การเดาหรือหักคะแนนสำหรับคำตอบที่ผิด

ผลการทดสอบครั้งสุดท้าย (ครั้งที่ 3) ได้แบบทดสอบวัดคุณธรรม จำนวน 60 ข้อ มีค่าอำนาจจำแนกของแบบทดสอบที่หา โดยใช้การทดสอบค่าที มีค่าตั้งแต่ 1.753 ถึง 16.953 ค่าความเที่ยงของแบบทดสอบหาโดยใช้สัมประสิทธิ์แอลฟา มีค่าตั้งแต่ .477 ถึง .758 และ

ค่าความเที่ยงของแบบทดสอบรวมทั้งฉบับมีค่า .885 ค่าความตรงเชิงสภาพหาโดยใช้ความสัมพันธ์ของคะแนน

จากผลการตอบแบบทดสอบของนักเรียนกับคะแนนการสังเกตจากการประเมิน พบว่ามีค่าความตรงเชิงสภาพอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

พงศ์ศักดิ์ พลสวัสดิ์ (2532: 61-65) ได้สร้างแบบทดสอบวัดเหตุผลเชิงคุณธรรมด้านพรหมวิหาร 4 สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ปีการศึกษา 2531 สังกัดกรมสามัญศึกษา ในเขตจังหวัดขอนแก่น จำนวน 421 คน พบว่า

1) ค่าอำนาจจำแนก ได้ผลดังนี้

แบบทดสอบวัดคุณธรรมด้านเมตตา มีค่าที่ตั้งแต่ 2.96 – 10.56

แบบทดสอบวัดคุณธรรมด้านกรุณา มีค่าที่ตั้งแต่ 5.06 - 10.15

แบบทดสอบวัดคุณธรรมด้านมุทิตา มีค่าที่ตั้งแต่ 3.65 – 9.70

แบบทดสอบวัดคุณธรรมด้านอุเบกขา มีค่าที่ตั้งแต่ 4.78 – 12.23

2) ค่าความเที่ยงของแบบทดสอบ โดยวิธีคำนวณสัมประสิทธิ์แอลฟา ได้ค่าความเที่ยงของแบบทดสอบด้านความเมตตา ด้านกรุณา ด้านมุทิตา ด้านอุเบกขา เป็น .54, .55, .58 และ .61 ตามลำดับ รวมทั้งฉบับเป็น .82

3) ค่าความตรงของแบบทดสอบ โดยใช้เทคนิคกลุ่มรู้จัก แบบทดสอบวัดคุณธรรมด้านความเมตตา ด้านกรุณา ด้านมุทิตา ด้านอุเบกขา มีค่าความตรงเชิงโครงสร้างเป็น 8.98, 3.22, 2.65 และ 5.28 ตามลำดับ ค่าความตรงทุกค่าที่ได้มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

4) ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ภายในแบบทดสอบวัดเหตุผลเชิงคุณธรรมด้านพรหมวิหาร 4 ในแต่ละด้านมีค่าความสัมพันธ์เป็นบวกทุกค่า พิสัยของสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์มีค่าตั้งแต่ .4381 ถึง .5179 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ภายในทุกค่ามีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .01

5) เกณฑ์ปกติ (Norms) ของแบบทดสอบวัดเหตุผลเชิงคุณธรรมด้าน พรหมวิหาร 4 แต่ละด้านและรวมทั้งฉบับ โดยใช้คะแนนที่ปกติ (Normalized T-Scores)

แบบทดสอบวัดคุณธรรมด้านความเมตตา มีช่วงคะแนนที่ตั้งแต่ T21 ถึง T79

แบบทดสอบวัดคุณธรรมด้านความกรุณา มีช่วงคะแนนที่ตั้งแต่ T23 ถึง T74

แบบทดสอบวัดคุณธรรมด้านความมุทิตา มีช่วงคะแนนที่ตั้งแต่ T21 ถึง T77

แบบทดสอบวัดคุณธรรมด้านความอุเบกขา มีช่วงคะแนนที่ตั้งแต่ T21 ถึง T77

เมื่อรวมทั้ง 4 ด้านได้แบบทดสอบวัดเหตุผลเชิงคุณธรรมด้านพรหมวิหาร 4 มีช่วงคะแนนที่ตั้งแต่ T21 ถึง T77

สุจิตรา สุขसार (2545: 108-113) ได้พัฒนาเครื่องมือหาคคุณภาพ สร้างเกณฑ์ปกติและคู่มือการใช้เครื่องมือวัดคุณธรรม จริยธรรม ที่จำเป็นในการดำรงชีวิตอย่างมีความสุขของนักเรียนตามมาตรฐานโรงเรียนของสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2541 เครื่องมือประกอบด้วยแบบทดสอบ จำนวน 4 ฉบับ คือ ฉบับที่ 1 ด้านความปรารถนาให้ผู้อื่นมีความสุขรู้จักแบ่งปันช่วยเหลือและตอบแทนคุณ ฉบับที่ 2 ด้านความซื่อตรงต่อหน้าที่ ฉบับที่ 3 การใช้สิ่งของและทรัพย์สินอย่างประหยัดและคุ้มค่า ฉบับที่ 4 ด้านการปฏิบัติหน้าที่ที่ได้รับผิดชอบด้วยความมุ่งมั่น รอบคอบและถูกต้อง กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ปีการศึกษา 2544 โรงเรียนสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดนครศรีธรรมราช จำนวน 1,080 คน ได้มาโดยวิธีสุ่มแบบแบ่งชั้น

ผลการศึกษาพบว่า อำนาจจำแนกของเครื่องมือโดยใช้การทดสอบที่มีค่าตั้งแต่ 1.01 ถึง 18.45 ความเที่ยงของเครื่องมือโดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟาแบบทดสอบ ทั้ง 4 ฉบับ คือ ฉบับที่ 1 ด้านความปรารถนาให้ผู้อื่นมีความสุข รู้จักแบ่งปันช่วยเหลือและตอบแทนคุณ มีค่าความเที่ยง .91 ฉบับที่ 2 ด้านความซื่อตรงต่อหน้าที่ มีค่าความเที่ยง .81 ฉบับที่ 3 การใช้สิ่งของทรัพย์สินอย่างประหยัด และคุ้มค่า มีค่าความเที่ยง .91 ฉบับที่ 4 ด้านการปฏิบัติหน้าที่ที่ได้รับผิดชอบด้วยความมุ่งมั่น รอบคอบและถูกต้อง มีค่าความเที่ยง .88 ความตรงของเครื่องมือพิจารณาความตรงตามเนื้อหาโดยให้ผู้เชี่ยวชาญพิจารณาดังนี้ความสอดคล้องมีค่าตั้งแต่ .57 ถึง 1.00 ความตรงเชิงสภาพ โดยวิธีหาความสัมพันธ์ระหว่างคะแนนจากแบบทดสอบแต่ละฉบับกับค่าเฉลี่ยที่ครูประเมินจากแบบประเมินด้วยสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สันมีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และความตรงเชิงโครงสร้างโดยตรวจสอบความสอดคล้องเป็นรายข้อกับคะแนนทั้งฉบับด้วยสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สันซึ่งคะแนนรายข้อกับคะแนนรวมในแต่ละฉบับมีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เกณฑ์ปกติของแบบทดสอบทั้ง 4 ฉบับมีคะแนนที่ปกติดังนี้ ฉบับที่ 1 มีคะแนนที่ปกติอยู่ระหว่าง T 22 ถึง T 75 ฉบับที่ 2 มีคะแนนที่ปกติอยู่ระหว่าง T 15 ถึง T 71 ฉบับที่ 3 มีคะแนนที่ปกติอยู่ระหว่าง T 18 ถึง T 72 ฉบับที่ 4 มีคะแนนที่ปกติอยู่ระหว่าง T 23 ถึง T 70 ตามลำดับ

สนวน ลีโทขวลิต (2528: 61-62, 117-118) ได้สร้างแบบทดสอบวัดจริยธรรมด้านความเมตตากรุณาขึ้นมีลักษณะเป็นการถามเกี่ยวกับความรู้สึก ความคิดเห็น หรือการกระทำบางอย่างประกอบด้วยแบบทดสอบ 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 เป็นชนิดข้อความ วัดความรู้สึก ความคิดเห็น มีจำนวน 50 ข้อ คำตอบเป็น “ใช่” และ “ไม่ใช่”

ตอนที่ 2 เป็นสถานการณ์ วัดความรู้สึก ความคิดเห็น และพฤติกรรม มีจำนวน 18 สถานการณ์ ในแต่ละสถานการณ์จะมีข้อย่อยให้ตอบ 4 ข้อ แต่ละข้อจะมีคำตอบให้เลือกจาก ก หรือ ข ข้อใดข้อหนึ่ง คุณภาพของแบบทดสอบด้านความเที่ยงที่หาโดยวิธีของคูเดอร์-ริชาร์ดสัน 20 ได้ค่าระหว่าง .74 ถึง .81 ค่าความตรงเชิงสภาพ ซึ่งหาโดยวิธีสหสัมพันธ์อันดับระหว่างอันดับที่ได้จากการทำแบบทดสอบ และอันดับที่ได้จากอาจารย์และกลุ่มเพื่อนมีค่าตั้งแต่ .487 ถึง .502 ค่าความตรงเชิงโครงสร้างของแบบทดสอบซึ่งหาโดยเทคนิคกลุ่มรู้ชัดมีค่าสูงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ชูศรี ศิริโรจน์สถิต (2534: 53-58) สร้างแบบวัดจริยธรรมการอยู่ร่วมกันของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 สังกัดสำนักงานการศึกษา กรุงเทพมหานคร ซึ่งประกอบด้วยแบบวัด 6 ฉบับ คือ แบบวัดความสามัคคี ความเสียสละ การให้อภัย ความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ การยอมรับความคิดเห็นของผู้อื่น และความเห็นอกเห็นใจ กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้คือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ปีการศึกษา 2533 สังกัดสำนักงานการศึกษา กรุงเทพมหานคร โดยใช้วิธีสุ่มแบบหลายขั้นตอน จำนวน 1,050 คน ผลการวิจัยพบว่า

1) แบบวัดจริยธรรมการอยู่ร่วมกันทั้ง 6 ฉบับ มีความตรงที่ปรากฏ (Face Validity) โดยการตัดสินของผู้เชี่ยวชาญ และมีความตรงเชิงสภาพทุกฉบับ แบบวัดจริยธรรมการอยู่ร่วมกันทั้ง 6 ฉบับ มีอำนาจจำแนกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 ทุกสถานการณ์

2) แบบวัดด้านความสามัคคี ด้านความเสียสละ ด้านการให้อภัย ด้านความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ ด้านการยอมรับความคิดเห็นของผู้อื่น และด้านความเห็นอกเห็นใจ มีค่าความเที่ยงเท่ากับ .9120, .9338, .9079, .8575 และ .8977 ตามลำดับ

3) เกณฑ์ปกติของแบบวัดจริยธรรมการอยู่ร่วมกัน อันประกอบด้วยแบบวัดด้านความสามัคคี ด้านความเสียสละ ด้านการให้อภัย ด้านความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ ด้านการยอมรับความคิดเห็นของผู้อื่น และด้านความเห็นอกเห็นใจ มีช่วง T อยู่ระหว่าง 20-79, 21-77, 19-81, 21-78, 17-80 และ 18-79 ตามลำดับ

ยอดวิทย์ เครือวรรณ (2538: 51-57) พัฒนาแบบทดสอบวัดจริยธรรมด้านความเสียสละ ชนิดสถานการณ์ ที่มีรูปแบบการตอบต่างกัน กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2537 ของโรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษาในส่วนกลาง จำนวน 2,432 คน ซึ่งเลือกมาโดยการสุ่มหลายขั้นตอน แบบทดสอบที่ใช้เป็นแบบทดสอบวัดจริยธรรมด้านความเสียสละชนิดสถานการณ์ที่มีรูปแบบการตอบต่างกัน 2 รูปแบบ ได้แก่ แบบกำหนดตัวเลือกที่เป็นคำตอบและเหตุผลให้ และแบบกำหนดตัวเลือกที่เป็นคำตอบ และให้แสดงเหตุผลปลายเปิด ผลการศึกษาพบว่า

1) ค่าความเที่ยงของแบบทดสอบแบบกำหนดตัวเลือกที่เป็นคำตอบและเหตุผล ให้มีค่าเท่ากับ .7808 และแบบกำหนดตัวเลือกที่เป็นคำตอบ และให้แสดงเหตุผลปลายเปิด มีค่าเท่ากับ .8144

2) ค่าความตรงเชิงโครงสร้างของแบบทดสอบแบบกำหนดตัวเลือกที่เป็นคำตอบ และเหตุผลให้มีค่าเท่ากับ .4372 มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และแบบกำหนดตัวเลือกที่เป็นคำตอบและให้แสดงเหตุผลปลายเปิดมีค่าเท่ากับ .4645 มีระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ถนอมวงศ์ กลิ่นจันทร์หอม (2541: 81-84) สร้างแบบทดสอบวัดเหตุผลเชิงจริยธรรม ด้านความมีน้ำใจนักกีฬาเปรียบเทียบและสร้างเกณฑ์ปกติการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความมีน้ำใจนักกีฬา สำหรับนักเรียนระดับประถมศึกษาปีที่ 6 ในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร แบบทดสอบประกอบด้วย 7 คุณลักษณะคือ ความขยันหมั่นเพียร ความมีระเบียบวินัย ความกล้าหาญ การรู้แพ้รู้ชนะรู้ภัย ความอดทน ความสามัคคี และความรับผิดชอบ รวมทั้งหมด 40 ข้อ มีความตรงเชิงเนื้อหา โดยผ่านการตรวจสอบโดยผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 12 ท่าน หาค่าความเที่ยงได้ โดยวิธีหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค หาค่าอำนาจจำแนกโดยเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยระหว่างกลุ่มนักเรียนที่มีเหตุผลเชิงจริยธรรมสูง และกลุ่มนักเรียนที่มีเหตุผลเชิงจริยธรรมต่ำ โดยใช้การทดสอบค่าทีวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียวเพื่อเปรียบเทียบการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมระหว่างนักเรียนชายกับนักเรียนหญิง และสร้างเกณฑ์ปกติการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรม โดยใช้เปอร์เซ็นต์ไทล์ ผลการวิจัยพบว่า

1) แบบทดสอบวัดเหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความมีน้ำใจนักกีฬา ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นมีความเที่ยงเท่ากับ .9282

2) การใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมระหว่างนักเรียนชายและนักเรียนหญิงแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ใน 3 คุณลักษณะ คือ ความอดทน ความสามัคคีและความรับผิดชอบ

ทัศนีย์ เหมะรุฉิน (2534: 83-91) พัฒนาแบบวัดความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่และเสียสละ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยสร้างแบบวัด 3 ฉบับ คือ (1) แบบประเมินตนเอง เป็นแบบรายการประมาณค่า (2) แบบประเมินพฤติกรรมนักเรียน เป็นแบบรายการประมาณค่า (3) แบบวัดสถานการณ์บังคับ เป็นแบบวัดที่มีสถานการณ์ให้เลือกตอบ กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ปีการศึกษา 2533 ในจังหวัดสกลนคร จำนวน 1,128 คน และครูประจำชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 31 คน ผลการวิจัยพบว่า

1) แบบประเมินตนเอง มีค่าความเที่ยงซึ่งหาจากสูตรสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค เท่ากับ .9036 มีอำนาจจำแนกโดยการทดสอบที ค่าสถิติที่อยู่ในช่วง 4.16-16.27 มีนัยสำคัญทางสถิติ

ที่ระดับ .01 มีจำนวน 31 ข้อ ข้อกระทงที่ 25 คะแนนเฉลี่ยไม่แตกต่างกัน แบบประเมินตนเองมีความตรงตามสภาวะสันนิษฐาน โดยวิเคราะห์ตัวประกอบ

2) แบบประเมินพฤติกรรมนักเรียน มีความตรงเชิงจำแนก โดยการใช้สถิติที่ทดสอบคะแนนเฉลี่ยของนักเรียนกลุ่มสูงและกลุ่มต่ำ พบว่า มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติทุกข้อ ค่าที่อยู่ในช่วง 1.98-6.54

3) แบบวัดสถานการณ์บังคับหาค่าความเที่ยงจากสูตรสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาคเท่ากับ .657 แบบวัดมีอำนาจจำแนกโดยการทดสอบค่าที่ ค่าสถิติอยู่ในช่วง 2.26 - 13.13 มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทุกข้อ ยกเว้นข้อ 17

สุริยา ผ่องเสียง (2546: 81-90) สร้างแบบวัดพฤติกรรมจริยธรรมความเป็นมิตรของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น โดยมีองค์ประกอบ 4 ด้านคือ มิตรอุปการะ มิตรร่วมสุขร่วมทุกข์ มิตรแนะนำประโยชน์ และมิตรมีใจรัก จำนวน 75 ข้อ กลุ่มตัวอย่างได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น จำนวน 420 คน จากโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา ในจังหวัดกาฬสินธุ์ ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2544 หาอำนาจจำแนกของแบบวัดพฤติกรรมจริยธรรมความเป็นมิตรโดยใช้การทดสอบค่าที่ ความเที่ยงโดยใช้วิธีหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา หาค่าความตรงเชิงโครงสร้างโดยการวิเคราะห์องค์ประกอบ และสร้างเกณฑ์ปกติของแบบวัดพฤติกรรมจริยธรรมความเป็นมิตรในรูปคะแนนที่ปกติ

ผลการวิจัยพบว่า แบบวัดพฤติกรรมจริยธรรมความเป็นมิตรของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้นที่สร้างขึ้นอันประกอบด้วยองค์ประกอบจริยธรรมความเป็นมิตรด้านมิตรอุปการะมิตรร่วมสุขร่วมทุกข์ มิตรแนะนำประโยชน์ และมิตรมีใจรัก มีค่าอำนาจจำแนกรายข้อโดยการทดสอบที มีนัยสำคัญทางสถิติแต่ละด้านอยู่ระหว่าง 3.38 ถึง 10.89, 2.90 ถึง 12.50, 3.33 ถึง 10.78 และ 3.33 ถึง 10.90 ตามลำดับ ค่าความเที่ยง ทั้งฉบับเท่ากับ .95 แต่ละด้านมีค่าความเที่ยงเท่ากับ .85 .81 .86 และ .88 ตามลำดับมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ภายในระหว่างด้านองค์ประกอบ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทั้งฉบับอยู่ระหว่าง .62 ถึง .70 แต่ละด้านมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ภายในระหว่างข้อคำถามอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 อย่างระหว่าง .105 ถึง .55, .10 ถึง .55, .107 ถึง .51 และ .14 ถึง .57 ตามลำดับมีค่าน้ำหนักองค์ประกอบรวมแต่ละด้านเท่ากับ .87, .86, .86 และ .85 ตามลำดับ มีสัดส่วนความแปรปรวนแต่ละด้านเท่ากับ .76, .72, .75 และ .75 ตามลำดับ มีค่าไอเกนขององค์ประกอบรวมทั้งหมด 3.00 แต่ละด้านมีค่าไอเกนของตัวประกอบรวมอยู่ระหว่าง 2.31 ถึง 2.93, 1.67 ถึง 2.51, 1.97 ถึง 2.81 และ 2.23 ถึง 3.00 ตามลำดับ และค่าความตรงเชิงโครงสร้างโดยใช้ค่าร้อยละความแปรปรวนรวมขององค์ประกอบรวมทั้งฉบับเท่ากับร้อยละ 75.02 แต่ละด้านเท่ากับร้อยละ

51.90, 50.82, 50.82 และ 53.31 ตามลำดับ และได้หาค่าเกณฑ์ปกติของแบบวัดพฤติกรรม จริยธรรม ความเป็นมิตรของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ในรูปคะแนนที่ปกติ เพื่อใช้สำหรับเป็นมาตรฐาน ในการเปรียบเทียบ และแปลผลคะแนนที่ได้จากการประเมินนักเรียนแต่ละคน

คมกฤษ ใจคำปิ่น (2544: 101-111) สร้างแบบวัดคุณธรรม จริยธรรมพื้นฐานสำหรับนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น ด้านความกตัญญูทเวที การพึ่งตนเอง การรู้จักประมาณตนเอง และด้านความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ โดยใช้คำถามแบบสถานการณ์ชนิดเลือกตอบ 5 ตัวเลือก กลุ่มตัวอย่างแบ่งเป็น 2 กลุ่ม คือ (1) กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการสร้างคำถาม ตัวเลือก หาอำนาจจำแนก และวิเคราะห์องค์ประกอบเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น สังกัดกรมสามัญศึกษา อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่และสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอสันกำแพง จังหวัดเชียงใหม่ จำนวน 1,280 คน (2) กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการหาความตรงเชิงโครงสร้างโดยวิธีการวิเคราะห์จากเมตริกซ์ลักษณะหลากหลาย หาค่าความเที่ยง หาค่าความตรงเชิงสภาพและสร้างเกณฑ์ปกติ เป็นนักเรียนและผู้ปกครองของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นสังกัดกรมสามัญศึกษา และสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอไชยปราการ จังหวัดเชียงใหม่ ปีการศึกษา 2543 โดยแยกเป็นนักเรียนจำนวน 620 คน และผู้ปกครองจำนวน 310 คน ซึ่งได้จากการสุ่มแบบแบ่งชั้น ผลการวิจัยพบว่า (1) แบบวัดคุณธรรม จริยธรรมทั้ง 4 ด้าน หาอำนาจจำแนกด้วยการทดสอบค่าที และคัดเลือกเฉพาะข้อที่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ขึ้นไปได้ 157 ข้อ แล้วนำไปวิเคราะห์องค์ประกอบ และคัดเลือกเฉพาะข้อที่มีค่าน้ำหนักถ่วง ตั้งแต่ .30 ขึ้นไป ในแต่ละคุณธรรมที่อยู่ในองค์ประกอบเดียวกันได้จำนวนทั้งสิ้น 39 ข้อ แยกเป็นด้านความกตัญญูทเวทีจำนวน 11 ข้อ ด้านการพึ่งตนเอง จำนวน 8 ข้อ ด้านการรู้จักประมาณตน จำนวน 8 ข้อ และด้านความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ จำนวน 12 ข้อ (2) แบบวัดคุณธรรม จริยธรรมทั้ง 4 ด้าน มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ที่แสดงถึงความตรงเชิงคล้อยตาม (Convergent Validity) มีค่า ตั้งแต่ .3572 ถึง .4796 ซึ่งทุกค่าที่ได้มีค่าสูงกว่าค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ที่แสดงถึงความตรงเชิงจำแนกที่มีค่า ตั้งแต่ .1706 ถึง .3395 แสดงให้เห็นว่า แบบวัดดังกล่าวมีความตรงเชิงโครงสร้าง (3) ค่าความเที่ยงของแบบวัดคุณธรรม จริยธรรมทั้ง 4 ด้าน โดยหาค่าสัมประสิทธิ์ของแอลฟา มีค่าตั้งแต่ .4295 ถึง .7687 (4) แบบวัดคุณธรรม จริยธรรมทั้ง 4 ด้าน มีความตรงเชิงสภาพ มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ มีค่าตั้งแต่ .3623 ถึง .4796 ซึ่งทุกค่าสัมพันธ์กันทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 (5) เกณฑ์ปกติ ของแบบวัดคุณธรรม จริยธรรม ในรูปคะแนนที่ ประกอบด้วยแบบวัดด้านความกตัญญูทเวที มีคะแนนที่ปกติ ตั้งแต่ 21 – 79 ด้านการพึ่งตนเอง มีคะแนนที่ปกติ ตั้งแต่ 21-77

ด้านการรู้จักประมาณตน มีคะแนนที่ปกติ ตั้งแต่ 23-76 และด้านความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ มีคะแนนที่ปกติตั้งแต่ 21 – 76

อนุวัฒน์ ตั้งสมบุรณ์ (2526: 34, 118-120) ได้สร้างแบบทดสอบวัดความซื่อสัตย์ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โดยแบบทดสอบที่สร้างขึ้นมี 3 ฉบับคือ (1) แบบทดสอบวัดการให้เหตุผลหรือการเลือกตัดสินใจปฏิบัติในขณะที่มีสถานการณ์บังคับ การสร้างยึดหลักการสร้างจากคณะกรรมการพัฒนาจริยธรรมไทย ปีพุทธศักราช 2524 จำนวน 20 ข้อ ข้อละ 4 ตัวเลือก การตรวจให้คะแนนยึดหลักการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมของคณะกรรมการพัฒนาจริยธรรม พุทธศักราช 2524 คือ เหตุผลในขั้นที่ 1 ให้ 1 คะแนน จนถึง ขั้นที่ 4 ให้ 4 คะแนน (2) แบบทดสอบวัดความรู้สึกต่อคุณธรรมด้านความซื่อสัตย์ เป็นแบบทดสอบที่ให้นักเรียนประเมินความรู้สึกของตนเองที่มีต่อความซื่อสัตย์ มีจำนวน 40 ข้อ (3) แบบทดสอบวัดการให้พิจารณาวินิจฉัยความหมายจากรูปภาพในขณะที่มีสถานการณ์บังคับ โดยจะเขียนรูปเป็นสถานการณ์ที่เกี่ยวกับความซื่อสัตย์ มีจำนวน 20 ข้อ หลักเกณฑ์ในการให้คะแนนเหมือนกับฉบับที่ 1 ค่าความเที่ยงของแบบทดสอบทั้ง 3 ฉบับ หาโดยวิธีสัมประสิทธิ์แอลฟา เป็น .559, .859 และ.774 ตามลำดับ หาโดยวิธีแบ่งครึ่ง ได้ค่าความเที่ยงเป็น .951, .974 และ.971 ตามลำดับ หาค่าความตรงเชิงสภาพโดยนำอันดับของคะแนนไปหาความสัมพันธ์กับอันดับที่ได้จากการให้คะแนนของครู โดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์การจับอันดับ ได้ค่าสหสัมพันธ์เท่ากับ .32, .28 และ0.53 ตามลำดับซึ่งมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

วุฒิชัย ฉายวงศ์ศรีสุข (2536: 153-164) พัฒนาแบบวัดคุณลักษณะด้านจริยธรรม สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างแบบวัดคุณลักษณะด้านจริยธรรมสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ใน 5 ด้านด้วยกัน ได้แก่ ด้านความซื่อสัตย์ ความมีระเบียบวินัย ความอดทน ความเชื่อมั่นในตนเอง และความรับผิดชอบ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ปีการศึกษา 2536 ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานการประถมศึกษากรุงเทพมหานคร จำนวน 999 คน ได้มาโดยวิธีสุ่มอย่างง่าย แบบวัดคุณลักษณะด้านจริยธรรมที่สร้างเป็นรูปแบบสถานการณ์จำนวน 30 ข้อ ใช้เวลาตอบทั้งหมด 60 นาที ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้ (1) ค่าความเที่ยงของแบบวัดโดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟามีค่าระหว่าง .486 ถึง .644 (2) อำนาจจำแนกรายข้อจากเทคนิค 25 เปอร์เซนต์พบว่า มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 (3) ความตรงเชิงสภาพหาโดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างคะแนนที่ได้จากการสอบกับคะแนนที่ได้จากการประเมินของครูประจำชั้น พบว่า มีความตรงเชิงสภาพสูงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทุกด้าน ความตรงเชิงจำแนก ทดสอบด้วยสถิติ t-test พบว่า มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และมีความตรงเชิงโครงสร้างทุกด้าน

ดวงเดือน พันธุมนาวิน และเพ็ญแข ประจันปัจจนึก (2520: 83-84 , 222) ได้สร้างแบบทดสอบ วัดเหตุผลเชิงจริยธรรม ประกอบด้วยสถานการณ์ที่เป็นเรื่องต่างๆ 10 เรื่อง และแต่ละเรื่องจะบรรยายถึงสถานการณ์ขัดแย้งที่เป็นเหตุการณ์ที่คุ้นเคยของเยาวชนไทย โดยเฉพาะใน กรุงเทพมหานคร เช่น การข้ามถนนที่ทางม้าลาย การคืนเงินที่พ่อค้าทอนเงิน การเข้าคิวซื้อตั๋วชมภาพยนตร์ เป็นต้น สถานการณ์ที่สร้างขึ้น เป็นเรื่องที่ควรทำ 5 เรื่อง และเรื่องไม่ควรทำ 5 เรื่อง เมื่อผู้อ่านอ่านสถานการณ์แล้ว จะสมมติให้ผู้ตอบเป็นบุคคลในเรื่อง แล้วจะเลือกปฏิบัติ ด้วยวิธีใด โดยจะมีตัวเลือกซึ่งแสดงเหตุผลตามขั้นต่างๆ ของโคลเบอร์ก ในการตรวจให้คะแนน จะให้ตามขั้นที่ให้เหตุผล คือ ตอบขั้นที่ 1 ก็ให้ 1 คะแนนไปตอบขั้นที่ 6 ก็ให้ 6 คะแนน แบบทดสอบนี้หาค่าความเที่ยงโดยใช้กลุ่มตัวอย่าง 50 คน ได้ความเที่ยง เท่ากับ .77

เดช วิโย (2522: 25) สร้างแบบทดสอบวัดการให้เหตุผลเชิงจริยธรรม เพื่อศึกษาถึง พัฒนาการด้านการคิดให้เหตุผลเชิงจริยธรรมของเด็กนักเรียนประถมศึกษาที่ได้รับการเลี้ยงดูต่างกัน ลักษณะของแบบทดสอบเป็นรูปภาพทั้งหมด โดยมีคำบรรยายเรื่องราวของภาพประกอบด้วยเป็น เรื่องๆ ไป ซึ่งมีทั้งหมด 30 เรื่อง แต่ละเรื่องเกี่ยวข้องกับจริยธรรมทั้งสิ้น เรื่องที่สร้างขึ้นอาศัยสัง กัปหรือความมุ่งหมายของหัวข้อจริยศึกษาตามหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 จากเรื่องราวแต่ละเรื่องให้เด็กตัดสินใจว่าถ้าเป็นตัวเองจะทำอย่างไร เพราะอะไรการตรวจ ให้คะแนนจะนำเอาเหตุผลของเด็กไปพิจารณาว่าอยู่ในขั้นใด ก็ให้คะแนนไปตามขั้นนั้นๆ คือ ขั้นที่ 1 ให้ 1 คะแนน ขั้นที่ 2 ให้ 2 คะแนน จนถึงขั้นที่ 6 ให้ 6 คะแนน ความเที่ยงของ แบบทดสอบเท่ากับ .836 ส่วนความตรงของแบบทดสอบใช้วิธีความตรงเชิงปรากฏ (Face Validity) โดยใช้ผู้ทรงคุณวุฒิทางจิตวิทยาตรวจสอบ

ฉลวยศรี มีใจเย็น (2526: 46-48, 71) สร้างแบบทดสอบวัดการให้เหตุผลเชิงจริยธรรม ด้านความกตัญญูกตเวที จำนวน 40 ข้อ ลักษณะแบบทดสอบเป็นชนิดเลือกตอบ 4 ตัวเลือก ตามระดับการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมของโคลเบอร์ก ขั้นที่ 1 ถึงขั้นที่ 4 มีคำถามและตัวเลือก ในรูปของสถานการณ์สมมติ เกณฑ์การให้คะแนน ให้คะแนนตามขั้นของจริยธรรมของ โคลเบอร์ก คือ ข้อความที่มีเหตุผลในขั้นที่ 1 ให้ 1 คะแนน ไปตามลำดับ จนถึงขั้นที่ 4 ให้ 4 คะแนน การหาคุณภาพของแบบทดสอบจากการนำแบบทดสอบไปสอบกับนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 จำนวน 100 คน ได้ค่าความเที่ยงโดยวิธีสัมประสิทธิ์แอลฟาเท่ากับ .6725 ส่วนความตรงตามเนื้อหาใช้วิธีตรวจสอบโดยผู้เชี่ยวชาญ

นิตา คำนววิริยะกุล (2527: 47-51) สร้างแบบทดสอบวัดจริยธรรมด้านความขยัน หมั่นเพียร แบบทดสอบมี 2 รูปแบบดังนี้ (1) แบบข้อความ มี 46 ข้อ (2) แบบสถานการณ์ มี 22 ข้อ กลุ่มตัวอย่างซึ่งเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 จำนวน 871 คน หาค่าความเที่ยงโดยวิธีแบ่งครึ่ง

แบบทดสอบ ได้ค่าความเที่ยงแต่ละตอน และรวมทั้งฉบับมีค่าตั้งแต่ .6605 ถึง .6625 หากความตรงเชิงสภาพได้ค่าเท่ากับ .685

บัญญัติ วรรณบุตร (2530: 51, 71-79) สร้างแบบทดสอบวัดจริยธรรมด้านความไม่ประมาทสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โดยสร้างแบบทดสอบเป็นแบบสถานการณ์ แบ่งเป็น 3 ด้าน คือ ความไม่ประมาทต่อตนเอง จำนวน 25 ข้อ ความไม่ประมาทต่อผู้อื่น จำนวน 25 ข้อ และความไม่ประมาทต่อส่วนรวม จำนวน 15 ข้อ รวม 65 ข้อ แต่ละข้อในแต่ละด้านมีตัวเลือก ข้อละ 3 ตัวเลือก คุณภาพของแบบทดสอบ ในส่วนของความเที่ยงหาโดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟาจากกลุ่มตัวอย่าง 745 คน ได้ค่าความเที่ยงของแบบทดสอบวัดจริยธรรมด้านความไม่ประมาทต่อตัวเอง ต่อผู้อื่น และต่อส่วนรวม เป็น .713, .809 และ .682 ตามลำดับ และค่าความเที่ยงรวมทั้งฉบับเป็น .881 ค่าความตรงโดยใช้เทคนิคกลุ่มรู้จัก พบว่ามีความตรงสูงอย่างมีนัยสำคัญที่สถิติที่ระดับ .01

อนุพงษ์ รัฐมัย (2532: 62-66) สร้างแบบวัดฆราวาสธรรมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น จำนวน 4 ฉบับ ประกอบด้วย แบบวัดด้านสัจจะ ด้านทมะ ด้านขันติ และด้านจาคะ แบบวัดนี้เป็นแบบวัดเชิงสถานการณ์ทั้ง 4 ด้าน ด้านละ 15 สถานการณ์ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการหาคุณภาพของแบบวัดคือนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดศรีสะเกษ ปีการศึกษา 2531 ได้มาโดยวิธีสุ่มแบบหลายขั้นตอน จำนวน 400 คน พบว่า (1) แบบวัดฆราวาสธรรมทั้ง 4 ฉบับ มีความตรงเชิงปรากฏ โดยการตัดสินใจของผู้เชี่ยวชาญ และมีความตรงเชิงสภาพอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ (2) ความเที่ยงของแบบวัดฆราวาสธรรมอันประกอบด้วย แบบวัดด้านสัจจะ ด้านทมะ ด้านขันติ และด้านจาคะมีค่าเท่ากับ .9014, .8284, .7977 และ .8260 ตามลำดับ (3) แบบวัดฆราวาสธรรม ทั้ง 4 ด้าน มีอำนาจจำแนกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติทุกสถานการณ์

สุกานดา กัสมัง (2546: 95-97) สร้างและหาคุณภาพแบบสอบวัดจริยธรรมกุศลกรรมบถ 10 สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 และเพื่อสร้างเกณฑ์ปกติของแบบสอบวัดจริยธรรมกุศลกรรมบถ 10 ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น แบบสอบนี้จะวัดจริยธรรมกุศลกรรมบถ 10 อยู่ 3 ด้าน คือ ด้านกาย ด้านวาจา และด้านใจ และประกอบด้วยด้านย่อยรวมทั้งหมด 10 ด้านย่อย ซึ่งในแต่ละด้านย่อยวัดพฤติกรรมที่แสดงออกที่โรงเรียน และพฤติกรรมที่แสดงออกที่บ้านอย่างละ 2 ข้อ รวมจำนวนทั้งหมด 40 ข้อ แต่ละข้อเป็นแบบสอบปรนัยในรูปของสถานการณ์สมมติแบบภาษามีคำตอบให้เลือก 4 ตัวเลือก กลุ่มตัวอย่างที่ทำการศึกษาวิจัยคือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ในเขตพื้นที่การศึกษา กาฬสินธุ์เขต 3 อันประกอบด้วย อำเภอขามเฒ่า อำเภอกมลาไสย และกิ่งอำเภอน้องชาย ซึ่งในการวิจัยครั้งนี้แบ่งกลุ่มตัวอย่างออกเป็น 2 กลุ่ม คือ กลุ่มตัวอย่าง

สำหรับสร้าง และหาคุณภาพของแบบสอบวัดจริยธรรมกุศลกรรมบถ 10 จำนวน 92 คน และกลุ่มตัวอย่างสำหรับสร้างเกณฑ์ปกติท้องถิ่น จำนวน 386 คน โดยใช้วิธีการสุ่มแบบสองขั้นตอน ข้อมูลที่ได้นำมาวิเคราะห์หาคุณภาพของแบบสอบวัดจริยธรรมกุศลกรรมบถ 10 ด้านของความตรงเชิงโครงสร้าง ใช้วิธีหา 2 วิธี คือ การหาความตรงเชิงโครงสร้างโดยให้ผู้เชี่ยวชาญ 11 ท่านเป็นผู้พิจารณา และวิธีเทคนิคกลุ่มรู้จัก โดยใช้การทดสอบค่าที่ ความตรง เชิงเนื้อหาพิจารณาโดยผู้เชี่ยวชาญ 11 ท่าน, ค่าอำนาจจำแนกของแบบสอบใช้การทดสอบค่าที่, ค่าความเที่ยงของแบบสอบใช้สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แอลฟา หาความคลาดเคลื่อนมาตรฐานของการวัด และหาเกณฑ์ปกติท้องถิ่นในรูปคะแนนที่ปกติ ผลการวิจัยพบว่า (1) แบบสอบวัดจริยธรรมกุศลกรรมบถ 10 มีความตรงเชิงโครงสร้างที่ได้จากการพิจารณาของผู้เชี่ยวชาญ 11 ท่าน และมีความตรงเชิงโครงสร้างที่ได้จากวิธีเทคนิคกลุ่มรู้จักซึ่งได้ค่าที่ในด้านกาย วาจา ใจ และรวมทั้งฉบับเท่ากับ 4.574, 6.167, 5.066 และ 7.760 ตามลำดับ และทุกค่ามีนัยสำคัญที่ระดับ .05 (2) แบบสอบวัดจริยธรรมกุศลกรรมบถ 10 มีค่าความตรงเชิงเนื้อหาจากการพิจารณาโดยผู้เชี่ยวชาญ 11 ท่าน มีความเห็นสอดคล้องกันคิดเป็น 100% (3) ค่าอำนาจจำแนกของแบบสอบวัดจริยธรรมกุศลกรรมบถ 10 มีค่าที่ตั้งแต่ 1.80 ถึง 9.750 ทุกข้อมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 (4) แบบสอบวัดจริยธรรมกุศลกรรมบถ 10 ของแบบสอบด้านวาจา ใจ และรวมทั้งฉบับมีค่าเท่ากับ .526, .576, และ .785 ตามลำดับ มีค่าความคลาดเคลื่อนของการวัดในด้านกาย วาจา ใจ และรวมทั้งฉบับเท่ากับ 3.279, 3.98, 3.545 และ 6.272 ตามลำดับ (5) เกณฑ์ปกติท้องถิ่นของแบบสอบวัดจริยธรรมกุศลกรรมบถ 10 มีค่าที่ปกติ ด้านกายตั้งแต่ T20 ถึง T76 ด้านวาจาตั้งแต่ T20 ถึง T81 ด้านใจตั้งแต่ T20 ถึง T74 ของแบบสอบทั้งฉบับตั้งแต่ T20 ถึง T81

เทวินทร์ พิสง (2547: 76-80) พัฒนาแบบวัดคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จังหวัดจันทบุรี จำนวน 60 ข้อ วัดคุณลักษณะ 6 ด้าน ด้านละ 10 ข้อ ได้แก่ ความมีระเบียบวินัย ความรับผิดชอบ ความเสียสละ ความซื่อสัตย์ ความเมตตากรุณา เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ และความประหยัด แบบวัดมีความตรง โดยมีค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่าง .57-1.00 มีความตรงเชิงโครงสร้าง ซึ่งมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 มีความเที่ยงด้านความมีระเบียบวินัย .94 ด้านความรับผิดชอบ .84 ด้านความซื่อสัตย์ .87 ด้านความเสียสละ .96 ด้านความเมตตากรุณาเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ .92 ด้านความประหยัด .92 ความเที่ยงทั้งฉบับ .94 มีอำนาจจำแนก ซึ่งมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

บุญญา ชมศิริ (2547: 82-88) สร้างแบบวัดคุณลักษณะอันพึงประสงค์สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 กลุ่มตัวอย่างได้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ปีการศึกษา 2546 ของโรงเรียนในอำเภอโพธารองสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3 จำนวน

645 คน ได้มาโดยการสุ่มแบบหลายขั้นตอน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบวัดคุณลักษณะ อันพึงประสงค์ จำนวน 10 ฉบับ มีลักษณะเป็นสถานการณ์สมมติ จำนวนฉบับละ 20 ข้อ ทำการทดลอง 3 ครั้ง เพื่อหาค่าอำนาจจำแนกโดยวิธีการทดสอบค่าที เพื่อหาค่าความเที่ยงโดยวิธีหาสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค ความตรงเชิงโครงสร้างโดยใช้วิธีเทคนิคกลุ่มรู้จัก และสร้างเกณฑ์ปกติในรูปคะแนนที่ปกติ ผลการวิจัยพบว่า (1) แบบวัดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ มีค่าอำนาจจำแนกโดยมีค่าที่ตั้งแต่ 1.756 ถึง 12.106 ความเที่ยงของแบบวัดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ฉบับที่ 1 ถึง 10 มีค่า .70, .83, .88, .89, .88, .74, .89, .89, .89 และ.83 ตามลำดับ และมีความตรงเชิงโครงสร้างจากการทดสอบโดยใช้เทคนิคกลุ่มรู้จัก และวิเคราะห์โดยการทดสอบค่าที มีความตรงเชิงโครงสร้างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 (2) คะแนนเกณฑ์ปกติของแบบวัดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ฉบับที่ 1 ถึง 10 มีพิสัย ดังนี้ T26-T72, T26-T73, T20-T73, T28-T72, T27-T74, T22-T75, T30-T73, T27-T74, T27-T74 และT28-T75 ตามลำดับ

สมควร บุตรคาน้อย (2538: 89-96) ได้สร้างแบบทดสอบวัดคุณธรรมด้าน หิริ-โอตตปปะ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ในจังหวัดเชียงใหม่ การศึกษาครั้งนี้ มีจุดมุ่งหมายเพื่อสร้างแบบทดสอบวัดคุณธรรมด้านหิริ-โอตตปปะที่มีคุณภาพเหมาะสมสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น แบบทดสอบวัดคุณธรรมด้านหิริ-โอตตปปะฉบับนี้ประกอบไปด้วยด้านย่อย คือ ด้านหิริ และ ด้านโอตตปปะ กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นปีการศึกษา 2538 ในจังหวัดเชียงใหม่ จำนวน 900 คน ได้มาโดยใช้วิธีการสุ่มแบบหลายขั้นตอน วิธีการศึกษาได้ทำการทดสอบ 3 ครั้ง การทดสอบครั้งที่ 1 และครั้งที่ 2 เพื่อหาอำนาจจำแนกของแบบทดสอบ และคัดเลือกข้อสอบ การทดสอบครั้งที่ 3 เพื่อหาอำนาจจำแนกค่าความเที่ยง ความตรงและสร้างเกณฑ์ปกติในรูปคะแนนที่ปกติ

ผลการศึกษาพบว่า ค่าอำนาจจำแนกของแบบทดสอบหาโดยการทดสอบค่าที มีพิสัยตั้งแต่ 3.677 ถึง 13.561 และมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ค่าความเที่ยงของแบบทดสอบหาโดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟา มีค่า .859 และ.850 และค่าความเที่ยงรวมทั้งฉบับมีค่า .912 ค่าความตรงเชิงโครงสร้างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แบบทดสอบย่อยทั้ง 2 ด้าน มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ .721 และสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของแบบทดสอบแต่ละด้านกับทั้งฉบับมีค่าเป็น .917 และ.923 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากการศึกษาความหมายของคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์ การวัดคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง กับการสร้างเครื่องมือวัดคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์ ผู้วิจัยได้นำความรู้ดังกล่าว มาประมวลเข้าเพื่อสร้างเครื่องมือวัดคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์ ของนักเรียนระดับชั้น

ประถมศึกษาปีที่ 5 จังหวัดสุราษฎร์ธานี โดยได้จัดทำเครื่องมือวัด เป็น 3 ชนิด คือ แบบสังเกต พฤติกรรมนักเรียนโดยครู แบบประเมินตนเองของนักเรียน และแบบประเมินพฤติกรรมของนักเรียนโดยผู้ปกครองเพื่อพัฒนาให้เป็นเครื่องมือวัดคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์ ที่มีคุณภาพต่อไป

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่องการพัฒนาเครื่องมือวัดคุณธรรม จริยธรรมและค่านิยมที่พึงประสงค์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 จังหวัดสุราษฎร์ธานี ผู้วิจัยดำเนินการสร้างเครื่องมือและหาคุณภาพของเครื่องมือดังต่อไปนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากรในการวิจัย ได้แก่ ครูผู้สอน นักเรียน และผู้ปกครองนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 จังหวัดสุราษฎร์ธานี มีโรงเรียนจำนวน 585 โรงเรียน ในปีการศึกษา 2548 มีครูผู้สอนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 จำนวน 590 คน นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 จำนวน 13,069 คน และผู้ปกครองนักเรียนจำนวน 13,069 คน ดังรายละเอียดแสดงในตารางที่ 3.1

ตารางที่ 3.1 ครู นักเรียนและผู้ปกครองนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 จังหวัดสุราษฎร์ธานี ในปีการศึกษา 2548

เขตพื้นที่การศึกษา	จำนวน		
	ครูผู้สอน	นักเรียน	ผู้ปกครอง
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 1	162	3,758	3,758
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 2	229	4,923	4,923
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 3	199	4,388	4,388
รวม	590	13,069	13,069

หมายเหตุ: เขตพื้นที่การศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 3 , สำนักงาน 2548

1.2 กลุ่มตัวอย่างในการวิจัย ได้แก่ ครูผู้สอน 2 คน นักเรียน 200 คนและผู้ปกครองนักเรียน 200 คน แบ่งเป็น 3 กลุ่ม ดังนี้

1.2.1 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการตรวจสอบความเที่ยงของแบบสังเกตพฤติกรรมนักเรียนโดยครู เป็นครูผู้สอนจากโรงเรียนวัดสมัยสุวรรณ จำนวน 2 คน กลุ่มตัวอย่างได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง จากโรงเรียนที่ผู้วิจัยสอนเพื่อให้สามารถเก็บข้อมูลได้ในสภาพจริง

1.2.2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการตรวจสอบความเที่ยงของแบบประเมินตนเองของนักเรียน เป็นนักเรียนโรงเรียนวัดสมัยสุวรรณ จำนวน 100 คน นักเรียนโรงเรียนบ้านคลองพังกลาง จำนวน 100 คน กลุ่มตัวอย่างได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง จากโรงเรียนที่ผู้วิจัยสอน และโรงเรียนที่ให้ความร่วมมือในการเก็บข้อมูลโดยการสังเกต

1.2.3 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการหาค่าความเที่ยง ของแบบประเมินนักเรียนโดยผู้ปกครอง เป็นผู้ปกครองของนักเรียนวัดสมัยสุวรรณ จำนวน 100 คน ผู้ปกครองโรงเรียนบ้านคลองพังกลาง จำนวน 100 คน กลุ่มตัวอย่างได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจงเพื่อให้สอดคล้องกับกลุ่มตัวอย่างที่เป็นนักเรียน

ตารางที่ 3.2 กลุ่มตัวอย่างในการหาคุณภาพของเครื่องมือวัดคุณธรรม จริยธรรมและค่านิยมที่พึงประสงค์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 จังหวัดสุราษฎร์ธานี

โรงเรียน	จำนวน		
	ครู	นักเรียน	ผู้ปกครอง
วัดสมัยสุวรรณ	2	100	100
บ้านคลองพังกลาง	-	100	100
รวม	2	200	200

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่พัฒนาในการวิจัยครั้งนี้เป็นเครื่องมือวัดคุณธรรม จริยธรรมและค่านิยมที่พึงประสงค์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 จำนวน 3 ฉบับคือ

ฉบับที่ 1 แบบสังเกตพฤติกรรมนักเรียนโดยครู จำนวน 40 ข้อ

ฉบับที่ 2 แบบประเมินตนเองของนักเรียน จำนวน 40 ข้อ

ฉบับที่ 3 แบบประเมินนักเรียนโดยผู้ปกครอง จำนวน 20 ข้อ

ในการพัฒนาเครื่องมือวัดคุณธรรม จริยธรรมและค่านิยมที่พึงประสงค์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 จังหวัดสุราษฎร์ธานี ดำเนินการดังนี้

2.1 ขั้นตอนการพัฒนาเครื่องมือ มีขั้นตอนการพัฒนาดังภาพต่อไปนี้

ภาพที่ 3.1 ขั้นตอนการพัฒนาเครื่องมือวัดคุณธรรม จริยธรรมและค่านิยม
ที่พึงประสงค์ของนักเรียน

2.2 ขั้นตอนการพัฒนาเครื่องมือ มีรายละเอียดแต่ละขั้นตอนดังนี้

2.1.1 ศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการประเมินมาตรฐานด้านผู้เรียนเกี่ยวกับคุณธรรม จริยธรรมและค่านิยมที่พึงประสงค์โดยมีตัวบ่งชี้ตามมาตรฐานการศึกษา เพื่อการประเมินภายนอกระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2547 ของสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) เพื่อเป็นแนวทางในการกำหนดกรอบแนวคิด ประเด็นบ่งชี้คุณธรรม จริยธรรมและค่านิยมที่พึงประสงค์ของนักเรียน

2.1.2 กำหนดตัวบ่งชี้และนิยามตัวบ่งชี้ของการมีคุณธรรม จริยธรรมและค่านิยมที่พึงประสงค์ของนักเรียนซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของตัวบ่งชี้ในมาตรฐานที่ 1 ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2547 ของสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน)

2.1.3 เขียนพฤติกรรมบ่งชี้จากแนวคิด ทฤษฎี และเก็บข้อมูลจากครูผู้สอน จำนวน 100 คน

2.1.4 กำหนดโครงสร้างของเครื่องมือวัดคุณธรรม จริยธรรมและค่านิยมที่พึงประสงค์

2.1.5 สร้างเครื่องมือวัดคุณธรรม จริยธรรมและค่านิยมที่พึงประสงค์ของนักเรียน กำหนดระดับคุณภาพและเกณฑ์การให้คะแนน เครื่องมือวัดมี 3 ฉบับฉบับที่ 1 แบบสังเกตพฤติกรรมนักเรียนโดยครู ฉบับที่ 2 แบบประเมินตนเองของนักเรียน และฉบับที่ 3 แบบประเมินนักเรียนโดยผู้ปกครอง

2.1.6 ตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาของเครื่องมือโดยผู้เชี่ยวชาญที่มีความรู้ในการจัดการเรียนการสอนด้านคุณธรรม จริยธรรมและค่านิยม 3 ท่าน ผู้เชี่ยวชาญด้านการวัดและประเมินผล 2 ท่าน เพื่อพิจารณาความสอดคล้องระหว่างนิยาม พฤติกรรม ข้อความและเกณฑ์การให้คะแนน

2.1.7 กำหนดน้ำหนักคะแนนของการใช้เครื่องมือวัดคุณธรรมจริยธรรมและค่านิยมที่พึงประสงค์

2.1.8 จัดพิมพ์เครื่องมือเพื่อใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

2.1.9 ตรวจสอบความเที่ยงของเครื่องมือวัดคุณธรรม จริยธรรมและค่านิยมที่พึงประสงค์ จำแนกตามประเภทของเครื่องมือวัดดังนี้

1) ตรวจสอบความเที่ยงของแบบสังเกตพฤติกรรมนักเรียนโดยครู จากการสังเกตนักเรียนโดยครู 2 คน แล้วนำผลการสังเกตที่ได้มาหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน

2) ตรวจสอบความเที่ยงของแบบประเมินตนเองของนักเรียน โดยให้นักเรียน 200 คน ประเมินตนเอง แล้วนำผลที่ได้มาหาค่าความเที่ยง โดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟา (α -coefficient) ของครอนบาค

3) ตรวจสอบความเที่ยงของแบบประเมินนักเรียนโดยผู้ปกครอง โดยให้ผู้ปกครองนักเรียนจำนวน 200 คน ประเมินนักเรียนจำนวน 200 คน แล้วนำผลที่ได้มาหาค่าความเที่ยง โดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค

2.1.10 จัดพิมพ์คู่มือการใช้เครื่องมือวัดคุณธรรม จริยธรรมและค่านิยมที่พึงประสงค์ของนักเรียนประกอบด้วยหัวข้อต่อไปนี้

- 1) วัตถุประสงค์ของเครื่องมือ
- 2) ลักษณะของเครื่องมือ
- 3) โครงสร้างของเครื่องมือ
- 4) คุณภาพของเครื่องมือ
- 5) วิธีการนำเครื่องมือไปใช้
- 6) เกณฑ์การให้คะแนน
- 7) เกณฑ์การแปลผลคะแนน

ตัวอย่าง แบบสังเกตพฤติกรรมนักเรียนโดยครู

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย \surd ลงในช่องหมายเลข 1, 2, 3 หรือ 4 ที่ตรงกับระดับพฤติกรรมของนักเรียน

ข้อที่	ข้อความ	ระดับการปฏิบัติ			
		4	3	2	1
1	นักเรียนมาโรงเรียนทันเวลา.....
2	นักเรียนเข้าแถวเคารพธงชาติด้วยความเรียบร้อย
3	นักเรียนร่วมทำความสะอาดโรงเรียนตามหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย
				

เกณฑ์การให้คะแนนของแบบสังเกตพฤติกรรมนักเรียน

ข้อที่	ข้อความ	ระดับการปฏิบัติ			
		4	3	2	1
1	นักเรียนมาโรงเรียน ทันเวลา	มาโรงเรียน ทันเวลา ที่กำหนด ทุกวัน	มาโรงเรียน ทันเวลา ที่กำหนด เป็นส่วนมาก	มาโรงเรียน ทันเวลา ที่กำหนด เป็นบางครั้ง	มาโรงเรียน ไม่ทันเวลา ที่กำหนด ทุกวัน

ตัวอย่าง แบบประเมินตนเองของนักเรียน

ข้อที่	ข้อความ	ระดับการปฏิบัติ			
		ปฏิบัติจน เป็นนิสัย	ปฏิบัติ บ่อยๆ	ปฏิบัติ นานๆครั้ง	ปฏิบัติ น้อยที่สุด หรือไม่เคย ปฏิบัติเลย
1	นักเรียนมาโรงเรียนทันเวลา
2	นักเรียนเข้าแถวเคารพธงชาติด้วย ความเรียบร้อย
3	นักเรียนทำความสะอาดโรงเรียน ตามหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย

เกณฑ์การให้คะแนนแบบประเมินตนเองของนักเรียนและแบบประเมินนักเรียนโดยผู้ปกครอง

ระดับการปฏิบัติ

4

3

2

1

ความหมาย

ปฏิบัติจนเป็นนิสัย

ปฏิบัติบ่อยๆ

ปฏิบัตินานๆครั้ง

ปฏิบัติน้อยที่สุดหรือไม่เคยปฏิบัติเลย

ตัวอย่าง แบบประเมินนักเรียนโดยผู้ปกครอง

ข้อที่	ข้อความ	ระดับปฏิบัติ			
		ปฏิบัติจนเป็นนิสัย	ปฏิบัติบ่อยๆ	ปฏิบัตินานๆครั้ง	ปฏิบัติน้อยที่สุดหรือไม่เคยปฏิบัติเลย
1	นักเรียนแต่งการเรียบร้อย ในสถานการณ์ต่างๆ
2	นักเรียนตัดผมถูกต้อง ตามระเบียบของโรงเรียน
3	นักเรียนรับผิดชอบงาน ที่ได้รับมอบหมาย

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือที่พัฒนาขึ้น ผู้วิจัยดำเนินการดังนี้

3.1 กำหนดวัน เวลาที่จะใช้ในการทดลองเครื่องมือ

3.2 ขออนุญาตทำการวิจัย โดยจัดทำหนังสือขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูลวิจัยถึงผู้บริหารสถานศึกษา

3.3 การเก็บข้อมูลจากผู้เชี่ยวชาญ ผู้วิจัยกำหนดกรอบแนวคิดในการสร้างเครื่องมือวัดคุณธรรม จริยธรรมและค่านิยมที่พึงประสงค์ พฤติกรรมบ่งชี้และแบบประเมินความตรงตามเนื้อหาพร้อมทั้งหนังสือขอความอนุเคราะห์จากผู้เชี่ยวชาญจากสาขาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาราช เสนอผู้เชี่ยวชาญที่คัดเลือกไว้เพื่อตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาของเครื่องมือ

3.4 การเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง ดำเนินการระหว่างวันที่ 1 สิงหาคม 2548 ถึงวันที่ 30 กันยายน 2548 โดยมีการดำเนินการดังนี้

3.4.1 แบบสังเกตพฤติกรรมนักเรียนผู้วิจัยขอความร่วมมือจากครูผู้สอนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนวัดสมัยสุวรรณช่วยสังเกตผู้เรียน จำนวน 100 คน เพื่อนำข้อมูลที่ได้มาหาค่าความเที่ยงของแบบสังเกต

3.4.2 แบบประเมินตนเองของนักเรียน ผู้วิจัยขอความร่วมมือจากครูผู้สอนของโรงเรียนวัดสมัยสุวรรณเพื่อประสานงานและเก็บรวบรวมข้อมูลจากนักเรียนจำนวน 100 คน และครูผู้สอนของโรงเรียนบ้านคลองพังกลาง เพื่อประสานงานและเก็บรวบรวมข้อมูลจากนักเรียนจำนวน 100 คน เพื่อหาค่าความเที่ยงของแบบประเมิน

3.4.3 แบบประเมินนักเรียนโดยผู้ปกครอง ผู้วิจัย ขอความร่วมมือครูผู้สอนนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนวัดสมัยสุวรรณในการติดต่อประสานงานเก็บข้อมูลจากผู้ปกครองนักเรียนจำนวน 100 คนและครูผู้สอนนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนบ้านคลองพังกลาง ในการติดต่อประสานงานเก็บข้อมูลจากผู้ปกครองนักเรียนจำนวน 100 คนเพื่อหาค่าความเที่ยงของแบบประเมิน

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

4.1 การหาค่าความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) ของเครื่องมือทั้ง 3 ฉบับ ใช้วิธีการคำนวณหาค่าดัชนีความสอดคล้องของความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ จากสูตร

$$IOC = \frac{\sum R}{N}$$

เมื่อ	IOC แทนค่าดัชนีความสอดคล้อง	
	R แทนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ	
	ถ้าแน่ใจว่าวัดได้ตรงให้ค่า	+1
	ถ้าไม่แน่ใจว่าวัดได้ตรงให้ค่า	0
	ถ้าแน่ใจว่าวัดได้ไม่ตรงให้ค่า	-1
	$\sum R$ แทนผลรวมคะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญทั้งหมด	
	N แทนจำนวนผู้เชี่ยวชาญ	

เกณฑ์การพิจารณาความตรงเชิงเนื้อหาใช้ความสอดคล้องของความเห็นของผู้เชี่ยวชาญที่มีค่ามากกว่าหรือเท่ากับ 0.50 ถือว่าเป็นข้อความที่มีความตรง (วรรณดี แสงประทีปทอง, 2544: 230)

4.2 การหาค่าความเที่ยง (Reliability) แบ่งตามลักษณะของเครื่องมือดังนี้

4.2.1 แบบสังเกตพฤติกรรมนักเรียน หาค่าความเที่ยงโดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน ระหว่างผู้สังเกต 2 คน (กานดา พูนลาภทวี 2545: 277)

$$r_{xy} = \frac{N \sum xy - (\sum x)(\sum y)}{\sqrt{[N \sum x^2 - (\sum x)^2][N \sum y^2 - (\sum y)^2]}}$$

เมื่อ r_{xy} แทน ความเที่ยงของผู้สังเกต
 x แทน คะแนนของผู้สังเกตคนที่ 1
 y แทน คะแนนของผู้สังเกตคนที่ 2
 N แทน จำนวนนักเรียน

4.2.2 แบบประเมินตนเองของนักเรียนและแบบประเมินนักเรียนโดยผู้ปกครอง หาค่าความเที่ยงโดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟา (α -coefficient) ซึ่งใช้สูตรในการคำนวณดังนี้ (วรรณดี แสงประทีปทอง, 2545: 131)

$$\alpha = \frac{k}{k-1} \left[1 - \frac{\sum S_i^2}{S_k^2} \right]$$

α แทน ความเที่ยงของเครื่องมือวัด
 k แทน จำนวนของข้อคำถามของเครื่องมือวัด
 S_i^2 แทน ค่าความแปรปรวนของคะแนนแต่ละข้อ
 S_k^2 แทน ความแปรปรวนของคะแนนรวมทั้งฉบับของเครื่องมือ

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อพัฒนาเครื่องมือวัดคุณธรรม จริยธรรมและค่านิยมที่พึงประสงค์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 จังหวัดสุราษฎร์ธานี ซึ่งประกอบด้วยเครื่องมือ 3 ฉบับ ได้แก่ 1) แบบสังเกตพฤติกรรมนักเรียนโดยครู 2) แบบประเมินตนเองของนักเรียน 3) แบบประเมินนักเรียนโดยผู้ปกครอง การพัฒนาเครื่องมือดำเนินการดังนี้

1. ศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการประเมินมาตรฐานด้านผู้เรียนด้านกับคุณธรรม จริยธรรมและค่านิยมที่พึงประสงค์โดยมีตัวบ่งชี้ตามมาตรฐานการศึกษา เพื่อการประเมินภายนอก ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2547 ของสำนักงานรับรองมาตรฐาน และประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) เพื่อเป็นแนวทางในการกำหนดกรอบแนวคิด ประเด็นบ่งชี้ คุณธรรม จริยธรรมและค่านิยมที่พึงประสงค์ของนักเรียน

2. กำหนดและนิยามตัวบ่งชี้ ของการมีคุณธรรม จริยธรรมและค่านิยมที่พึงประสงค์ ของนักเรียน ตัวบ่งชี้ของการมีคุณธรรม จริยธรรมและค่านิยมที่พึงประสงค์ของนักเรียนที่ได้จากการศึกษาเอกสารและทำการวิเคราะห์ สังเคราะห์เอกสารที่เกี่ยวข้องกับตัวบ่งชี้ และได้กำหนดตัวบ่งชี้ ตามแนวของสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) ดังนี้

2.1 ความมีวินัย ความรับผิดชอบ

2.2 ความประหยัด

2.3 ความเมตตากรุณา เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ และเสียสละเพื่อส่วนรวม

2.4 ความซื่อสัตย์ สุจริต

ผู้วิจัยได้นิยามเชิงปฏิบัติการตัวบ่งชี้ที่ได้ศึกษามาแล้ว นำไปเสนอบริการที่ปรึกษา วิทยานิพนธ์ เพื่อตรวจสอบความเหมาะสมในการนิยามตัวบ่งชี้ รายละเอียด การนิยามแสดงใน ตารางที่ 4.1

ตารางที่ 4.1 นิยามเชิงปฏิบัติการของตัวบ่งชี้การมีคุณธรรมจริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์

ตัวบ่งชี้	นิยามเชิงปฏิบัติการ
1 ความมีวินัย ความรับผิดชอบ	การประพฤติตนตาม หรือไม่ประพฤติขัดต่อ กฎกติกา ข้อบังคับ คำสั่ง หรือกฎหมายที่ได้ กำหนดไว้ เป็นแนวปฏิบัติของโรงเรียน การเอาใจใส่ต่อการเรียน และการทำงานโดย ไม่ละเลยทอดทิ้งหลีกเลียง และติดตามผลงาน ที่ได้กระทำลงไปเพื่อแก้ไขให้เป็นผลสำเร็จที่ดี ขึ้น ยอมรับในสิ่งที่ตนเองกระทำลงไปทั้งใน ด้านดีและไม่ดี
2 . ความประหยัด	การรู้จักใช้จ่ายอย่างเหมาะสมและไม่ฟุ่มเฟือย ใช้จ่ายในสิ่งที่จำเป็น ละเว้นการใช้จ่ายในสิ่งที่ แพงเกินไป การซื้อหาสิ่งใดจะต้องคำนึงถึง ประโยชน์ที่ได้รับเป็นอันดับแรก ใช้สิ่งของและ ทรัพย์สินอย่างคุ้มค่าทั้งของตนเองและของ ส่วนรวม
3 ความเมตตากรุณา เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ และเสียสละเพื่อส่วนรวม	ความปรารถนาให้ผู้อื่นมีความสุข ปรารถนา ให้ผู้อื่นพ้นทุกข์จากความลำบากใจ ลำบากกาย ทั้งหลายทั้งปวง และเสียสละทรัพย์สิน สิ่งของ แรงกาย เวลา และสติปัญญาเพื่อประโยชน์ของ ผู้อื่นและส่วนรวม
4. ผู้เรียนมีความซื่อสัตย์ สุจริต	การประพฤติอย่างเหมาะสมและตรงทั้งกาย วาจา และใจ ไม่หลอกลวงซื่อตรงต่อตนเอง และผู้อื่น

3. เขียนพฤติกรรมบ่งชี้จากแนวคิดทฤษฎี เก็บข้อมูลจากครูสายผู้สอนและจาก เครือข่ายชัยบุรี เขตพื้นที่การศึกษาสุราษฎร์ธานีเขต 3 จำนวน 100 คน

4. กำหนดโครงสร้างของเครื่องมือแต่ละฉบับ ผู้วิจัยได้กำหนดโครงสร้างของเครื่องมือทั้ง 3 ฉบับคือ แบบสังเกตพฤติกรรมนักเรียน แบบประเมินตนเองของนักเรียน และแบบประเมินนักเรียนโดยผู้ปกครอง รายละเอียดการกำหนดโครงสร้างแต่ละฉบับ มีดังนี้

4.1 แบบสังเกตพฤติกรรมนักเรียนโดยครู ประกอบด้วยข้อคำถามทั้งหมด 40 ข้อ ดังรายละเอียดในตารางที่ 4.2

ตารางที่ 4.2 โครงสร้างของแบบสังเกตพฤติกรรมนักเรียนโดยครู

ตัวบ่งชี้	พฤติกรรมบ่งชี้	ข้อที่
1 ผู้เรียนมีวินัย มีความรับผิดชอบ	1 นักเรียนมาโรงเรียนทันเวลา	1
	2 นักเรียนเข้าแถวเคารพธงชาติด้วยความเรียบร้อย	2
	3 นักเรียนร่วมปฏิบัติกิจกรรมประชาธิปไตยในโรงเรียน	3
	4 นักเรียนแต่งกายถูกระเบียบของโรงเรียน	4
	5 นักเรียนตัดผมถูกต้องตามระเบียบของโรงเรียน	5
	6 นักเรียนสนใจกิจกรรมการเรียน	6
	7 นักเรียนรับผิดชอบงานที่ได้รับมอบหมาย	7
	8 นักเรียนเดินผ่านครูและผู้ใหญ่ออย่างสุภาพเรียบร้อยและมีสัมมาคารวะ	8
	9 นักเรียนมีมารยาทในการรับประทานอาหาร	9
	10 นักเรียนเข้าแถวรับบริการต่าง ๆ	10
2 ผู้เรียนมีความประหยัด	1 นักเรียนใช้น้ำอย่างประหยัด	11
	2 นักเรียนใช้ไฟฟ้าอย่างประหยัด	12
	3 นักเรียนใช้กระดาษอย่างประหยัด	13
	4 นักเรียนใช้อุปกรณ์กีฬาอย่างถูกวิธี	14
	5 นักเรียนใช้อุปกรณ์การทำความสะอาดของโรงเรียนอย่างระมัดระวัง	15
	6 นักเรียนเก็บอุปกรณ์ต่าง ๆ หลังการใช้งาน	16
	7 นักเรียนใช้อุปกรณ์การเรียนอย่างประหยัด	17

ตารางที่ 4.2 (ต่อ)

ตัวบ่งชี้	พฤติกรรมบ่งชี้	ข้อที่
	8 นักเรียนร่วมกิจกรรมการออมทรัพย์	18
	9 นักเรียนใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์	19
	10 นักเรียนดูแลของใช้ให้อยู่ในสภาพใช้การ ได้เสมอ	20
3 ผู้เรียนมีความเมตตา กรุณา เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ และเสียสละ เพื่อส่วนรวม	1 นักเรียนร่วมบริจาคทรัพย์เพื่อส่วนรวม	21
	2 นักเรียนแบ่งปันอาหารให้ผู้อื่น	22
	3 นักเรียนแบ่งปันสิ่งของให้ผู้อื่น	23
	4 นักเรียนร่วมกิจกรรมพัฒนาสถานศึกษา	24
	5 นักเรียนร่วมกิจกรรมพัฒนาท้องถิ่น	25
	6 นักเรียนมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม	26
	7 นักเรียนไม่รังแกผู้ที่อ่อนแอกว่า	27
	8 นักเรียนให้อภัยเพื่อนที่ทำผิด	28
	9 นักเรียนช่วยสอนบทเรียนแก่เพื่อน	29
	10 นักเรียนเป็นสมาชิกที่ดีของโรงเรียน	30
4. ผู้เรียนมีความซื่อสัตย์สุจริต	1 นักเรียนปฏิบัติตามระเบียบการสอบ	31
	2 นักเรียนไม่ลอกการบ้าน	32
	3 นักเรียนยอมรับผิดเมื่อทำผิด	33
	4 นักเรียนพูดตรงกับความเป็นจริง	34
	5 นักเรียนไม่ลักขโมยสิ่งของของเพื่อน	35
	6 นักเรียนไม่ลักขโมยสิ่งของของโรงเรียน	36
	7 นักเรียนคืนสิ่งของที่ยืมจากผู้อื่น	37
	8 นักเรียนพบสิ่งของแล้วนำมาประกาศหาเจ้าของ	38
	9 นักเรียนขออนุญาตก่อนนำสิ่งของของคนอื่นไปใช้	39
	10 นักเรียนตรงต่อเวลาที่นัดหมาย	40

4.2 แบบประเมินตนเองของนักเรียน ประกอบด้วยคำถามทั้งหมด 40 ข้อ โดยแยกเป็นตัวบ่งชี้ละ 10 ข้อ เหมือนโครงสร้างแบบประเมินนักเรียนโดยครู

4.3 แบบประเมินนักเรียนโดยผู้ปกครอง ประกอบด้วยข้อคำถาม 20 ข้อ โดยแบ่งเป็นตัวบ่งชี้ละ 5 ข้อ ดังรายละเอียดในตารางที่ 4.3

ตารางที่ 4.3 โครงสร้างของแบบประเมินนักเรียนโดยผู้ปกครอง

ตัวบ่งชี้	พฤติกรรมบ่งชี้	ข้อที่
1 ผู้เรียนมีวินัย มีความรับผิดชอบ	1. นักเรียนแต่งกายเรียบร้อยในสถานการณ์ต่างๆ	1
	2. นักเรียนตัดผมถูกต้องตามระเบียบของโรงเรียน	2
	3. นักเรียนรับผิดชอบงานที่ได้รับมอบหมาย	3
	4. นักเรียนเดินผ่านผู้ใหญ่อย่างสุภาพเรียบร้อย มีสัมมาคาราวะ	4
	5. นักเรียนมีมารยาทในการรับประทานอาหาร	5
2 ผู้เรียนมีความประหยัด	1. นักเรียนใช้น้ำตามความจำเป็น	6
	2. นักเรียนปิดไฟหลังใช้งาน	7
	3. นักเรียนใช้อุปกรณ์การเรียนอย่างประหยัด	8
	4. นักเรียนเก็บอุปกรณ์ต่างๆ หลังการใช้งาน	9
	5. นักเรียนมีเงินเก็บออม	10
3 ผู้เรียนมีความเมตตา กรุณา เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ และเสียสละ เพื่อส่วนรวม	1. นักเรียนร่วมบริจาคทรัพย์เพื่อส่วนรวม	11
	2. นักเรียนแบ่งปันสิ่งของให้กับผู้อื่น	12
	3. นักเรียนร่วมกิจกรรมพัฒนาท้องถิ่น	13
	4. นักเรียนมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม	14
	5. นักเรียนเป็นสมาชิกที่ดีของครอบครัว	15
4 ผู้เรียนมีความซื่อสัตย์สุจริต	1. นักเรียนทำการบ้านด้วยตนเอง	16
	2. นักเรียนไม่ลักขโมยสิ่งของของคนอื่น	17
	3. นักเรียนคืนสิ่งของที่ยืมให้เจ้าของ	18

ตารางที่ 4.3 (ต่อ)

ตัวบ่งชี้	พฤติกรรมบ่งชี้	ข้อที่
	4 นักเรียนยอมรับผิดเมื่อตนทำผิด	19
	5 นักเรียนตรงต่อเวลา	20

5. สร้างเครื่องมือวัดคุณธรรม จริยธรรมและค่านิยมที่พึงประสงค์ของนักเรียน กำหนดระดับคุณภาพและเกณฑ์การให้คะแนน ประกอบด้วยเครื่องมือวัด 3 ฉบับที่ 1 คือ แบบสังเกตพฤติกรรมนักเรียนโดยครู ฉบับที่ 2 แบบประเมินตนเองของนักเรียน ฉบับที่ 3 แบบประเมินนักเรียนโดยผู้ปกครอง เขียนข้อคำถามตามโครงสร้างที่กำหนดไว้ แล้วนำไปเสนออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เพื่อตรวจสอบความสอดคล้องของตัวบ่งชี้กับข้อคำถามและความชัดเจนของภาษาที่ใช้ ตลอดจนปรับแก้ไขข้อความที่ไม่ชัดเจน แล้วคัดเลือกข้อความมาสร้างแบบประเมินตามโครงสร้างของแบบประเมิน

6. ตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาของเครื่องมือโดยผู้เชี่ยวชาญด้านการวัดและประเมินผล 2 ท่าน ผู้เชี่ยวชาญที่มีความรู้ในการจัดการเรียนการสอนด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม 3 ท่าน เพื่อพิจารณาความสอดคล้องระหว่างนิยาม พฤติกรรม ข้อความและเกณฑ์การให้คะแนน

ผู้วิจัยปรับแก้ตามที่ผู้เชี่ยวชาญให้ข้อเสนอแนะในการปรับถ้อยคำ ลำนวนภาษาที่ใช้ในแบบสังเกตพฤติกรรมนักเรียนโดยครู แบบประเมินตนเองของนักเรียน และแบบประเมินนักเรียนโดยผู้ปกครอง ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความสอดคล้องของข้อคำถามกับนิยามตัวบ่งชี้ จากนั้นผู้วิจัยนำผลการลงความเห็นมาคำนวณค่าดัชนีความสอดคล้อง พบว่าแบบประเมินทั้ง 3 ฉบับ มีค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่าง .60 ถึง 1.00 แสดงว่าทุกข้อคำถามมีความตรงเชิงเนื้อหา รายละเอียดแสดงในตารางที่ 4.4 – 4.7

ตารางที่ 4.4 ดัชนีความสอดคล้องของแบบสังเกตพฤติกรรมนักเรียน โดยครู

ข้อที่	ข้อความ	ค่าดัชนีความสอดคล้อง
	ความมีวินัย ความรับผิดชอบ	
1	นักเรียนมาโรงเรียนทันเวลา	1
2	นักเรียนเข้าแถวเคารพธงชาติด้วยความเรียบร้อย	1

ตารางที่ 4.4 (ต่อ)

ข้อที่	ข้อความ	ค่าดัชนีความสอดคล้อง
3	นักเรียนร่วมปฏิบัติกิจกรรมประชาธิปไตยใน โรงเรียน	.8
4	นักเรียนแต่งกายถูกระเบียบของโรงเรียน	1
5	นักเรียนตัดผมถูกต้องตามระเบียบของโรงเรียน	1
6	นักเรียนสนใจกิจกรรมการเรียน	.8
7	นักเรียนรับผิดชอบงานที่ได้รับมอบหมาย	.8
8	นักเรียนเดินผ่านครูและผู้ใหญ่อย่างสุภาพ เรียบร้อยและมีสัมมาคารวะ	1
9	นักเรียนมีมารยาทในการรับประทานอาหาร	1
10	นักเรียนเข้าแถวรับบริการต่าง ๆ	1
	ความประหยัด	
11	นักเรียนใช้น้ำอย่างประหยัด	.8
12	นักเรียนใช้ไฟฟ้าอย่างประหยัด	.8
13	นักเรียนใช้กระดาษอย่างประหยัด	.8
14	นักเรียนใช้อุปกรณ์กีฬาอย่างถูกวิธี	.6
15	นักเรียนใช้อุปกรณ์การทำความสะอาดของ โรงเรียนอย่างระมัดระวัง	.8
16	นักเรียนเก็บอุปกรณ์ต่าง ๆ หลังการใช้งาน	.6
17	นักเรียนใช้อุปกรณ์การเรียนอย่างประหยัด	.8
18	นักเรียนร่วมกิจกรรมการออมทรัพย์	1
19	นักเรียนใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์	.8
20	นักเรียนดูแลของใช้ให้อยู่ในสภาพใช้งานได้ เสมอ	1
	ความเมตตา กรุณา เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ และเสียสละ เพื่อส่วนรวม	
21	นักเรียนร่วมบริจาคทรัพย์เพื่อส่วนรวม	1

ตารางที่ 4.4 (ต่อ)

ข้อที่	ข้อความ	ค่าดัชนีความสอดคล้อง
22	นักเรียนแบ่งปันอาหารให้ผู้อื่น	1
23	นักเรียนแบ่งปันสิ่งของให้ผู้อื่น	.8
24	นักเรียนร่วมกิจกรรมพัฒนาสถานศึกษา	1
25	นักเรียนร่วมกิจกรรมพัฒนาท้องถิ่น	.8
26	นักเรียนมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม	.8
27	นักเรียนไม่รังแกผู้ที่อ่อนแอกว่า	1
28	นักเรียนให้อภัยเพื่อนที่ทำผิด	1
29	นักเรียนช่วยสอนบทเรียนแก่เพื่อน	1
30	นักเรียนเป็นสมาชิกที่ดีของโรงเรียน	.6
	ความซื่อสัตย์ สุจริต	
31	นักเรียนปฏิบัติตามระเบียบการสอบ	1
32	นักเรียนไม่ลอกการบ้าน	1
33	นักเรียนยอมรับผิดเมื่อทำผิด	1
34	นักเรียนพูดตรงกับความเป็นจริง	1
35	นักเรียนไม่ลักขโมยสิ่งของของเพื่อน	1
36	นักเรียนไม่ลักขโมยสิ่งของของโรงเรียน	.8
37	นักเรียนคืนสิ่งของที่ยืมจากผู้อื่น	.8
38	นักเรียนพบสิ่งของแล้วนำมาประกาศหาเจ้าของ	1
39	นักเรียนขออนุญาตก่อนนำสิ่งของของคนอื่นไป ใช้	1
40	นักเรียนตรงต่อเวลาที่นัดหมาย	.8

จากตารางที่ 4.4 พบว่า ข้อคำถามมีค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่าง .60 ถึง 1.00 แสดงว่าทุกข้อถามทุกข้อมีค่าความตรงเชิงเนื้อหา

ตารางที่ 4.5 คำนีความสอดคล้องของแบบประเมินตนเองของนักเรียน

ข้อที่	ข้อความ	ค่าดัชนีความสอดคล้อง
	ความมีวินัย ความรับผิดชอบ	
1	นักเรียนมาโรงเรียนทันเวลา	1
2	นักเรียนเข้าแถวเคารพธงชาติด้วยความ เรียบร้อย	1
3	นักเรียนร่วมปฏิบัติกิจกรรมประชาธิปไตยใน โรงเรียน	1
4	นักเรียนแต่งกายถูกระเบียบของโรงเรียน	1
5	นักเรียนตัดผมถูกต้องตามระเบียบของ โรงเรียน	1
6	นักเรียนสนใจกิจกรรมการเรียน	.6
7	นักเรียนรับผิดชอบงานที่ได้รับมอบหมาย	.8
8	นักเรียนเดินผ่านครูและผู้ใหญ่ออย่างสุภาพ เรียบร้อยและมีสัมมาคารวะ	1
9	นักเรียนมีมารยาทในการรับประทานอาหาร	1
10	นักเรียนเข้าแถวรับบริการต่าง ๆ	1
	ความประหยัด	
11	นักเรียนใช้น้ำอย่างประหยัด	.8
12	นักเรียนใช้ไฟฟ้าอย่างประหยัด	.8
13	นักเรียนใช้กระดาษอย่างประหยัด	.8
14	นักเรียนใช้อุปกรณ์กีฬาอย่างถูกวิธี	.6
15	นักเรียนใช้อุปกรณ์การทำความสะอาดของ โรงเรียนอย่างระมัดระวัง	.6
16	นักเรียนเก็บอุปกรณ์ต่าง ๆ หลังการใช้งาน	.8
17	นักเรียนใช้อุปกรณ์การเรียนอย่างประหยัด	.8
18	นักเรียนร่วมกิจกรรมการออมทรัพย์	1
19	นักเรียนใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์	.8
20	นักเรียนดูแลของใช้ให้อยู่ในสภาพใช้การได้เสมอ	1

ตารางที่ 4.5 (ต่อ)

ข้อที่	ข้อความ	ค่าดัชนีความสอดคล้อง
21	นักเรียนร่วมบริจาคทรัพย์เพื่อส่วนรวม ความเมตตากรุณา เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ และ เสียสละเพื่อส่วนรวม	1
22	นักเรียนแบ่งปันอาหารให้ผู้อื่น	1
23	นักเรียนแบ่งปันสิ่งของให้ผู้อื่น	.8
24	นักเรียนร่วมกิจกรรมพัฒนาสถานศึกษา	1
25	นักเรียนร่วมกิจกรรมพัฒนาท้องถิ่น	.8
26	นักเรียนมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ สิ่งแวดล้อม (เช่น ปลูกต้นไม้ เก็บขยะ ไม่ทิ้ง ขยะในแม่น้ำลำคลอง)	.8
27	นักเรียนไม่รังแกผู้ที่อ่อนแอกว่า	.8
28	นักเรียนให้อภัยเพื่อนที่ทำผิด	1
29	นักเรียนช่วยสอนบทเรียนแก่เพื่อน	.8
30	นักเรียนเป็นสมาชิกที่ดีของโรงเรียน ความซื่อสัตย์ สุจริต	.8
31	นักเรียนปฏิบัติตามระเบียบการสอบ	1
32	นักเรียนไม่ลอกการบ้าน	1
33	นักเรียนยอมรับผิดเมื่อทำผิด	1
34	นักเรียนพูดตรงกับความเป็นจริง	1
35	นักเรียนไม่ลักขโมยสิ่งของของเพื่อน	1
36	นักเรียนไม่ลักขโมยสิ่งของของโรงเรียน	.8
37	นักเรียนคืนสิ่งของที่ยืมจากผู้อื่น	.8
38	นักเรียนพบสิ่งของแล้วนำมาประกาศหา เจ้าของ	1
39	นักเรียนขออนุญาตก่อนนำสิ่งของของคนอื่น ไปใช้	.8
40	นักเรียนตรงต่อเวลาที่นัดหมาย	.6

จากตารางที่ 4.5 พบว่า ข้อคำถามของแบบประเมินตนเองมีค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่าง .60 ถึง 1.00 แสดงว่าทุกข้อคำถามทุกข้อมีความตรงเชิงเนื้อหา

ตารางที่ 4.6 ดัชนีความสอดคล้องของแบบประเมินนักเรียน โดยผู้ปกครอง

ข้อที่	ข้อความ	ค่าดัชนีความสอดคล้อง
ความมีวินัย ความรับผิดชอบ		
1	นักเรียนแต่งกายเรียบร้อยในสถานการณ์ต่างๆ	1
2	นักเรียนตัดผมถูกต้องตามระเบียบของโรงเรียน	1
3	นักเรียนรับผิดชอบงานที่ได้รับมอบหมาย	1
4	นักเรียนเดินผ่านผู้ใหญ่อย่างสุภาพเรียบร้อย และมีสัมมาคารวะ	1
5	นักเรียนมีมารยาทในการรับประทานอาหาร	1
ความประหยัด		
6	นักเรียนใช้น้ำตามความจำเป็น	1
7	นักเรียนปิดไฟหลังใช้งาน	1
8	นักเรียนใช้อุปกรณ์การเรียนอย่างประหยัด	.8
9	นักเรียนเก็บอุปกรณ์ต่างๆ หลังการใช้งาน	1
10	นักเรียนมีเงินเก็บออม	1
ความเมตตา กรุณา เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ และเสียสละเพื่อส่วนรวม		
11	นักเรียนร่วมบริจาคทรัพย์เพื่อส่วนรวม	1
12	นักเรียนแบ่งปันสิ่งของให้กับผู้อื่น	1
13	นักเรียนร่วมกิจกรรมพัฒนาท้องถิ่น	.8
14	นักเรียนมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม (เช่น ปลุกต้นไม้ ไม้ทิ้งขยะลงแม่น้ำลำคลอง ฯลฯ)	.8

ตารางที่ 4.6 (ต่อ)

ข้อที่	ข้อความ	ค่าดัชนีความสอดคล้อง
15	นักเรียนเป็นสมาชิกที่ดีของครอบครัว	.8
	ความซื่อสัตย์ สุจริต	
16	นักเรียนทำการบ้านด้วยตนเอง	1
17	นักเรียนไม่ลักขโมยสิ่งของของคนอื่น	1
18	นักเรียนคืนสิ่งของที่ยืมให้เจ้าของ	.8
19	นักเรียนยอมรับผิดเมื่อตนทำผิด	1
20	นักเรียนตรงต่อเวลา	.6

จากตารางที่ 4.6 พบว่า ข้อคำถามของแบบประเมินนักเรียนโดยผู้ปกครองมีค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่าง .60 ถึง 1.00 แสดงว่า ทุกข้อคำถามทุกข้อมีความตรงเชิงเนื้อหา

จากตารางที่ 4.4 – 4.6 สรุปผลดัชนีความสอดคล้องของเครื่องมือวัดคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์

ตารางที่ 4.7 ดัชนีความสอดคล้องของเครื่องมือวัดคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์

แบบประเมิน	ค่าดัชนีความสอดคล้อง
ฉบับที่ 1 แบบสังเกตนักเรียนโดยครู	.60 - 1.00
ฉบับที่ 2 แบบประเมินตนเองของนักเรียน	.60 - 1.00
ฉบับที่ 3 แบบประเมินนักเรียนโดยผู้ปกครอง	.60 - 1.00

จากตารางที่ 4.7 พบว่า ข้อคำถามทุกข้อในเครื่องมือ มีความตรงเชิงเนื้อหาทุกฉบับ

7. กำหนดน้ำหนักคะแนนของการใช้เครื่องมือวัดคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์โดยสอบถามผู้เชี่ยวชาญ 5 คน ได้ผลการให้น้ำหนักคะแนนดังแสดงไว้ในตารางที่ 4.8

ตารางที่ 4.8 การให้น้ำหนักคะแนนของเครื่องมือวัดคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์

เครื่องมือ	น้ำหนักคะแนน
ฉบับที่ 1 แบบสังเกตพฤติกรรมนักเรียนโดยครู	80 %
ฉบับที่ 2 แบบประเมินตนเองของนักเรียน	10 %
ฉบับที่ 3 แบบประเมินนักเรียนโดยผู้ปกครอง	10 %
รวม	100 %

จากตารางที่ 4.8 พบว่าเครื่องมือวัด ฉบับที่ 1 แบบสังเกตพฤติกรรมนักเรียนโดยครู ให้น้ำหนักคะแนน 80 % ของคะแนนที่ได้ ฉบับที่ 2 แบบประเมินตนเองของนักเรียนให้น้ำหนักคะแนน 10 % ของคะแนนที่ได้ ฉบับที่ 3 แบบประเมินนักเรียนโดยผู้ปกครอง ให้น้ำหนักคะแนน 10 % ของคะแนนที่ได้ รวมทั้ง 3 ฉบับเป็น 100%

8. จัดพิมพ์เครื่องมือวัดคุณธรรม จริยธรรมและค่านิยมที่พึงประสงค์เพื่อใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

9. เครื่องมือทั้ง 3 ฉบับ ไปทดลองใช้กับครู นักเรียนและผู้ปกครองเพื่อ ตรวจสอบความเที่ยงของเครื่องมือดังนี้

9.1 แบบสังเกตพฤติกรรมนักเรียนโดยครู ผู้วิจัยนำแบบสังเกตพฤติกรรมนักเรียนไปทดลองใช้กับครูผู้สอนจำนวน 2 คน โดยให้ครูแต่ละคนสังเกตพฤติกรรมนักเรียน กลุ่มเดียวกันจำนวน 100 คนแล้วนำคะแนนจากครูทั้งสองคนมาหาค่าความเที่ยงโดยใช้สูตรสหสัมพันธ์ของ เพียร์สัน ได้ค่าความเที่ยงเท่ากับ .8333

9.2 แบบประเมินตนเองของนักเรียนผู้วิจัยนำแบบประเมินตนเองไปใช้กับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนวัดสมัยสุวรรณ จำนวน 100 คน นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนบ้านคลองพังกลางจำนวน 100 คน แล้วนำมาหาค่าความเที่ยงโดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's alpha coefficient) ได้ค่าความเที่ยง .9406

9.3 แบบประเมินนักเรียนโดยผู้ปกครอง ผู้วิจัยนำแบบประเมินไปทดลองใช้กับผู้ปกครอง นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนวัดสมัยสุวรรณจำนวน 100 คน ผู้ปกครองนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนบ้านคลองพังกลางจำนวน 100 คน แล้วนำคะแนนที่ได้มาหาค่าความเที่ยงโดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค มีค่าความเที่ยง .8087

ความเที่ยงของเครื่องมือทั้ง 3 ฉบับ แสดงดังตารางที่ 4.9

ตารางที่ 4.9 ความเที่ยงของเครื่องมือวัดคุณธรรม จริยธรรมและค่านิยมที่พึงประสงค์

เครื่องมือ	ความเที่ยง
ฉบับที่ 1 แบบสังเกตพฤติกรรมนักเรียนโดยครู	.8333
ฉบับที่ 2 แบบประเมินตนเองของนักเรียน	.9406
ฉบับที่ 3 แบบประเมินนักเรียนโดยผู้ปกครอง	.8087

จากตารางที่ 4.9 พบว่า ความเที่ยงของเครื่องมือวัดคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์ ที่สังเกตโดยครู ประเมินตนเองโดยนักเรียน ประเมินนักเรียนโดยผู้ปกครอง มีค่าความเที่ยงเท่ากับ .8333, .9406 และ .8087 ตามลำดับ ซึ่งสรุปได้ว่าเครื่องมือทั้ง 3 ฉบับมีคุณภาพ สามารถนำไปใช้เก็บรวบรวมข้อมูลได้

10. จัดทำคู่มือการใช้เครื่องมือ ผู้วิจัยได้จัดทำคู่มือในการใช้เครื่องมือวัดคุณธรรม จริยธรรมและค่านิยมที่พึงประสงค์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 จังหวัดสุราษฎร์ธานี ประกอบด้วย 1) วัตถุประสงค์ของเครื่องมือ 2) ลักษณะของเครื่องมือวัดคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์ 3) โครงสร้างของเครื่องมือ 4) คุณภาพของเครื่องมือ 5) วิธีการนำเครื่องมือ ไปใช้ 6) เกณฑ์การตรวจให้คะแนนของเครื่องมือ 7) เกณฑ์การแปลผลคะแนน รายละเอียด คู่มือการใช้เครื่องมือในภาคผนวก

บทที่ 5

สรุปการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้เป็นการพัฒนาเครื่องมือวัดคุณธรรม จริยธรรมและค่านิยมที่พึงประสงค์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 จังหวัดสุราษฎร์ธานี สรุปการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ นำเสนอตามลำดับดังนี้

1. สรุปการวิจัย

1.1 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1.1.1 เพื่อพัฒนาเครื่องมือวัดคุณธรรม จริยธรรมและค่านิยมที่พึงประสงค์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 จังหวัดสุราษฎร์ธานี

1.1.2 เพื่อตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือวัดคุณธรรม จริยธรรมและค่านิยมที่พึงประสงค์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 จังหวัดสุราษฎร์ธานี

1.2 วิธีดำเนินการพัฒนาเครื่องมือวิจัย

1.2.1 ประชากรที่ใช้ในการวิจัยได้แก่ ครูผู้สอน นักเรียน และผู้ปกครองนักเรียนในจังหวัดสุราษฎร์ธานี

1.2.2 กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยได้แก่ ครูผู้สอน นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 และผู้ปกครองนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนวัดสมัยสุวรรณและโรงเรียนบ้านคลองพังกลาง จังหวัดสุราษฎร์ธานี ในปีการศึกษา 2548 กลุ่มตัวอย่างได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง ประกอบด้วยครูผู้สอน 2 คน นักเรียน 200 คน และผู้ปกครองนักเรียนที่เป็น กลุ่มตัวอย่าง 200 คน

1.2.3 เครื่องมือที่พัฒนาในการวิจัยครั้งนี้เป็นเครื่องมือวัดคุณธรรม จริยธรรมและค่านิยมที่พึงประสงค์ของนักเรียน 3 ฉบับ คือ แบบสังเกตพฤติกรรมนักเรียนโดยครู จำนวน 40 ข้อ แบบประเมินตนเองของนักเรียน จำนวน 40 ข้อ และแบบประเมินนักเรียนโดยผู้ปกครอง จำนวน 20 ข้อ

1.2.4 การเก็บรวบรวมข้อมูล การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้เก็บรวบรวมข้อมูลโดยดำเนินการดังนี้

1) นำหนังสือเพื่อขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูลวิจัย จากผู้วิจัยถึงผู้บริหาร โรงเรียนวัดสมัยสุวรรณและโรงเรียนบ้านคลองพังกลาง อำเภอชัยบุรี จังหวัดสุราษฎร์ธานี ที่เป็นกลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้เพื่อขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล

2) ขอความร่วมมือจากฝ่ายวิชาการ ครูผู้สอนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ของ โรงเรียนวัดสมัยสุวรรณและโรงเรียนบ้านคลองพังกลาง ช่วยดำเนินการประเมินนักเรียนโดยใช้แบบสังเกตพฤติกรรมนักเรียนโดยครูผู้สอน แบบประเมินตนเองของนักเรียนและแบบประเมินนักเรียนโดยผู้ปกครอง ในการเก็บรวบรวมข้อมูลพร้อมนัดวันเวลาการไปรับผลการเก็บรวบรวมข้อมูลจากเครื่องมือวัดทั้ง 3 ฉบับ

3) การวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

(1) ตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) ของแบบประเมินโดยการวิเคราะห์ค่าดัชนีความสอดคล้อง (Item Objective Congruency : IOC) ของความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 ท่าน

(2) ตรวจสอบความเที่ยง (Reliability) ของแบบประเมินตนเองของนักเรียนและแบบประเมินนักเรียนโดยผู้ปกครอง โดยการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค ส่วนแบบสังเกตพฤติกรรมนักเรียนโดยครู หาค่าความเที่ยงของผู้สังเกตโดยหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน

1.3 ผลการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้พัฒนาเครื่องมือวัดคุณธรรม จริยธรรมและค่านิยมที่พึงประสงค์ จำนวน 3 ฉบับ คือ แบบสังเกตพฤติกรรมนักเรียนโดยครู แบบประเมินตนเองของนักเรียน และแบบประเมินนักเรียนโดยผู้ปกครอง ผลการตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือวัดคุณธรรม จริยธรรมและค่านิยมที่พึงประสงค์พบว่า

1.3.1 แบบสังเกตพฤติกรรมนักเรียนมีความตรงเชิงเนื้อหา โดยค่าดัชนีความสอดคล้องของข้อคำถามมีค่าระหว่าง .60 ถึง 1.00 มีค่าความเที่ยงเท่ากับ .8333

1.3.2 แบบประเมินตนเองของนักเรียน มีความตรงเชิงเนื้อหา โดยค่าดัชนีความสอดคล้องของข้อคำถามมีค่าระหว่าง .60 ถึง 1.00 มีค่าความเที่ยงเท่ากับ .9406

1.3.3 แบบประเมินนักเรียนโดยผู้ปกครอง มีความตรงเชิงเนื้อหา โดยดัชนีความสอดคล้องของข้อคำถามมีค่าระหว่าง .60 ถึง 1.00 และมีค่าความเที่ยงเท่ากับ .8087

2. อภิปรายผล

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาเครื่องมือวัดคุณธรรม จริยธรรมและค่านิยมที่พึงประสงค์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 จังหวัดสุราษฎร์ธานีผลการวิจัยมีประเด็นที่สำคัญที่นำมาอภิปราย ดังนี้

2.1 ความตรงของเครื่องมือวัดคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์

ผู้วิจัยพัฒนาเครื่องมือวัดคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์จากส่วนหนึ่งของตัวบ่งชี้ในมาตรฐานด้านผู้เรียนมีคุณธรรม จริยธรรมและค่านิยมที่พึงประสงค์ของสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) ฉบับปรับปรุงพุทธศักราช 2547 ซึ่งผ่านการพิจารณาจากผู้ทรงคุณวุฒิ ดำเนินการพัฒนาเครื่องมือวัดคุณธรรม จริยธรรมและค่านิยมที่พึงประสงค์ตามขั้นตอนการพัฒนาเครื่องมือ การตรวจสอบความตรงของเครื่องมือวัดคุณธรรม จริยธรรมและค่านิยมที่พึงประสงค์โดยนำไปให้ผู้เชี่ยวชาญด้านการสอนและการวัดผลตรวจสอบ ผู้เชี่ยวชาญทั้ง 5 ท่าน มีความเห็นสอดคล้องกันว่า ข้อคำถามในเครื่องมือวัดแต่ละฉบับ มีความสอดคล้องกับนิยามของตัวบ่งชี้คุณธรรม จริยธรรมและค่านิยมที่พึงประสงค์ของผู้เรียน แสดงว่าเครื่องมือวัดทั้ง 3 ฉบับ ที่พัฒนาขึ้นมีความตรง สามารถนำไปประเมินคุณธรรม จริยธรรมและค่านิยมที่พึงประสงค์ของผู้เรียนได้ นอกจากนี้ผลการประเมินคุณธรรม จริยธรรมและค่านิยมที่พึงประสงค์ของนักเรียน ได้มาจากผลการประเมินจากบุคคล 3 ฝ่าย ได้แก่ ครูผู้สอน นักเรียน และผู้ปกครองนักเรียน ทำให้ได้ผลการประเมินที่ตรงและน่าเชื่อถือ

2.2 ความเที่ยงของเครื่องมือวัดคุณธรรม จริยธรรมและค่านิยมที่พึงประสงค์ของนักเรียน

ผู้วิจัยวิเคราะห์ค่าความเที่ยงของเครื่องมือวัดทั้ง 3 ฉบับ โดยวิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาคสำหรับการหาค่าความเที่ยงของแบบประเมินตนเองของนักเรียนและแบบประเมินนักเรียนโดยผู้ปกครอง และใช้สูตรสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สันในการหาค่าความเที่ยงของแบบสังเกตพฤติกรรมนักเรียนโดยครู แบบสังเกตพฤติกรรมนักเรียนโดยครูแบบประเมินตนเองของนักเรียนและแบบประเมินนักเรียนโดยผู้ปกครอง มีค่าความเที่ยงเท่ากับ .8333 .9406 และ .8087 ตามลำดับ จะเห็นได้ว่าเครื่องมือวัดทั้ง 3 ฉบับ มีค่าความเที่ยงสูง

ถือได้ว่าเครื่องมือมีคุณภาพเชื่อถือได้ เหมาะสม ที่จะนำไปใช้วัดคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม ที่พึงประสงค์ของนักเรียน

2.3 การให้น้ำหนักคะแนน

จากการสอบถามผู้เชี่ยวชาญ 5 คน ได้ผลการให้น้ำหนักคะแนนของแบบสังเกต พฤติกรรมนักเรียนโดยครูเป็น 80% ของคะแนนที่ได้ แบบประเมินตนเองของนักเรียนเป็น 10% ของคะแนนที่ได้ และแบบประเมินนักเรียนโดยผู้ปกครองเป็น 10% ของคะแนนที่ได้ รวมทั้ง 3 ฉบับ เป็น 100% แสดงว่าในการประเมินคุณธรรม จริยธรรม ผู้เชี่ยวชาญควรให้ครูเป็นผู้ประเมิน นักเรียนมากกว่าให้นักเรียนหรือผู้ปกครองนักเรียนประเมินซึ่งอาจเกิดความคลาดเคลื่อนจากอคติของผู้ประเมินที่มีแนวโน้มจะประเมินตนเอง และผู้ที่ใกล้ชิดค่อนข้างสูง และการให้มีผู้ประเมินนักเรียนหลายคนนี้ช่วยเพิ่มความน่าเชื่อถือของการประเมินให้สูงขึ้นกว่าการให้บุคคลใดบุคคลหนึ่งเป็นผู้ประเมิน

3. ข้อเสนอแนะ

3.1 ข้อเสนอแนะเพื่อนำเครื่องมือวัดคุณธรรม จริยธรรมและค่านิยม ที่พึงประสงค์ไปใช้

3.1.1 การนำเครื่องมือวัดคุณธรรม จริยธรรมและค่านิยมที่พึงประสงค์ของ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 จังหวัดสุราษฎร์ธานี ควรศึกษารายละเอียดในคู่มือการใช้เครื่องมือ ให้เข้าใจเพื่อให้ผู้ใช้สามารถเก็บข้อมูลได้ตรงตามความเป็นจริง

3.1.2 ถ้านำเครื่องมือวัดคุณธรรม จริยธรรมและค่านิยมที่พึงประสงค์ไปใช้กับ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ในพื้นที่อื่นควรนำไปทดลองใช้เพื่อหาความเที่ยงก่อน เนื่องจาก นักเรียนโรงเรียนอื่น สถานที่อื่นอาจมีบริบทไม่เหมือนกับนักเรียนในจังหวัดสุราษฎร์ธานี

3.2 ข้อเสนอแนะเพื่อการทบทวนครั้งต่อไป

3.2.1 ควรมีการพัฒนาเครื่องมือวัดคุณธรรม จริยธรรมและค่านิยมที่พึงประสงค์ โดยใช้ตัวบ่งชี้อื่นๆ ที่สถานศึกษาต้องการพัฒนา และต้องการวัดและประเมินผลต่อไปเพราะ ลักษณะของแต่ละบุคคลในพื้นที่ที่แตกต่างกัน อาจจะมีพฤติกรรมที่แตกต่างกัน

3.2.2 ควรมีการพัฒนาเครื่องมือวัดคุณธรรม จริยธรรมและค่านิยมที่พึงประสงค์ ในตัวบ่งชี้ด้านอื่นๆ เช่น ความขยันอดทน ความกตัญญูกตเวทิต เป็นต้น เพื่อจะได้เครื่องมือวัด

คุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์ที่หลากหลาย ในการที่จะเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาเยาวชนของชาติต่อไป

3.2.3 เนื่องจากมีข้อคำถามบางข้อที่ผู้เชี่ยวชาญพิจารณาความสอดคล้องของข้อคำถามกับนิยามตัวบ่งชี้ แล้วได้ค่าความสอดคล้องเท่ากับ .60 นั้น ผู้นำเครื่องมือวัดคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์ของนักเรียนฉบับนี้ไปใช้ควรจะปรับแก้ไขข้อคำถามดังกล่าวให้สอดคล้องกับนิยามตัวบ่งชี้เพื่อให้ได้ค่าความสอดคล้องที่แสดงให้เห็นถึงความตรงเชิงเนื้อหามากขึ้น

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กานดา พูนลาภทวี "หน่วยที่ 12 แบบวัดเจตคติ" ใน *ประมวลสาระชุดวิชาการพัฒนาเครื่องมือสำหรับประเมินการศึกษา* หน้า 199-277 นนทบุรี สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช 2545
- การศาสนา กรม *ศีลธรรมและวัฒนธรรม* กรุงเทพมหานคร โรงพิมพ์การศาสนา 2521
- กীরดี บุญเจือ *ชุดพื้นฐานปรัชญา จริยศาสตร์ สำหรับนักเรียนผู้เริ่มเรียน* กรุงเทพมหานคร ไทยวัฒนาพานิช 2523
- กฤษณาล งามเจือ "การพัฒนาเครื่องวัดทักษะการทำงานของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนสตรีประเสริฐศิลป์ จังหวัดตราด" วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการวัดและประเมินผลการศึกษา สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช 2547
- ก่อ สวัสดิพาณิชย์ "จริยธรรมในสังคมไทย" ใน *รายงานการสัมมนาจริยธรรมในสังคมปัจจุบัน* กรุงเทพมหานคร สำนักนายกรัฐมนตรี 2522
- โกวิท ประวาลพุกษ์ และสมศักดิ์ สิ้นธุระเวชญ์ *การประเมินผลในชั้นเรียน* กรุงเทพมหานคร วัฒนาพานิช 2527
- โกศล มีคุณ *การจัดจริยธรรม* ราชบุรี วิทยาลัยครูบ้านจอมบึง 2533
- ขนิษฐา สาลีผล "การเปรียบเทียบคุณภาพแบบทดสอบวัดจริยธรรมด้านความอดทนระหว่างสถานการณ์ที่เป็นภาษากับสถานการณ์ที่เป็นการ์ตูน" วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการวัดผลการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร 2537
- คณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ, สำนักงาน กระทรวงศึกษาธิการ *หลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521(ฉบับปรับปรุงพ.ศ.2533)* กรุงเทพมหานคร โรงพิมพ์คุรุสภา 2533
- คณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ, สำนักงาน วิทยากรกับการปลูกฝังและสร้างเสริมค่านิยม กรุงเทพมหานคร คุรุสภาลาดพร้าว 2530
- คมกฤษ ใจคำป็น "การสร้างแบบวัดคุณธรรม จริยธรรมพื้นฐานสำหรับนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น" วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการวัดและประเมินผลการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ 2544

- จันทะ วิไลพัฒน์ "การพัฒนาพฤติกรรมด้านความเชื่อเพื่อเผื่อแผ่และการเสียสละของนักเรียนชั้น
ประถมศึกษาปีที่ 5 โดยใช้กระบวนการสร้างค่านิยม" วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษา
ศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช 2542
- จันทร์ สกุลวงศ์ไพบุลย์ "การพัฒนาแบบวัดจริยธรรมด้านความรับผิดชอบของนักเรียนระดับ
ประถมศึกษาปีที่ 6 สังกัดสำนักงานการศึกษากรุงเทพมหานคร" วิทยานิพนธ์
ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาวิจัยและประเมินผลการศึกษา
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ 2546
- ฉลวยศรี มีใจเย็น "การทดลองใช้การแสดงบทบาทสมมติเพื่อพัฒนาจริยธรรมด้านความกตัญญู
กตเวทิตะของเด็กชั้นประถมศึกษาปีที่ 5" วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร 2526
- ชม ภูมิภาค "ปลูกฝังจริยธรรม" วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการวัดผล
การศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร 2525
- ชวาล แพรรัตน์กุล และคณะ **หลักสูตรอบรมพิเศษการวัดผลระยะสั้น** สำนักทดสอบวิทยาลัย
วิชาการศึกษาประสานมิตร 2514
- ชาติ ลัทธิต "การศึกษาเรื่องคุณธรรมแห่งความเป็นพลเมืองดีบางประการของเด็กที่จบชั้น
ประถมศึกษาปีที่ 4" วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต วิทยาลัยวิชาการ
ศึกษา ประสานมิตร 2507
- ชำนาญ นิสารัตน์ **สังคมศึกษาหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลาย** กรุงเทพมหานคร สำนักพิมพ์
พัฒนาหลักสูตร 2524
- ชูศรี ศิริโรจน์สถิต "การสร้างแบบวัดจริยธรรมการอยู่ร่วมกันของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6
สังกัดสำนักงานการศึกษา กรุงเทพมหานคร" วิทยานิพนธ์ ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต
สาขาวิชาการวัดและประเมินผลการศึกษา มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ 2534
- โชติ เพชรชื่น "การสร้างเครื่องมือวัดด้านจริยธรรม" วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาการวัดผลการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ 2524
- ดวงเดือน พันธุมนาวิณ "พฤติกรรมศาสตร์ เล่ม 2" **จิตวิทยาจริยธรรม** กรุงเทพมหานคร
ไทยวัฒนาพานิช 2542
- _____ **การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมในสังคมไทย** กรุงเทพมหานคร พรึกหวาน
กราฟฟิค 2548

- ดวงเดือน พันธุมนาวิน และเพ็ญแข ประจันปัจจนึก **จริยธรรมของเยาวชนไทย** สถาบันวิจัย
พฤติกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร กรุงเทพมหานคร
โรงพิมพ์การศาสนา 2520
- เดช วิโย “การเปรียบเทียบพัฒนาการด้านการคิดให้เหตุผลเชิงจริยธรรมของเด็กนักเรียน
ประถมศึกษาที่ได้รับการเลี้ยงดูต่างกัน” ปรินิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร 2522
- คุณณี แก้วกำเนิด **การทำค่านิยมให้กระจ่าง** กรุงเทพมหานคร จงเจริญการพิมพ์ 2527
- ถนอมวงศ์ กลิ่นจันทร์หอม “การสร้างแบบทดสอบวัดเหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความมีน้ำใจ
นักกีฬาสำหรับนักเรียนระดับประถมศึกษาปีที่ 6 ในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร”
วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต ภาควิชาพลศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ 2541
- ทัศนีย์ เหมะธูสิน “การพัฒนาแบบวัดความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่และเสียสละ สำหรับนักเรียนชั้น
ประถมศึกษาปีที่ 6” ปรินิพนธ์ ภาควิชาวิจัยการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2534
- ทิพย์สุดา นิลสินธพ **ความสัมพันธ์ระหว่างพัฒนาการทางจริยธรรมกับการอบรมเลี้ยงดูเด็กก่อน
วัยเรียน ในเขตกรุงเทพมหานคร** ประสานมิตร ม.ป.ป.
- เทพเวที พระ **พุทธศาสตร์ฉบับประมวลธรรม** พิมพ์ครั้งที่ 5 กรุงเทพมหานคร มหาจุฬาลงกรณ์
ราชวิทยาลัย 2532
- เทวินทร์ พิศวงศ์. “การพัฒนาแบบวัดคุณธรรม จริยธรรมและค่านิยมที่พึงประสงค์ของผู้เรียน
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จังหวัดจันทบุรี” วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต
แขนงวิชาการวัดและประเมินผลการศึกษา สาขาวิชาศึกษาศาสตร์มหาวิทยาลัย
สุโขทัยธรรมาธิราช 2547
- นงเยาว์ แข่งเพ็ญแข “หลักการจัดกระบวนการเรียนรู้เพื่อพัฒนาสติปัญญาและจิตใจ”
ประถมศึกษา 47 หน้า 37 2540
- นิตา ด่านวิริยะกุล “การสร้างแบบทดสอบวัดจริยธรรมด้านความรับผิดชอบสำหรับนักเรียน
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6” ปรินิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต กรุงเทพมหานคร
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร 2527
- บัญญัติ วรรณบุตร “การสร้างแบบทดสอบวัดจริยธรรมด้านความไม่ประมาทสำหรับนักเรียน
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1” ปรินิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร 2530

- บุญญา บุญศิริ “การพัฒนาแบบวัดคุณลักษณะอันพึงประสงค์สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 อำเภอโพธารอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3” วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการวัดผลการศึกษา มหาวิทยาลัยมหาสารคาม 2547
- บรรเทา กิตติศักดิ์ **จริยธรรมทางการศึกษา** กรุงเทพมหานคร มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ 2527
- ปรองชน พูลสวัสดิ์ “การสร้างแบบทดสอบวัดเบญจศีล สำหรับนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 6” วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการวัดผลการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร 2531
- ประภาศรี สีหอำไพ “พื้นฐานการศึกษาทางศาสนาและจริยธรรม” **โครงการตำราเอกสารทางวิชาการ** จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย กรุงเทพมหานคร 2531
- ประสิทธิ์ นวลศรี “แนวทางการพัฒนาพฤติกรรมด้านคุณธรรม จริยธรรมและค่านิยม ที่พึงประสงค์ของนักเรียนในโรงเรียนหัวหินวิทยาคม” วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ภาควิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร 2547
- ปราณี ตั้งใจดี “การสร้างแบบสังเกตคุณธรรมด้านความใฝ่รู้ ความมีระเบียบวินัย ความอดทนและการตรงต่อเวลาสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5” วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิตสาขาวิชาการวัดและประเมินผลการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ 2540
- พงศ์ศักดิ์ พูลสวัสดิ์ “การสร้างแบบทดสอบวัดเหตุผลเชิงคุณธรรมด้านพรหมวิหาร 4 สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6” วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการวัดและประเมินผลการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น 2530
- พรทิพย์ ศิระวงศ์ “การสร้างแบบสังเกตด้านความสนใจ ความตั้งใจ และความรับผิดชอบในการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3” วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการวัดและประเมินผลการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
- พรรณี ช.เจนจิต **จิตวิทยาการเรียนการสอน ภาควิชาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์** วารุณการพิมพ์ ม.ป.ป.

- พรรณี อุ่นศรีเพ็ญ “การสร้างแบบทดสอบวัดคุณธรรมอริยมรรคมีองค์แปดด้านศีลสำหรับนักเรียน
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1” ปรินญาณิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทร
วิโรฒ ประสานมิตร 2529
- พระวรศักดิ์ วรทม.โม *ครูกับศีลธรรม* กรุงเทพมหานคร ธรรมบูชา 2522
- พระราชวิสุทธิโมลี *หลักธรรมการอยู่ร่วมกัน* กรุงเทพมหานคร กรมการศาสนา 2526
- พวงแก้ว ปานพรหมินทร์ “ค่านิยมพื้นฐาน 5 ประการตามการรับรู้ของนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษา
ปีที่ 6 ในโรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษา กรุงเทพมหานคร” ปรินญาณิพนธ์
บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2540
- พนัส หันนาคินทร์ *การสอนค่านิยมและจริยศึกษา* กรุงเทพมหานคร พิมเณศ 2526
- พิชัย สดเอี่ยม “กระบวนการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณธรรม จริยธรรม ของโรงเรียนสังกัด
สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดลำปาง” วิทยานิพนธ์ปรินญาครุศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย สถาบันราชภัฏลำปาง 2547
- ภัทรา นิคมานนท์ *การประเมินผลการเรียน* กรุงเทพมหานคร ทิพย์วิสุทธิการพิมพ์ 2540
- มานิต บานิตเจริญ *พจนานุกรมไทย* กรุงเทพมหานคร ราชสาส์นการพิมพ์ 2519
- ยนต์ ชุ่มจิต *ปรัชญาและคุณธรรมสำหรับครู* กรุงเทพมหานคร แพร่พิทยา 2526
- ยอดวิทย์ เครือวรรณ “การศึกษาคุณภาพของแบบทดสอบวัดจริยธรรมด้านความเสียสละชนิด
สถานการณ์ที่มีรูปแบบการตอบต่างกัน” วิทยานิพนธ์ปรินญาการศึกษามหาบัณฑิต
ภาควิชาการวัดผลการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร 2538
- รับรองมาตรฐานและการประเมินคุณภาพการศึกษา(องค์การมหาชน), สำนักงาน *มาตรฐาน
การศึกษาตัวบ่งชี้และเกณฑ์การพิจารณาเพื่อประเมินคุณภาพภายนอกระดับการศึกษา
ขั้นพื้นฐาน* 2547
- ราชบัณฑิตยสถาน *พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน 2542* กรุงเทพมหานคร อักษรเจริญ
ทัศน์ 2542
- ลัดดา อะยะวงศ์ *การทดสอบบุคลิกภาพ* ขอนแก่น โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยขอนแก่น 2543
- ละเมียด ลิ้มอักษร *ประชาธิปไตยในโรงเรียน* กรุงเทพมหานคร ประชาศึกษา 2517
- วรรณดี แสงประทีปทอง *เจตคติ:แนวคิด วิธีการวัด และมาตรวัด* สาขาวิชาศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช นนทบุรี โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช
2544

-“หน่วยที่ 9 การสุ่มตัวอย่าง” ใน *ประมวลสาระชุดวิชาการวิจัยและสถิติทางการศึกษา*
หน้า 70-109 นนทบุรี สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช 2544
- วศิน อินทสระ *จริยศาสตร์* กรุงเทพมหานคร 2518
- วัฒนา สิงห์สัมฤทธิ์ “การสร้างแบบทดสอบวัดจริยธรรมความรับผิดชอบสำหรับนักเรียน
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4” *วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรี
นครินทรวิโรฒ ประสานมิตร 2527*
- วิชัย วงษ์ใหญ่ *กระบวนการพัฒนาหลักสูตรและการเรียนการสอนภาคปฏิบัติ* กรุงเทพมหานคร
สุวีริยาสาส์น 2537
- วิชาการ กรม กระทรวงศึกษาธิการ *กรอบความคิดเพื่อส่งเสริมและพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมที่
เน้นความมีวินัยและความเป็นประชาธิปไตย* กรุงเทพมหานคร โรงพิมพ์คุรุสภา
ลาดพร้าว 2541
- *คู่มือหลักสูตรพระพุทธศาสนาในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น* กรุงเทพมหานคร โรงพิมพ์
คุรุสภาลาดพร้าว 2535
- *แนวทางการพัฒนาคุณลักษณะของเยาวชน* กรุงเทพมหานคร โรงพิมพ์คุรุสภา
ลาดพร้าว 2527
- วิชูกร มาลาวิทยา “การสร้างแบบทดสอบวัดเวสารัชชกรณธรรม สำหรับนักเรียน
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6” *วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการ
วัดผลการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร
2533*
- วิเชียร พากเพียร “การสร้างแบบทดสอบวัดคุณธรรมด้านอิทธิบาท 4 สำหรับนักเรียน
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 กรุงเทพมหานคร” *วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตร
มหาบัณฑิต สาขาวิชาการวัดผลการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ประสานมิตร 2531*
- วินัย พัฒนรัฐและคณะ *แนวการสอนแบบเรียนมาตรฐานฉบับพิเศษเน้นกระบวนการกลุ่มสร้าง
เสริมลักษณะนิสัยชั้นประถมศึกษาปีที่ 6* กรุงเทพมหานคร ประสานมิตร 2541
- วีราวัลย์ เอี่ยมวิบูลย์ “การศึกษาการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมของนักศึกษาแพทย์
มหาวิทยาลัยขอนแก่นที่มีภูมิหลังการอบรมเลี้ยงดูต่างกัน” *วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษา
ศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาจิตวิทยาการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น
2532*

- วุฒิชัย ฉายวงศ์ศรีสุข “การพัฒนาแบบวัดด้านจริยธรรมสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6”
วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต ภาควิชาวิจัยการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2536
- วุฒิรินทร์ เพิ่มกว่าเก่า “การสร้างแบบทดสอบวัดคุณธรรมอริยมรรคมีองค์แปด ด้านปัญญา
(สัมมาทิฐิและสัมมาสังกัปปะ)” วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาการวัดผลการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ประสานมิตร 2530
- ศึกษาธิการ กระทรวง **แผนการสอนสร้างเสริมลักษณะนิสัย** กรุงเทพมหานคร อัมรินทร์การพิมพ์
2524
- _____ . **มาตรฐานโรงเรียน พุทธศักราช 2541** สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการ
ประถมศึกษาแห่งชาติ กรุงเทพมหานคร โรงพิมพ์คุรุสภา 2541
- _____ กรมวิชาการ **การวัดและประเมินผลในชั้นเรียนกลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัย**
กรุงเทพมหานคร โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว 2539
- _____ . **แผนการสอนกลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัยชั้นประถมศึกษาปีที่ 6** กรุงเทพมหานคร
โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว 2539
- _____ . **แผนการสอนกลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัยชั้นประถมศึกษาปีที่ 6** กรุงเทพมหานคร
โรงพิมพ์คุรุสภา 2526
- _____ . **พจนานุกรมฉบับเฉลิมพระเกียรติ** กรุงเทพมหานคร ไทยวัฒนาพานิช 2530
- _____ . **แผนการสอนกลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัยชั้นประถมศึกษาปีที่ 6** กรุงเทพมหานคร
โรงพิมพ์คุรุสภา 2524
- _____ . **หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544** กรุงเทพมหานคร สำนักพิมพ์
พัฒนาคุณภาพวิชาการ(พว.) 2544
- _____ กระทรวง กรมการศาสนา **คู่มือสอนจริยศึกษาชั้นประถมศึกษาปีที่ 5-6**
กรุงเทพมหานคร โรงพิมพ์การศาสนา 2521
- _____ . **คู่มือครูจริยศึกษาชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4** กรุงเทพมหานคร โรงพิมพ์กรมการศาสนา
2523
- _____ . **คู่มือครูจริยศึกษาชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4** กรุงเทพมหานคร โรงพิมพ์การศาสนา 2522
- _____ สำนักงานกรมวิชาการทดสอบทางการศึกษา **คู่มือการสร้างเครื่องวัดคุณลักษณะด้าน
จิตพิสัย** กรุงเทพมหานคร 2530

_____ พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 กรุงเทพมหานคร โรงพิมพ์พรึกหวาน
กราฟฟิค 2542

สงบ ถักษณะ *การศึกษาและพัฒนาจริยธรรมไทยการวัดผลการศึกษา* กรุงเทพมหานคร 2524

สงวน สิทธิเลิศอรุณ *ปรัชญาและคุณธรรมสำหรับครู* กรุงเทพมหานคร อักษรบัณฑิต 2525

สนวน ลีโทชวลิต “การสร้างแบบทดสอบวัดจริยธรรมด้านความเมตตา กรุณาระดับนักศึกษา
พยาบาล” ปรินญาณีพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ประสานมิตร 2528

สมควร บุตรดาน้อย “การสร้างแบบทดสอบวัดหิริ-โอตตปปะสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา
ตอนต้นในจังหวัดเชียงใหม่” ปรินญาณีพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัย
มหาสารคาม 2538

สมถวิล วิจิตรวรรณ “การวัดคุณธรรมจริยธรรม” เอกสารสัมมนาทางวิชาการเรื่องการพัฒนา
เครื่องมือวัดคุณธรรมจริยธรรม จัดโดยมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช ณ
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช 3-4 เมษายน 2546

สมบูรณ์ ศาลาษาชีวิน “พัฒนาการทางจริยธรรมวัดได้หรือไม่” กรุงเทพมหานคร *มิตรครู*
(2524) : 9

สมบูรณ์ ชิตพงศ์ *การวัดและประเมินด้านคุณธรรม จริยธรรม* กรุงเทพมหานคร โรงพิมพ์แห่ง
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2544

สาโรช บัวศรี *จริยธรรมในสังคมปัจจุบัน* คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ สำนักนายกรัฐมนตรี
2520

_____ . *จริยธรรมศึกษา* กรุงเทพมหานคร โรงพิมพ์คุรุสภา 2526

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ *การวัดและประเมินผู้เรียนด้านคุณธรรมจริยธรรม*
สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ กรุงเทพมหานคร โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย 2544

สุกานดา กัสมัง “การสร้างแบบสอบวัดจริยธรรมคุณศลกรรบบล 10 สำหรับนักเรียน
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5” วิทยานิพนธ์ปรินญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการ
วัดและประเมินผลการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น 2546

สุโขทัยธรรมมาธิราช มหาวิทยาลัย *การพัฒนาแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์หน่วยที่ 8-15* นนทบุรี
โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช 2535

สุจิตรา สุขสาร “การพัฒนาเครื่องมือวัดคุณธรรม จริยธรรม ที่จำเป็นในการดำรงชีวิตอย่างมี
ความสุข ของนักเรียนตามมาตรฐานโรงเรียนของสำนักงานคณะกรรมการการ

ประถมศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2541” ปรินิพนธ์ การศึกษามหาบัณฑิต
มหาวิทยาลัยทักษิณ 2541

สุชีพ บุญญาภาพ *พระไตรปิฎก สำหรับประชาชน* กรุงเทพมหานคร มหามงกุฎราชวิทยาลัย
ในพระบรมราชูปถัมภ์ 2524

สุรตี อำนวยศิริสุข “การสร้างแบบวัดคุณธรรมในการอยู่ร่วมกันสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษา
ปีที่ 6 สังกัดกรุงเทพมหานคร” ปรินิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ มหาสารคาม 2534

สุรียา ผ่องเสียง “การสร้างแบบวัดพฤติกรรมจิตธรรมความเป็นมิตรของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา
ตอนต้น” วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาการวัดผลการศึกษา
มหาวิทยาลัยมหาสารคาม 2546

อนุพงษ์ ธีธรรมย์ “การสร้างแบบวัดชมราวาสธรรมของนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น” ปรินิพนธ์
ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาการวัดและประเมินผลการศึกษา
มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ 2532

อนุวัฒน์ ตั้งสมบุญณ์ “การสร้างแบบทดสอบวัดความซื่อสัตย์สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษา
ปีที่ 5 ในเขตกรุงเทพมหานคร” ปรินิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต
กรุงเทพมหานคร มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร 2526

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

รายนามผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

รายนามผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

1. รองศาสตราจารย์ ดร. กานดา พูนลาภทวี

วุฒิการศึกษา	กศ.บ. (คณิตศาสตร์) ค.ม. (การวัดและประเมินผลการศึกษา) M.A.,Ph.D. (Quantitative Research, Evaluation and Measurement in Education) The Ohio State University
สถานที่ทำงาน	สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ
ประสบการณ์	รองศาสตราจารย์ประจำคณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ(งานวิจัย งานสอน)
2. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กฤษฎา กรุดทอง

วุฒิการศึกษา	กศ.ค.วิจัยและพัฒนาหลักสูตร มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร
สถานที่ทำงาน	มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา
ประสบการณ์	รองอธิการบดีฝ่ายวิชาการ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา, งานวิจัย, งานสอน
3. อาจารย์ทวีป งามประดิษฐ์

วุฒิการศึกษา	ปริญญาโทศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิตสาขาการประถมศึกษา
สถานที่ทำงาน	สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 3
ประสบการณ์	ศึกษานิเทศก์หัวหน้ากลุ่มงานนิเทศติดตามและประเมินผล การจัดการศึกษาสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 3
4. พระมหาพิมล ชุนพิทักษ์

วุฒิการศึกษา	ปริญญาโท ศศ.ม. ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต
สถานที่ทำงาน	โรงเรียนวัดราชาธิวาส
ประสบการณ์	เป็นอาจารย์สอนวิชาจริยศึกษา โรงเรียนวัดราชาธิวาส
5. นายเชิดศักดิ์ ศิริสุข

วุฒิการศึกษา	ปริญญาโท ศษ.ม. ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต
สถานที่ทำงาน	โรงเรียนบ้านควนสระ
ประสบการณ์	เป็นอาจารย์สอนวิชาสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม โรงเรียนบ้านควนสระ

ภาคผนวก ข

หนังสือเชิญผู้เชี่ยวชาญและหนังสือขอความอนุเคราะห์ทดลองเครื่องมือ

ที่ ศธ. 0522.16

มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช

ตำบลบางพูด อำเภอปากเกร็ด

จังหวัดนนทบุรี 11120

29 สิงหาคม 2548

เรื่อง ขอเรียนเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญพิจารณาเครื่องมือวิจัย

เรียน

สิ่งที่ส่งมาด้วย โครงการวิทยานิพนธ์ จำนวน 1 ชุด

เนื่องด้วยนางแววมณี บุตรเรืองศักดิ์ นักศึกษาหลักสูตรบัณฑิตศึกษา วิชาเอก การวัด และประเมินผลการศึกษา สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช ได้รับอนุมัติให้ทำวิทยานิพนธ์เรื่อง การพัฒนาเครื่องมือวัดคุณธรรม จริยธรรมและค่านิยมที่พึงประสงค์ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 จังหวัดสุราษฎร์ธานี ตามโครงการวิทยานิพนธ์ที่แนบมาด้วยนี้

การจัดทำวิทยานิพนธ์เรื่องดังกล่าว นักศึกษาได้จัดทำเครื่องมือที่จะเก็บรวบรวมข้อมูล และได้รับความเห็นชอบเบื้องต้นจากอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ไว้ชั้นหนึ่งแล้ว แต่เพื่อให้เครื่องมือที่จัดทำนั้นมีความครอบคลุมเนื้อหาวิชา แนวปฏิบัติ และสอดคล้องกับหลักและกระบวนการวิจัย ทางสาขาวิชาจึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่าน ในฐานะผู้เชี่ยวชาญด้านหลักสูตรและการสอน ได้โปรดพิจารณาตรวจสอบและให้ความคิดเห็นเพื่อการปรับปรุงเครื่องมือการวิจัยของนักศึกษาผู้นี้ด้วย สำหรับรายละเอียดอื่นๆ นักศึกษาจะนำเรียนด้วยตนเอง

สาขาวิชาฯ หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านเป็นอย่างดี
จึงขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.สุจินต์ วิสวธีรานนท์)

ประธานกรรมการประจำสาขาวิชาศึกษาศาสตร์

สาขาศึกษาศาสตร์

โทร.02-5032870

โทรสาร 02-5033566

95 หมู่ 1 ต.ชัยบุรี

อ.ชัยบุรี จังหวัดสุราษฎร์ธานี

84350

24 ธันวาคม 2547

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์ทดลองเครื่องมือ

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียน.....

- สิ่งที่ส่งมาด้วย
1. แบบสังเกตพฤติกรรมนักเรียนโดยครู จำนวน 4 ชุด
 2. แบบประเมินตนเองของนักเรียน จำนวน 102 ชุด
 3. แบบประเมินนักเรียนโดยผู้ปกครอง จำนวน 102 ชุด

เนื่องด้วยข้าพเจ้านางแววมณี บุตรเรืองศักดิ์ นักศึกษาหลักสูตรบัณฑิตศึกษา สาขาวิชา
ศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาราช กำลังทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง การพัฒนาเครื่องมือ
วัดคุณธรรม จริยธรรมและค่านิยมที่พึงประสงค์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5
จังหวัดสุราษฎร์ธานี

ในการนี้ข้าพเจ้าจำเป็นต้องทดลองใช้เครื่องมือในการวิจัย โดย

1. ครูสังเกตพฤติกรรมนักเรียน จำนวน 2 ท่าน
2. นักเรียน จำนวน 100 คน
3. ผู้ปกครองของนักเรียน จำนวน 100 คน

ทั้งนี้จะไม่ให้เป็นการรบกวนเวลาเรียนนักเรียนตามปกติของนักเรียน และผลการวิจัยที่ได้จะเป็น
ประโยชน์แก่งานวิชาการสืบไป

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์จากท่านในการขออนุญาตได้ทดลองเครื่องมือ
หวังว่าจะได้รับความกรุณาจากท่าน และขอขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(นางแววมณี บุตรเรืองศักดิ์)

ภาคผนวก ก
แบบประเมินความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ

แบบประเมินความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ

คำชี้แจง โปรดพิจารณานิยามของตัวบ่งชี้ ข้อคำถามของแบบสังเกตพฤติกรรมนักเรียนโดยครู

จากนั้นใส่เครื่องหมาย ตามระดับความคิดเห็น ดังนี้

+1 หมายถึง แน่ใจว่าคำถามวัดตรงกับนิยามของตัวบ่งชี้

0 หมายถึง ไม่แน่ใจว่าคำถามวัดตรงกับนิยามของตัวบ่งชี้

-1 หมายถึง แน่ใจว่าคำถามวัดไม่ตรงกับนิยามของตัวบ่งชี้

ตัวบ่งชี้	นิยาม	ข้อคำถาม	ระดับความคิดเห็น			หมายเหตุ
			+1	0	-1	
1. ผู้เรียนมีระเบียบวินัย มีความรับผิดชอบ	การประพฤติตนตาม หรือไม่ประพฤติขัดต่อกฎ กติกา ข้อบังคับ คำสั่ง หรือ กฎหมายที่ได้ กำหนดไว้เป็นแนวปฏิบัติของโรงเรียน การเอาใจใส่ต่อการเรียน และการทำงานโดยไม่ ละเลยทอดทิ้ง หลีกเลียง และ ติดตามผลงานที่ได้ กระทำลง ไปเพื่อ แก้ไขให้เป็น	1. นักเรียนมาโรงเรียนทันเวลา 2. นักเรียนเข้าแถวเคารพธงชาติด้วยความเรียบร้อย 3. นักเรียนร่วมปฏิบัติกิจกรรม ประชาธิปไตยของโรงเรียน 4. นักเรียนแต่งกายถูกระเบียบของโรงเรียน 5. นักเรียนตัดผมถูกต้องตามระเบียบของโรงเรียน 6. นักเรียนสนใจกิจกรรมการเรียน 7. นักเรียนรับผิดชอบงานที่ครูมอบหมาย 8. นักเรียนเดินผ่านครูและผู้ใหญ่อย่างสุภาพเรียบร้อย และมีสัมมาคารวะ				

ตัวบ่งชี้	นิยาม	ข้อความ	ระดับความคิดเห็น			หมายเหตุ
			+1	0	-1	
1. ผู้เรียนมีระเบียบวินัย มีความรับผิดชอบ	ผลสำเร็จที่ดีขึ้นยอมรับในสิ่งที่ตนเองกระทำลงไป ทั้งในด้านดีและไม่ดี	9. นักเรียนมีมารยาทในการรับประทานอาหาร 10. นักเรียนเข้าแถวรับบริการต่าง ๆ				

ข้อเสนอแนะอื่นๆ

.....

.....

.....

.....

ตัวบ่งชี้	นิยาม	ข้อความ	ระดับความคิดเห็น			หมายเหตุ
			+1	0	-1	
2. ผู้เรียน มีความประหยัด	การรู้จักใช้จ่ายอย่างเหมาะสมและไม่ฟุ่มเฟือย ใช้จ่ายในสิ่งที่จำเป็น ละเว้นในการใช้จ่ายในสิ่งที่แพงเกินไป การซื้อหาสิ่งใดจะต้องคำนึงถึงประโยชน์ที่ได้รับ เป็นอันดับแรก ใช้จ่ายของและทรัพย์สินอย่างคุ้มค่าทั้งของตนเองและของส่วนรวม	1.นักเรียนใช้น้ำอย่างประหยัด 2.นักเรียนใช้ไฟฟ้าอย่างประหยัด 3.นักเรียนใช้กระดาษของโรงเรียนอย่างประหยัด 4.นักเรียนใช้อุปกรณ์กีฬาอย่างถูกวิธี 5.นักเรียนใช้อุปกรณ์การทำความสะอาดของโรงเรียนอย่างระมัดระวัง 6.นักเรียนเก็บอุปกรณ์ต่าง ๆ หลังการใช้งาน 7.นักเรียนใช้อุปกรณ์การเรียนอย่างประหยัด 8.นักเรียนร่วมกิจกรรมการออมทรัพย์ 9.นักเรียนใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ 10.นักเรียนดูแลของใช้ให้อยู่ในสภาพใช้การได้เสมอ				

ข้อเสนอแนะอื่นๆ

.....

.....

.....

.....

ตัวบ่งชี้	นิยาม	ข้อความคำถาม	ระดับความคิดเห็น			หมายเหตุ
			+1	0	-1	
3. ผู้เรียนมีความเมตตา กรุณา เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่และเสียสละเพื่อส่วนรวม	ความปรารถนาดีให้ผู้อื่นมีความสุข ปรารถนาให้ผู้อื่นพ้นทุกข์ จากความลำบากใจ ลำบากกายทั้งหลายทั้งปวง	<ol style="list-style-type: none"> 1. นักเรียนร่วมบริจาคทรัพย์เพื่อส่วนรวม 2. นักเรียนแบ่งปันอาหารให้ผู้อื่น 3. นักเรียนแบ่งปันสิ่งของให้ผู้อื่น 4. นักเรียนร่วมกิจกรรมพัฒนาสถานศึกษา 5. นักเรียนร่วมกิจกรรมพัฒนาท้องถิ่น 6. นักเรียนมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม 7. นักเรียนไม่รังเกียจผู้ที่อ่อนแอกว่า 8. นักเรียนให้อภัยเพื่อที่ทำความผิด 9. นักเรียนช่วยสอนบทเรียนแก่เพื่อน 10. นักเรียนเป็นสมาชิกที่ดีของโรงเรียน 				

ข้อเสนอแนะอื่นๆ

.....

.....

.....

.....

ตัวบ่งชี้	นิยาม	ข้อความ	ระดับความคิดเห็น			หมายเหตุ
			+1	0	-1	
4. ผู้เรียนมีความซื่อสัตย์สุจริต	การประพฤติอย่างเหมาะสมและตรงทั้งกาย วาจา และใจไม่หลอกลวง ซื่อตรงต่อตนเอง และผู้อื่น	1.นักเรียนปฏิบัติตามระเบียบการสอบ 2.นักเรียนไม่ลอกการบ้านเพื่อน 3.นักเรียนยอมรับผิดเมื่อทำผิด 4.นักเรียนพูดตรงตามความเป็นจริง 5.นักเรียนไม่ลักขโมยสิ่งของของเพื่อน 6.นักเรียนไม่ลักขโมยสิ่งของของโรงเรียน 7.นักเรียนคืนสิ่งของที่ยืมจากผู้อื่น 8.นักเรียนพบสิ่งของแล้วนำมาประกาศหาเจ้าของ 9.นักเรียนขออนุญาตก่อนนำสิ่งของคนอื่นไปใช้ 10.นักเรียนตรงต่อเวลาที่นัดหมาย				

ข้อเสนอแนะอื่นๆ

.....

.....

.....

.....

แบบประเมินความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ

คำชี้แจง โปรดพิจารณานิยามของตัวบ่งชี้ ข้อคำถามของ แบบประเมินตนเองของนักเรียน

จากนั้นใส่เครื่องหมาย ตามระดับความคิดเห็น ดังนี้

+1 หมายถึง แน่ใจว่าคำถามวัดตรงกับนิยามของตัวบ่งชี้

0 หมายถึง ไม่แน่ใจว่าคำถามวัดตรงกับนิยามของตัวบ่งชี้

-1 หมายถึง แน่ใจว่าคำถามวัดไม่ตรงกับนิยามของตัวบ่งชี้

ตัวบ่งชี้	นิยาม	ข้อคำถาม	ระดับความคิดเห็น			หมายเหตุ
			+1	0	-1	
1. ผู้เรียนมีระเบียบวินัย มีความรับผิดชอบ	การประพฤติตนตาม หรือไม่ประพฤติขัดต่อกฎ กติกา ข้อบังคับ คำสั่ง หรือ กฎหมายที่ได้ กำหนดไว้เป็น แนวปฏิบัติของโรงเรียน การเอาใจใส่ต่อการเรียน และการการทำงาน โดยไม่ละเลยทอดทิ้ง หลีกเลียง และติดตามผลงานที่ได้กระทำลงไปเพื่อแก้ไขให้เป็นผลสำเร็จที่ดีขึ้น	1.นักเรียนมาโรงเรียนทันเวลา 2.นักเรียนเข้าแถวเคารพธงชาติด้วยความเรียบร้อย 3.นักเรียนร่วมปฏิบัติกิจกรรม ประชาธิปไตยของโรงเรียน 4. นักเรียนแต่งกายถูกระเบียบของโรงเรียน 5. นักเรียนตัดผมถูกต้องตามระเบียบของโรงเรียน 6.นักเรียนสนใจกิจกรรมการเรียน 7.นักเรียนรับผิดชอบงานที่ได้รับมอบหมาย 8.นักเรียนเดินผ่านครูและผู้ใหญ่อย่างสุภาพเรียบร้อย และมีสัมมาคารวะ 9.นักเรียนมีมารยาทในการรับประทานอาหาร				

ตัวบ่งชี้	นิยาม	ข้อความ	ระดับความคิดเห็น			หมายเหตุ
			+1	0	-1	
1. ผู้เรียนมีระเบียบวินัย มีความรับผิดชอบ	ยอมรับในสิ่งที่ตนเองกระทำลงไป ทั้งในด้านดีและไม่ดี	10.นักเรียนเข้าแถวรับบริการต่าง ๆ				
2. ผู้เรียนมีความประหยัด	การรู้จักใช้จ่ายอย่างเหมาะสม และไม่ฟุ่มเฟือย ใช้จ่ายในสิ่งที่จำเป็น ละเว้นในการใช้จ่ายในสิ่งที่แพงเกินไป การซื้อหาสิ่งใดจะต้องคำนึงถึงประโยชน์ที่ได้รับเป็นอันดับแรก ใช้สิ่งของและทรัพย์สินอย่างคุ้มค่าทั้งของตนเองและของส่วนรวม	1.นักเรียนใช้น้ำอย่างประหยัด 2.นักเรียนใช้ไฟฟ้าอย่างประหยัด 3.นักเรียนใช้กระดาษของโรงเรียนอย่างประหยัด 4.นักเรียนใช้อุปกรณ์กีฬาอย่างถูกวิธี 5.นักเรียนใช้อุปกรณ์การทำความสะอาดของโรงเรียนอย่างระมัดระวัง 6.นักเรียนเก็บอุปกรณ์ต่าง ๆ หลังการใช้งาน 7.นักเรียนใช้อุปกรณ์การเรียนอย่างประหยัด 8.นักเรียนร่วมกิจกรรมการออมทรัพย์ 9.นักเรียนใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ 10.นักเรียนดูแลของใช้ให้อยู่ในสภาพใช้การได้เสมอ				

ตัวบ่งชี้	นิยาม	ข้อความคำถาม	ระดับความคิดเห็น			หมายเหตุ
			+1	0	-1	
3. ผู้เรียนมีความเมตตา กรุณา เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่และเสียสละเพื่อส่วนรวม	ความปรารถนาดีให้ผู้อื่นมีความสุข ปรารถนาให้ผู้อื่นพ้นทุกข์ จากความลำบากใจ ลำบากกาย ทั้งหลายทั้งปวง	<ol style="list-style-type: none"> 1.นักเรียนร่วมบริจาคทรัพย์เพื่อส่วนรวม 2.นักเรียนแบ่งปันอาหารให้ผู้อื่น 3.นักเรียนแบ่งปันสิ่งของให้ผู้อื่น 4.นักเรียนร่วมกิจกรรมพัฒนาสถานศึกษา 5.นักเรียนร่วมกิจกรรมพัฒนาท้องถิ่น 6.นักเรียนมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมเช่นปลูกต้นไม้ เก็บขยะ ฯลฯ 7.นักเรียนไม่รังแกผู้ที่อ่อนแอกว่า 8.นักเรียนให้อภัยเพื่อที่ทำความผิด 9.นักเรียนช่วยสอนบทเรียนแก่เพื่อน 10.นักเรียนเป็นสมาชิกที่ดีของโรงเรียน 				
4. ผู้เรียนมีความซื่อสัตย์ สุจริต	การประพฤติอย่างเหมาะสมและตรงทั้งกาย วาจา และใจไม่หลอกลวง ซื่อตรงต่อตนเอง และผู้อื่น	<ol style="list-style-type: none"> 1.นักเรียนปฏิบัติตามระเบียบการสอบ 2.นักเรียนไม่ลอกการบ้านของเพื่อน 3.นักเรียนยอมรับผิดเมื่อทำความผิด 4.นักเรียนพูดตรงกับความ เป็นจริง 5.นักเรียนไม่ลักขโมยสิ่งของของเพื่อน 6.นักเรียนไม่ลักขโมยสิ่งของของโรงเรียน 7.นักเรียนคืนสิ่งของที่ยืมจากผู้อื่น 8.นักเรียนพบสิ่งของแล้วนำมาประกาศหาเจ้าของ 9.นักเรียนขออนุญาตก่อนนำสิ่งของคนอื่นไปใช้ 10.นักเรียนตรงต่อเวลาที่นัดหมาย 				

ข้อเสนอแนะอื่นๆ

.....

.....

.....

.....

แบบประเมินความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ

คำชี้แจง โปรดพิจารณานิยามของตัวบ่งชี้ ข้อคำถามของ แบบประเมินนักเรียนโดยผู้ปกครอง

จากนั้นใส่เครื่องหมาย ตามระดับความคิดเห็น ดังนี้

+1 หมายถึง **แน่ใจว่า** คำถามวัดตรงกับนิยามของตัวบ่งชี้

0 หมายถึง **ไม่แน่ใจว่า** คำถามวัดตรงกับนิยามของตัวบ่งชี้

-1 หมายถึง **แน่ใจว่า** คำถามวัด**ไม่**ตรงกับนิยามของตัวบ่งชี้

ตัวบ่งชี้	นิยาม	ข้อคำถาม	ระดับความคิดเห็น			หมายเหตุ
			+1	0	-1	
1. ผู้เรียน มีวินัยมี ความ รับผิดชอบ	การประพฤติตนตาม หรือไม่ประพฤติขัดต่อกฎ กติกา ข้อบังคับ คำสั่ง หรือกฎหมายที่ได้กำหนด ไว้เป็นแนวปฏิบัติของ โรงเรียน การเอาใจใส่ต่อการเรียน และการทำงานโดยไม่ ละเลยทอดทิ้งหลีกเลี่ยง และติดตามผลงานที่ได้ กระทำลงไปเพื่อแก้ไขให้ เป็นผลสำเร็จที่ดีขึ้น ยอมรับในสิ่งที่ตนเอง กระทำลงไปทั้งในด้านดี และไม่ดี	1. นักเรียนแต่งกายเรียบร้อยใน สถานการณ์ต่าง ๆ 2. นักเรียนตัดผมถูกต้องตาม ระเบียบของโรงเรียน 3. นักเรียนรับผิดชอบงานที่ได้รับ มอบหมาย 4. นักเรียนเดินผ่านผู้ใหญ่อย่าง สุภาพเรียบร้อยมีสัมมาคารวะ 5. นักเรียนมีมารยาทในการ รับประทานอาหาร				

ตัวบ่งชี้	นิยาม	ข้อความคำถาม	ระดับความคิดเห็น			หมายเหตุ
			+1	0	-1	
2. ผู้เรียนมีความประหยัด	การรู้จักใช้จ่ายอย่างเหมาะสม และไม่ฟุ่มเฟือย ใช้จ่ายในสิ่งที่จำเป็น ละเว้นในการใช้จ่ายในสิ่งที่แพงเกินไป การซื้อหาสิ่งใดจะต้องคำนึงถึงประโยชน์ที่ได้รับเป็นอันดับแรก ใช้จ่ายของและทรัพย์สินอย่างคุ้มค่าทั้งของตนเองและของส่วนรวม	<ol style="list-style-type: none"> 1. นักเรียนใช้น้ำตามความจำเป็น 2. นักเรียนปิดไฟหลังใช้งาน 3. นักเรียนใช้อุปกรณ์การเรียนอย่างประหยัด 4. นักเรียนเก็บอุปกรณ์ต่างๆ หลังการใช้งาน 5. นักเรียนมีเงินเก็บออม 				
3. ผู้เรียนมีความเมตตา กรุณา เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ และเสียสละเพื่อส่วนรวม	ความปรารถนาดีให้ผู้อื่นมีความสุข ปรารถนาให้ผู้อื่นพ้นทุกข์จากความลำบากใจ ลำบากกายทั้งหลายทั้งปวง	<ol style="list-style-type: none"> 1. นักเรียนร่วมบริจาคทรัพย์เพื่อส่วนรวม 2. นักเรียนแบ่งปันสิ่งของให้กับผู้อื่น 3. นักเรียนร่วมกิจกรรมพัฒนาท้องถิ่น 4. นักเรียนมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม (เช่น ปลูกต้นไม้ ไม่ทิ้งขยะลงแม่น้ำ ฯลฯ) 5. นักเรียนเป็นสมาชิกที่ดีของครอบครัว 				

ตัวบ่งชี้	นิยาม	ข้อคำถาม	ระดับความคิดเห็น			หมายเหตุ
			+1	0	-1	
4. ผู้เรียน มีความซื่อสัตย์ สุจริต	การประพฤติอย่างเหมาะสม และซื่อตรงทั้งกาย วาจา และใจไม่หลอกลวง ซื่อตรงต่อตนเอง และผู้อื่น	1. นักเรียนทำการบ้านด้วยตนเอง 2. นักเรียนไม่ลักขโมยสิ่งของของผู้อื่น 3. นักเรียนคืนสิ่งของที่ยืมให้เจ้าของ 4. นักเรียนยอมรับผิดเมื่อตนทำผิด 5. นักเรียนตรงต่อเวลา				

ข้อเสนอแนะอื่นๆ

.....

.....

.....

.....

ภาคผนวก ง

เครื่องมือวัดคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์

คำชี้แจงในการตอบแบบประเมิน (ฉบับครู)

เรียนท่านผู้ประเมินทุกท่าน การตอบแบบประเมินครั้งนี้เป็นการทดลองใช้เครื่องมือ ซึ่งผลการประเมินที่ท่านประเมินไม่มีผลต่อการปฏิบัติหน้าที่ของท่านแต่อย่างใด และสำหรับ นักเรียนก็ไม่มีผลต่อคะแนนการเรียนของนักเรียน ผลการประเมินของท่านผู้วิจัยจะนำไปปรับปรุง เครื่องมือวัดคุณธรรม จริยธรรมและค่านิยมที่พึงประสงค์เท่านั้น ผู้วิจัยจึงขอความร่วมมือจากท่าน ให้ประเมินตามความเป็นจริงที่ท่านได้ปฏิบัติ

ผู้วิจัยหวังว่าคงได้รับความร่วมมือจากท่านด้วยดี จึงขอขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้
ด้วย

แวมณี บุตรเรืองศักดิ์
นักศึกษาหลักสูตรบัณฑิตศึกษา
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

แบบสังเกตพฤติกรรมนักเรียนโดยครู

ชื่อผู้สังเกต.....

ชื่อผู้ถูกสังเกต(เด็กหญิง / เด็กชาย).....

นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียน.....

สังเกตตั้งแต่วันที่.....เดือน.....พ.ศ. 2548 ถึง วันที่.....เดือน..... พ.ศ. 2548

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องหมายเลข 1-4 ที่ตรงกับระดับปฏิบัติของนักเรียน

ตามเกณฑ์การให้คะแนนที่แนบ

ข้อที่	ข้อความ	ระดับการปฏิบัติ			
		4	3	2	1
1	นักเรียนมาโรงเรียนทันเวลา				
2	นักเรียนเข้าแถวเคารพธงชาติด้วยความเรียบร้อย				
3	นักเรียนร่วมปฏิบัติกิจกรรมในโรงเรียน				
4	นักเรียนแต่งกายถูกต้องตามระเบียบของโรงเรียน				
5	นักเรียนตัดผมถูกต้องตามระเบียบของโรงเรียน				
6	นักเรียนเข้าร่วมกิจกรรมการเรียน				
7	นักเรียนปฏิบัติงานตามที่ได้รับมอบหมาย				
8	นักเรียนมีความสุขขณะเดินผ่านครูและผู้ใหญ่				
9	นักเรียนมีมารยาทในการรับประทานอาหาร				
10	นักเรียนเข้าแถวรับบริการต่างๆด้วยความเรียบร้อย				
11	นักเรียนใช้น้ำไม่ฟุ่มเฟือย				
12	นักเรียนใช้ไฟฟ้าไม่ฟุ่มเฟือย				
13	นักเรียนใช้กระดาษไม่ฟุ่มเฟือย				
14	นักเรียนใช้อุปกรณ์ก็พออย่างเหมาะสม				
15	นักเรียนใช้อุปกรณ์การทำความสะอาดของโรงเรียนอย่างเหมาะสม				
16	นักเรียนเก็บอุปกรณ์ต่างๆ หลังการใช้งาน				

ข้อที่	ข้อความ	ระดับการปฏิบัติ			
		4	3	2	1
17	นักเรียนใช้อุปกรณ์การเรียนไม่ฟุ่มเฟือย				
18	นักเรียนร่วมกิจกรรมการประหยัด เช่น การออมทรัพย์				
19	นักเรียนใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์				
20	นักเรียนดูแลของใช้ให้อยู่ในสภาพใช้การได้เสมอ				
21	นักเรียนร่วมบริจาคทรัพย์เพื่อช่วยเหลือส่วนรวม				
22	นักเรียนแบ่งปันอาหารให้ผู้อื่น				
23	นักเรียนแบ่งปันสิ่งของให้ผู้อื่น				
24	นักเรียนร่วมกิจกรรมพัฒนาโรงเรียน				
25	นักเรียนเข้าร่วมกิจกรรมพัฒนาท้องถิ่น				
26	นักเรียนเข้าร่วมกิจกรรมในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม				
27	นักเรียนไม่รังแกผู้ที่อ่อนแอกว่า				
28	นักเรียนให้อภัยเพื่อนที่ทำผิด				
29	นักเรียนช่วยสอนบทเรียนแก่เพื่อน				
30	นักเรียนเป็นสมาชิกที่ดีของโรงเรียน				
31	นักเรียนไม่ทุจริตในการสอบ				
32	นักเรียนไม่ลอกการบ้านเพื่อน				
33	นักเรียนยอมรับผิดเมื่อทำผิด				
34	นักเรียนพูดตรงตามความเป็นจริง				
35	นักเรียนไม่ลักขโมยสิ่งของของเพื่อน				
36	นักเรียนไม่ลักขโมยสิ่งของของโรงเรียน				
37	นักเรียนคืนสิ่งของที่ยืมจากผู้อื่น				
38	นักเรียนพบสิ่งของแล้วนำมาประกาศหาเจ้าของ				
39	นักเรียนขออนุญาตก่อนนำสิ่งของของคนอื่นไปใช้				
40	นักเรียนมาตามทีนัดหมาย				

เกณฑ์การให้คะแนนของแบบสังเกตพฤติกรรมนักเรียน

ด้านคุณธรรม จริยธรรมและค่านิยมที่พึงประสงค์

ข้อ ที่	ข้อความ	ระดับการปฏิบัติ			
		4	3	2	1
1	นักเรียนมา โรงเรียน ทันเวลา	มาโรงเรียน ทันเวลาเสมอไม่ เคยถูกตักเตือน	ถูกตักเตือนเรื่อง มาโรงเรียนไม่ ทันเวลาเป็น บางครั้ง	ถูกตักเตือนเรื่อง มาโรงเรียนไม่ ทันเวลาบ่อยๆ	ถูกตักเตือนเรื่อง มาโรงเรียนไม่ ทันเวลาเป็น ประจำ
2	นักเรียนเข้าแถว เคารพธงชาติ ด้วยความเรียบร้อย	เข้าแถว เคารพธงชาติ ด้วยความ เรียบร้อยเสมอ ไม่เคยถูก ตักเตือน	เข้าแถว เคารพธงชาติ ไม่เรียบร้อย เป็นบางครั้ง	เข้าแถว เคารพธงชาติ ไม่เรียบร้อย บ่อยๆ	เข้าแถว เคารพธงชาติ ไม่เรียบร้อย เป็นประจำ
3	นักเรียนร่วม ปฏิบัติกิจกรรม ของโรงเรียน	ร่วมปฏิบัติ กิจกรรมของ โรงเรียน สม่ำเสมอไม่เคย ถูกตักเตือน	ถูกตักเตือนเรื่อง ไม่ร่วมปฏิบัติ กิจกรรมของ โรงเรียน บางครั้ง	ถูกตักเตือนเรื่อง ไม่ร่วมร่วม ปฏิบัติกิจกรรม ของโรงเรียน บ่อยๆ	ถูกตักเตือนเรื่อง ไม่ร่วมร่วม ปฏิบัติกิจกรรม ของโรงเรียน เป็นประจำ
4	นักเรียนแต่งกาย ถูกต้องตาม ระเบียบของ โรงเรียน	แต่งกาย ถูกระเบียบของ โรงเรียนเสมอ ไม่เคยถูก ตักเตือน	ถูกตักเตือนเรื่อง แต่งกาย ไม่ถูกระเบียบ ของโรงเรียน เป็นบางครั้ง	ถูกตักเตือนเรื่อง แต่งกาย ไม่ถูกระเบียบ ของโรงเรียน บ่อยๆ	ถูกตักเตือนเรื่อง แต่งกาย ไม่ถูกระเบียบ ของโรงเรียน เป็นประจำ

ข้อ ที่	ข้อความ	ระดับการปฏิบัติ			
		4	3	2	1
5	นักเรียนตัดผม ถูกต้องตาม ระเบียบของ โรงเรียน	ตัดผมถูกต้อง ตามระเบียบ ของโรงเรียน เสมอไม่เคยถูก ตัดเตือน	ถูกตัดเตือนเรื่อง ไม่ตัดผมให้ ถูกต้อง ตามระเบียบ ของโรงเรียน เป็นบางครั้ง	ถูกตัดเตือนเรื่อง ไม่ตัดผมให้ ถูกต้องตาม ระเบียบ ของโรงเรียน เป็นบ่อยๆ	ถูกตัดเตือนเรื่อง ไม่ตัดผมให้ ถูกต้อง ตามระเบียบ ของโรงเรียน เป็นประจำ
6	นักเรียนเข้าร่วม กิจกรรมการเรียน	เข้าร่วมกิจกรรม การเรียน สม่ำเสมอไม่เคย ถูกตัดเตือน	ถูกตัดเตือนเรื่อง ไม่เข้าร่วม กิจกรรม การเรียน เป็นบางครั้ง	ถูกตัดเตือนเรื่อง ไม่เข้าร่วม กิจกรรม การเรียน บ่อยๆ	ถูกตัดเตือนเรื่อง ไม่เข้าร่วม กิจกรรม การเรียน เป็นประจำ
7	นักเรียน ปฏิบัติตามตามที่ ได้รับมอบหมาย	ปฏิบัติตาม ตามที่ ได้รับมอบหมาย เสมอไม่เคยถูก ตัดเตือน	ถูกตัดเตือนเรื่อง ไม่ปฏิบัติตาม ตามที่ ได้รับ มอบหมาย เป็นบางครั้ง	ถูกตัดเตือนเรื่อง ไม่ปฏิบัติตาม ตามที่ ได้รับ มอบหมาย บ่อยๆ	ถูกตัดเตือนเรื่อง ไม่ปฏิบัติตาม ตามที่ ได้รับ มอบหมาย เป็นประจำ
8	นักเรียนเดินอย่าง สุภาพขณะเดิน ผ่านครูและ ผู้ใหญ่	เดินผ่านครูและ ผู้ใหญ่อย่าง สุภาพเสมอไม่ เคยถูกตัดเตือน	ถูกตัดเตือนเรื่อง เดินผ่านครูและ ผู้ใหญ่ไม่สุภาพ เป็นบางครั้ง	ถูกตัดเตือนเรื่อง เดินผ่านครูและ ผู้ใหญ่ไม่สุภาพ บ่อยๆ	ถูกตัดเตือนเรื่อง เดินผ่านครูและ ผู้ใหญ่ไม่สุภาพ เป็นประจำ

ข้อ ที่	ข้อความ	ระดับการปฏิบัติ			
		4	3	2	1
9	นักเรียน มีมารยาทในการ รับประทานอาหาร	มีมารยาทใน การรับประทานอาหาร เสมอ ไม่เคยถูก ตักเตือน	ถูกตักเตือนเรื่อง ไม่มีมารยาทใน การรับประทานอาหาร อาหารเป็น บางครั้ง	ถูกตักเตือนเรื่อง ไม่มีมารยาทใน การรับประทานอาหาร อาหารบ่อยๆ	ถูกตักเตือนเรื่อง ไม่มีมารยาทใน การรับประทานอาหาร อาหารเป็น ประจำ
10	นักเรียนเข้าแถว รับบริการต่าง ๆ ด้วยความเรียบร้อย	เข้าแถว รับบริการฯ สม่ำเสมอ ไม่เคย ถูกตักเตือน	ถูกตักเตือนเรื่อง การไม่เข้าแถว รับบริการต่าง ๆ เป็นบางครั้ง	ถูกตักเตือนเรื่อง การไม่เข้าแถว รับบริการต่าง ๆ บ่อยๆ	ถูกตักเตือนเรื่อง การไม่เข้าแถว รับบริการต่าง ๆ เป็นประจำ
11	นักเรียนใช้น้ำ ไม่ฟุ่มเฟือย	ใช้น้ำ ไม่ฟุ่มเฟือย เสมอไม่เคยถูก ตักเตือน	ถูกตักเตือนเรื่อง ใช้น้ำ ฟุ่มเฟือย เป็นบางครั้ง	ถูกตักเตือนเรื่อง ใช้น้ำ ฟุ่มเฟือย บ่อยๆ	ถูกตักเตือนเรื่อง ใช้น้ำ ฟุ่มเฟือย เป็นประจำ
12	นักเรียนใช้ไฟฟ้า ไม่ฟุ่มเฟือย	ใช้ไฟฟ้า ไม่ฟุ่มเฟือย เสมอ ไม่เคยถูก ว่ากล่าวตักเตือน	ถูกตักเตือนเรื่อง ใช้ไฟฟ้า ฟุ่มเฟือยเป็น บางครั้ง	ถูกตักเตือนเรื่อง ใช้ไฟฟ้า ฟุ่มเฟือยบ่อยๆ	ถูกตักเตือนเรื่อง ใช้ไฟฟ้า ฟุ่มเฟือย เป็นประจำ
13	นักเรียนใช้ กระดาษ ไม่ฟุ่มเฟือย	ใช้กระดาษ ไม่ฟุ่มเฟือย เสมอ ไม่เคยถูก ว่ากล่าวตักเตือน	ถูกตักเตือนเรื่อง ใช้กระดาษ ฟุ่มเฟือยเป็น บางครั้ง	ถูกตักเตือนเรื่อง ใช้กระดาษ ฟุ่มเฟือยบ่อยๆ	ถูกตักเตือนเรื่อง ใช้กระดาษ ฟุ่มเฟือยเป็น ประจำ
14	นักเรียนใช้ อุปกรณ์กีฬาอย่าง เหมาะสม	ใช้อุปกรณ์กีฬา อย่างเหมาะสม เสมอ ไม่เคยถูก ว่ากล่าวตักเตือน	ถูกตักเตือนเรื่อง ใช้อุปกรณ์กีฬา ไม่เหมาะสม เป็นบางครั้ง	ถูกตักเตือนเรื่อง ใช้อุปกรณ์กีฬา ไม่เหมาะสม บ่อยๆ	ถูกตักเตือนเรื่อง ใช้อุปกรณ์กีฬา ไม่เหมาะสม เป็นประจำ

ข้อ ที่	ข้อความ	ระดับการปฏิบัติ			
		4	3	2	1
15	นักเรียนใช้ อุปกรณ์การทำ ความสะอาดของ โรงเรียนอย่าง เหมาะสม	ใช้อุปกรณ์ การทำ ความสะอาด ของโรงเรียน อย่างเหมาะสม เสมอ ไม่เคยถูก ว่ากล่าวตักเตือน	ถูกตักเตือนเรื่อง การใช้อุปกรณ์ การทำความ สะอาดของ โรงเรียนอย่าง ไม่เหมาะสม เป็นบางครั้ง	ถูกตักเตือนเรื่อง การใช้อุปกรณ์ การทำความ สะอาดของ โรงเรียนอย่าง ไม่เหมาะสม บ่อยๆ	ถูกตักเตือนเรื่อง การใช้อุปกรณ์ การทำความ สะอาดของ โรงเรียนอย่าง ไม่เหมาะสม เป็นประจำ
16	นักเรียนเก็บ อุปกรณ์ต่าง ๆ หลังการใช้งาน	เก็บอุปกรณ์ ต่าง ๆ หลังการใช้งาน เสมอ ไม่เคยถูก ว่ากล่าวตักเตือน	ถูกตักเตือนเรื่อง ไม่เก็บอุปกรณ์ ต่าง ๆ หลังการ ใช้งาน เป็นบางครั้ง	ถูกตักเตือนเรื่อง ไม่เก็บอุปกรณ์ ต่าง ๆ หลังการ ใช้งาน บ่อยๆ	ถูกตักเตือนเรื่อง ไม่เก็บอุปกรณ์ ต่าง ๆ หลังการ ใช้งาน เป็นประจำ
17	นักเรียนใช้ อุปกรณ์ การเรียน ไม่ฟุ่มเฟือย	ใช้อุปกรณ์ การเรียน ไม่ฟุ่มเฟือย เสมอและไม่เคย ถูกตักเตือน	ถูกตักเตือนเรื่อง การใช้อุปกรณ์ การเรียน ฟุ่มเฟือย เป็นบางครั้ง	ถูกตักเตือนเรื่อง การใช้อุปกรณ์ การเรียน ฟุ่มเฟือย บ่อยๆ	ถูกตักเตือนเรื่อง การใช้อุปกรณ์ การเรียน ฟุ่มเฟือย เป็นประจำ
18	นักเรียนร่วม กิจกรรมการ ประหยัดเช่น การออมทรัพย์	ร่วมกิจกรรม การออมทรัพย์ สม่ำเสมอ	ร่วมกิจกรรม การออมทรัพย์ บ่อยๆ	ร่วมกิจกรรม การออมทรัพย์ เป็นบางครั้ง	ไม่เคยร่วม กิจกรรม การออมทรัพย์
19	นักเรียนรู้จักใช้ จ่ายเงิน ให้เป็นประโยชน์	ใช้จ่ายเงิน ให้เป็น ประโยชน์เสมอ ไม่เคยถูกว่า กล่าวตักเตือน	ถูกตักเตือนเรื่อง การใช้จ่ายเงิน ไม่เป็น ประโยชน์ เป็นบางครั้ง	ถูกตักเตือนเรื่อง การใช้จ่ายเงิน ไม่เป็น ประโยชน์ บ่อยครั้ง	ถูกตักเตือนเรื่อง การใช้จ่ายเงิน ไม่เป็น ประโยชน์ เป็นประจำ

ข้อ ที่	ข้อความ	ระดับการปฏิบัติ			
		4	3	2	1
20	นักเรียนดูแล ของใช้ให้อยู่ ในสภาพ ใช้การได้เสมอ	ดูแล ของใช้ให้อยู่ ในสภาพ ใช้การได้เสมอ ไม่เคยถูกว่า กล่าวตักเตือน	ถูกตักเตือนให้ รู้จักดูแล ของใช้ให้อยู่ ในสภาพ ใช้การได้ เป็นบางครั้ง	ถูกตักเตือนให้ รู้จักดูแล ของใช้ให้อยู่ ในสภาพ ใช้การได้ บ่อยๆ	ถูกตักเตือนให้ รู้จักดูแล ของใช้ให้อยู่ ในสภาพ ใช้การได้ เป็นประจำ
21	นักเรียนร่วม บริจาคทรัพย์ เพื่อช่วยเหลือ ส่วนรวม	ร่วมบริจาค ทรัพย์ เพื่อส่วนรวม ทุกครั้ง	ร่วมบริจาค ทรัพย์ เพื่อส่วนรวม บ่อยๆ	ร่วมบริจาค ทรัพย์ เพื่อส่วนรวม เป็นบางครั้ง	ไม่เคยร่วม บริจาคทรัพย์ เพื่อส่วนรวม
22	นักเรียน แบ่งปันอาหาร ให้ผู้อื่น	แบ่งปันอาหาร ให้ผู้อื่นเสมอ	แบ่งปันอาหาร ให้ผู้อื่นบ่อยๆ	แบ่งปันอาหาร ให้ผู้อื่น เป็นบางครั้ง	แบ่งปันอาหาร ให้ผู้อื่นน้อยครั้ง หรือไม่เคย แบ่งปันอาหาร ให้ผู้อื่นเลย
23	นักเรียน แบ่งปันสิ่งของ ให้ผู้อื่น	แบ่งปันสิ่งของ ให้ผู้อื่น สม่ำเสมอ	แบ่งปันสิ่งของ ให้ผู้อื่นบ่อยๆ	แบ่งปันสิ่งของ ให้ผู้อื่น เป็นบางครั้ง	แบ่งปันสิ่งของ ให้ผู้อื่นน้อยครั้ง หรือไม่เคย แบ่งปันสิ่งของ ให้ใครเลย
24	นักเรียนร่วม กิจกรรมพัฒนา โรงเรียน	ร่วม กิจกรรมพัฒนา โรงเรียน ทุกครั้งที่มี การจัดกิจกรรม	ร่วม กิจกรรมพัฒนา โรงเรียนบ่อยๆ	ร่วม กิจกรรมพัฒนา โรงเรียน เป็นบางครั้ง	ร่วม กิจกรรมพัฒนา โรงเรียนน้อย ครั้งหรือไม่เคย ร่วมพัฒนาเลย

ข้อ ที่	ข้อความ	ระดับการปฏิบัติ			
		4	3	2	1
25	นักเรียน ร่วมกิจกรรม พัฒนา ท้องถิ่น	ร่วมกิจกรรม พัฒนา ท้องถิ่น ทุกครั้งที่มี การจัดกิจกรรม	ร่วมกิจกรรม พัฒนา ท้องถิ่น บ่อยๆ	ร่วมกิจกรรม พัฒนา ท้องถิ่น เป็นบางครั้ง	ร่วมกิจกรรม พัฒนา ท้องถิ่นน้อยครั้ง หรือไม่เคยร่วม พัฒนาท้องถิ่น
26	นักเรียนร่วม กิจกรรมการ อนุรักษ์ สิ่งแวดล้อม	ร่วมกิจกรรม การการอนุรักษ์ สิ่งแวดล้อม เช่น ปลูกต้นไม้ เก็บขยะ สม่ำเสมอ	ร่วมกิจกรรม การการอนุรักษ์ สิ่งแวดล้อม เช่น ปลูกต้นไม้ เก็บขยะบ่อยๆ	ร่วมกิจกรรม การการอนุรักษ์ สิ่งแวดล้อม เช่น ปลูกต้นไม้ เก็บขยะ เป็นบางครั้ง	ร่วมกิจกรรม การการอนุรักษ์ สิ่งแวดล้อม เช่น ปลูกต้นไม้ เก็บขยะ น้อยครั้งมาก หรือไม่เคยมี ส่วนร่วม
27	นักเรียน ไม่รังแก ผู้ที่อ่อนแอกว่า	ไม่เคยถูก ตักเตือนเรื่อง รังแกผู้ที่ อ่อนแอกว่า	ถูกตักเตือนเรื่อง รังแกผู้ที่ อ่อนแอกว่า เป็นบางครั้ง	ถูกตักเตือนเรื่อง รังแกผู้ที่ อ่อนแอกว่า บ่อยๆ	ถูกตักเตือนเรื่อง รังแกผู้ที่ อ่อนแอกว่า เป็นประจำ
28	นักเรียน ให้อภัยเพื่อนที่ ทำผิด	ให้อภัยเพื่อนที่ ทำผิดเสมอ	ให้อภัยเพื่อนที่ ทำผิดบ่อยๆ	ให้อภัยเพื่อนที่ ทำผิด เป็นบางครั้ง	ให้อภัยเพื่อนที่ ทำผิดน้อยครั้ง หรือไม่เคยให้ อภัยเพื่อนเลย
29	นักเรียน ช่วยสอน บทเรียน แก่เพื่อน	ช่วยสอน บทเรียน แก่เพื่อนเสมอ	ช่วยสอน บทเรียน แก่เพื่อนบ่อยๆ	ช่วยสอน บทเรียน แก่เพื่อน เป็นบางครั้ง	ช่วยสอน บทเรียน แก่เพื่อนน้อย ครั้งหรือไม่เคย สอนหรือ แนะนำเพื่อนเลย

ข้อ ที่	ข้อความ	ระดับการปฏิบัติ			
		4	3	2	1
30	นักเรียน ชักชวนเพื่อนให้ ห่างไกล ยาเสพติด	ชักชวนเพื่อนให้ ห่างไกล ยาเสพติดเป็น ประจำ	ชักชวนเพื่อนให้ ห่างไกล ยาเสพติดเป็น บ่อยๆ	ชักชวนเพื่อนให้ ห่างไกลยาเสพติด เป็นบางครั้ง	ชักชวนเพื่อนให้ ห่างไกล ยาเสพติดนานๆ ครั้งหรือไม่ ชักชวน
31	นักเรียนไม่ทุจริต ในการสอบ	ไม่เคยทุจริตใน การสอบ	ทุจริตในการ สอบเป็น บางครั้ง	ไม่ทุจริตในการ สอบบ่อยครั้ง	ไม่ทุจริตในการ สอบเป็นประจำ
32	นักเรียน ไม่ลอก การบ้านเพื่อน	ไม่เคยถูก ตักเตือนเรื่อง ลอกการบ้าน	ถูกตักเตือนเรื่อง ลอกการบ้าน เป็นบางครั้ง	ถูกตักเตือนเรื่อง ลอกการบ้าน บ่อยๆ	ถูกตักเตือนเรื่อง ลอกการบ้าน เป็นประจำ
33	นักเรียน ยอมรับผิด เมื่อทำผิด	ยอมรับผิด เมื่อทำผิดเสมอ ไม่เคยถูก ตักเตือน	ถูกตักเตือนเรื่อง ทำผิดแล้วไม่ ยอมรับผิดเป็น บางครั้ง	ถูกตักเตือนเรื่อง ทำผิดแล้วไม่ ยอมรับผิดบ่อยๆ	ถูกตักเตือนเรื่อง ทำผิดแล้วไม่ ยอมรับผิด เป็นประจำ
34	นักเรียนไม่พูด โกหก	พูดตรงกับ ความจริงเสมอ ไม่เคยถูก ตักเตือน	ถูกตักเตือน เรื่อง พูดไม่ตรง กับความจริง เป็นจริง เป็นบางครั้ง	ถูกตักเตือน เรื่อง พูดไม่ตรง กับความจริง เป็นจริง บ่อยๆ	ถูกตักเตือน เรื่อง พูดไม่ตรง กับความจริง เป็นจริง เป็นประจำ

ข้อ ที่	ข้อความ	ระดับการปฏิบัติ			
		4	3	2	1
35	นักเรียน ไม่ลักขโมย สิ่งของ ของเพื่อน	ไม่เคยลักขโมย สิ่งของ ของเพื่อน	ถูกตักเตือนเรื่อง ลักขโมยสิ่งของ ของเพื่อน เป็นบางครั้ง	ถูกตักเตือนเรื่อง ลักขโมยสิ่งของ ของเพื่อน บ่อยๆ	ถูกตักเตือนเรื่อง ลักขโมยสิ่งของ ของเพื่อน เป็นประจำ
36	นักเรียนไม่ลัก ขโมย สิ่งของ ของโรงเรียน	ไม่เคยลักขโมย สิ่งของ ของโรงเรียน	ถูกตักเตือนเรื่อง ลักขโมยสิ่งของ ของโรงเรียน เป็นบางครั้ง	ถูกตักเตือนเรื่อง ลักขโมยสิ่งของ ของโรงเรียน บ่อยๆ	ถูกตักเตือนเรื่อง ลักขโมยสิ่งของ ของโรงเรียน เป็นประจำ
37	นักเรียนคืน สิ่งของที่ยืมจาก ผู้อื่น	คืนสิ่งของ ที่ยืมจากผู้อื่น เสมอ ไม่เคยถูก ว่ากล่าวตักเตือน	ถูกว่ากล่าว ตักเตือนเรื่อง ยืมสิ่งของแล้ว ไม่คืนเจ้าของ เป็นบางครั้ง	ถูกว่ากล่าว ตักเตือนเรื่อง ยืมสิ่งของแล้ว ไม่คืนเจ้าของ บ่อยๆ	ถูกว่ากล่าว ตักเตือนเรื่อง ยืมสิ่งของแล้ว ไม่คืนเจ้าของ เป็นประจำ
38	นักเรียนพบ สิ่งของแล้วนำมา ประกาศหา เจ้าของ	พบสิ่งของแล้ว นำมาประกาศ หาเจ้าของเสมอ จนเป็นนิสัย	พบสิ่งของแล้ว นำมาประกาศ หาเจ้าของ บ่อยๆ	พบสิ่งของแล้ว นำมาประกาศ หาเจ้าของ เป็นบางครั้ง	ไม่เคยนำสิ่งของ มาประกาศหา เจ้าของ
39	นักเรียน ขออนุญาต ก่อนนำสิ่งของ ของ คนอื่นไปใช้	ขออนุญาต ก่อนนำสิ่งของ ของคนอื่นไปใช้ เสมอ ไม่เคยถูก ตักเตือน	ถูกตักเตือนเรื่อง หยิบของของคน อื่นไปใช้โดย ไม่ได้รับอนุญาต จากเจ้าของ เป็นบางครั้ง	ถูกตักเตือนเรื่อง หยิบของของคน อื่นไปใช้โดย ไม่ได้รับอนุญาต จากเจ้าของ บ่อยๆ	ถูกตักเตือนเรื่อง หยิบของของคน อื่นไปใช้โดย ไม่ได้รับอนุญาต จากเจ้าของ เป็นประจำ

ข้อ ที่	ข้อความ	ระดับการปฏิบัติ			
		4	3	2	1
40	นักเรียน ตรงต่อเวลา ที่นัดหมาย	ตรงต่อเวลา ที่นัดหมาย เสมอ	ตรงต่อเวลา ที่นัดหมาย บ่อยๆ	ตรงต่อเวลา ที่นัดหมาย เป็นบางครั้ง	ตรงต่อเวลา ที่นัดหมายน้อย ครั้งมากหรือไม่ เคยตรงต่อเวลา ที่นัดหมายเลย

คำชี้แจงในการตอบแบบประเมิน (ฉบับนักเรียน)

เรียนท่านผู้ตอบแบบประเมินทุกท่าน การตอบแบบประเมินครั้งนี้เป็นการทดลองใช้เครื่องมือ ซึ่งผลการประเมินที่ท่านตอบไม่มีผลต่อการปฏิบัติหน้าที่ของท่านแต่อย่างใด และสำหรับนักเรียนก็ไม่มีผลต่อคะแนนการเรียนของนักเรียน ผลการตอบของท่านผู้วิจัยจะนำไปปรับปรุงเครื่องมือวัดคุณธรรม จริยธรรมและค่านิยมที่พึงประสงค์เท่านั้น ผู้วิจัยจึงขอความร่วมมือจากท่านให้ตอบแบบประเมินตามความเป็นจริงที่ท่านได้ปฏิบัติ

ผู้วิจัยหวังว่าคงได้รับความร่วมมือจากท่านด้วยดี จึงขอขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้
ด้วย

แวมณี บุตรเรืองศักดิ์
นักศึกษาหลักสูตรบัณฑิตศึกษา
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมราชา

แบบประเมินตนเองของนักเรียน

ชื่อผู้ประเมิน(เด็กชาย / เด็กหญิง)

นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียน.....

ประเมินวันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย / ลงในช่อง ที่ตรงกับระดับการปฏิบัติ
ของนักเรียน โดยมีความหมายดังนี้

ระดับการวัด	ระดับการปฏิบัติ
4	ปฏิบัติจนเป็นนิสัย
3	ปฏิบัติบ่อยๆ
2	ปฏิบัตินานๆครั้ง
1	ปฏิบัติน้อยที่สุดหรือไม่ปฏิบัติเลย

ข้อที่	ข้อความ	ระดับการปฏิบัติ			
		ปฏิบัติจนเป็นนิสัย	ปฏิบัติบ่อยๆ	ปฏิบัตินานๆครั้ง	ปฏิบัติน้อยที่สุดหรือไม่เคยปฏิบัติเลย
1	นักเรียนมาโรงเรียนทันเวลา				
2	นักเรียนเข้าแถวเคารพธงชาติด้วยความเรียบร้อย				
3	นักเรียนร่วมปฏิบัติกิจกรรมในโรงเรียน				
4	นักเรียนแต่งกายถูกต้องตามระเบียบของโรงเรียน				
5	นักเรียนตัดผมถูกต้องตามระเบียบของโรงเรียน				
6	นักเรียนเข้าร่วมกิจกรรมการเรียน				
7	นักเรียนปฏิบัติตามตามที่ได้รับมอบหมาย				
8	นักเรียนมีความสุขขณะเดินผ่านครูและผู้ใหญ่				
9	นักเรียนมีมารยาทในการรับประทานอาหาร				
10	นักเรียนเข้าแถวรับบริการต่างๆด้วยความเรียบร้อย				
11	นักเรียนใช้น้ำไม่ฟุ่มเฟือย				
12	นักเรียนใช้ไฟฟ้าไม่ฟุ่มเฟือย				
13	นักเรียนใช้กระดาษไม่ฟุ่มเฟือย				
14	นักเรียนใช้อุปกรณ์กีฬาอย่างเหมาะสม				
15	นักเรียนใช้อุปกรณ์การทำความสะอาดของโรงเรียนอย่างเหมาะสม				
16	นักเรียนเก็บอุปกรณ์ต่างๆ หลังการใช้งาน				

ข้อที่	ข้อความ	ระดับการปฏิบัติ			
		ปฏิบัติ จนเป็น นิสัย	ปฏิบัติ บ่อยๆ	ปฏิบัติ นานๆ ครั้ง	ปฏิบัติน้อย ที่สุด หรือไม่เคย ปฏิบัติเลย
17	นักเรียนใช้อุปกรณ์การเรียนไม่ฟุ่มเฟือย				
18	นักเรียนร่วมกิจกรรมการประหยัด เช่น การออมทรัพย์				
19	นักเรียนใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์				
20	นักเรียนดูแลของใช้ให้อยู่ในสภาพ ใช้การได้เสมอ				
21	นักเรียนร่วมบริจาคทรัพย์ เพื่อช่วยเหลือส่วนรวม				
22	นักเรียนแบ่งปันอาหารให้ผู้อื่น				
23	นักเรียนแบ่งปันสิ่งของให้ผู้อื่น				
24	นักเรียนร่วมกิจกรรมพัฒนาโรงเรียน				
25	นักเรียนร่วมกิจกรรมพัฒนาท้องถิ่น				
26	นักเรียนเข้าร่วมกิจกรรมการอนุรักษ์ สิ่งแวดล้อม				
27	นักเรียนไม่รังแกผู้ที่อ่อนแอกว่า				
28	นักเรียนให้อภัยเพื่อนที่ทำผิด				
29	นักเรียนช่วยสอนบทเรียนแก่เพื่อน				
30	นักเรียนเป็นสมาชิกที่ดีของโรงเรียน				
31	นักเรียนไม่ทุจริตในการสอบ				
32	นักเรียนไม่ลอกการบ้านเพื่อน				
33	นักเรียนยอมรับผิดเมื่อทำผิด				
34	นักเรียนพูดตรงกับความเป็นจริง				
35	นักเรียนไม่ลักขโมยสิ่งของของเพื่อน				
36	นักเรียนไม่ลักขโมยสิ่งของของโรงเรียน				

ข้อที่	ข้อความ	ระดับการปฏิบัติ			
		ปฏิบัติ จนเป็น นิสัย	ปฏิบัติ บ่อยๆ	ปฏิบัติ นานๆ ครั้ง	ปฏิบัติ น้อย ที่สุด หรือไม่เคย ปฏิบัติเลย
37	นักเรียนคืนสิ่งของที่ยืมจากผู้อื่น				
38	นักเรียนพบสิ่งของแล้วนำมาประกาศ หาเจ้าของ				
39	นักเรียนขออนุญาตก่อนนำสิ่งของของคนอื่น ไปใช้				
40	นักเรียนตรงต่อเวลาที่นัดหมาย				

คำชี้แจงในการตอบแบบประเมิน (ฉบับผู้ปกครอง)

เรียนท่านผู้ตอบแบบประเมินทุกท่าน การตอบแบบประเมินครั้งนี้เป็นการทดลองใช้เครื่องมือ ซึ่งผลการประเมินที่ท่านตอบไม่มีผลต่อการปฏิบัติหน้าที่ของท่านแต่อย่างใด และสำหรับนักเรียนก็ไม่มีผลต่อคะแนนการเรียนของนักเรียน ผลการตอบของท่าน ผู้วิจัยจะนำไปปรับปรุงเครื่องมือวัดคุณธรรม จริยธรรมและค่านิยมที่พึงประสงค์เท่านั้น ผู้วิจัยจึงขอความร่วมมือจากท่านให้ตอบแบบประเมินตามความเป็นจริงที่ท่านได้ปฏิบัติ

ผู้วิจัยหวังว่าคงได้รับความร่วมมือจากท่านด้วยดี จึงขอขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้
ด้วย

แวมณี บุตรเรืองศักดิ์
นักศึกษาหลักสูตรบัณฑิตศึกษา
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาราช

แบบประเมินพฤติกรรมของนักเรียนโดยผู้ปกครอง

ชื่อผู้ประเมิน.....

ผู้ปกครองของ (เด็กชาย / เด็กหญิง).....

นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียน.....

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย / ลงในช่องหมายเลข 1-4 ที่ตรงกับระดับการปฏิบัติ
ของนักเรียน โดยมีความหมายดังนี้

ระดับการวัด	ระดับการปฏิบัติ
4	ปฏิบัติจนเป็นนิสัย
3	ปฏิบัติบ่อยๆ
2	ปฏิบัตินานๆครั้ง
1	ปฏิบัติน้อยที่สุดหรือไม่ปฏิบัติเลย

ข้อที่	ข้อความ	ระดับการปฏิบัติ			
		ปฏิบัติจนเป็นนิสัย	ปฏิบัติบ่อยๆ	ปฏิบัตินานๆ ครั้ง	ปฏิบัติน้อยที่สุดหรือไม่เคยปฏิบัติเลย
1	นักเรียนแต่งกายเรียบร้อยในสถานการณ์ต่างๆ				
2	นักเรียนตัดผมถูกต้องตามระเบียบของโรงเรียน				
3	นักเรียนรับผิดชอบงานที่ได้รับมอบหมาย				
4	นักเรียนเดินผ่านผู้ใหญ่อย่างสุภาพเรียบร้อยมีสัมมาคารวะ				
5	นักเรียนมีมารยาทในการรับประทานอาหาร				
6	นักเรียนใช้น้ำตามความจำเป็น				
7	นักเรียนปิดไฟหลังใช้งาน				
8	นักเรียนใช้อุปกรณ์การเรียนอย่างประหยัด				
9	นักเรียนเก็บอุปกรณ์ต่างๆ หลังการใช้งาน				
10	นักเรียนมีเงินเก็บออม				
11	นักเรียนร่วมบริจาคทรัพย์เพื่อส่วนรวม				
12	นักเรียนแบ่งปันสิ่งของให้กับผู้อื่น				
13	นักเรียนร่วมกิจกรรมพัฒนาท้องถิ่น				
14	นักเรียนมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม (เช่น ปลูกต้นไม้ ไม้ทิ้งขยะลงแม่น้ำลำคลอง ฯลฯ)				

ข้อที่	ข้อความ	ระดับการปฏิบัติ			
		ปฏิบัติจน เป็นนิสัย	ปฏิบัติ บ่อยๆ	ปฏิบัติ นานๆ ครั้ง	ปฏิบัติ น้อยที่สุด หรือไม่ เคยปฏิบัติ เลย
15	นักเรียนเป็นสมาชิกที่ดีของครอบครัว				
16	นักเรียนทำการบ้านด้วยตนเอง				
17	นักเรียนไม่ลักขโมยสิ่งของของคนอื่น				
18	นักเรียนคืนสิ่งของที่ยืมให้เจ้าของ				
19	นักเรียนยอมรับผิดเมื่อคนทำผิด				
20	นักเรียนตรงต่อเวลา				

ภาคผนวก จ

คู่มือการใช้เครื่องมือวัดคุณธรรม จริยธรรมและค่านิยมที่พึงประสงค์

คู่มือการใช้เครื่องมือวัดคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 จังหวัดสุราษฎร์ธานี

1. วัตถุประสงค์ของเครื่องมือ

เครื่องมือวัดคุณธรรม จริยธรรมและค่านิยมที่พึงประสงค์ พัฒนาขึ้นโดยมี วัตถุประสงค์เพื่อ ให้ครูผู้สอนในชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ใช้เป็นเครื่องมือในการประเมินคุณภาพ ผู้เรียน ด้านคุณธรรม จริยธรรมและค่านิยมที่พึงประสงค์ เพื่อทราบจุดเด่น จุดด้อยของผู้เรียน ทำให้ครูสามารถนำจุดด้อย ด้านคุณธรรม จริยธรรมและค่านิยมที่พึงประสงค์ของผู้เรียนไปเป็น แนวทางในการพัฒนา ปรับปรุง การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้กับผู้เรียนให้ผู้เรียนมีคุณธรรม จริยธรรมและค่านิยมที่พึงประสงค์ สอดคล้องกับมาตรฐาน ด้านผู้เรียนที่ต้องการให้ผู้เรียนมี คุณธรรม จริยธรรมและค่านิยมที่พึงประสงค์ ของคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ ตาม พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ 2542

2. ลักษณะของเครื่องมือ

เครื่องมือวัดคุณธรรม จริยธรรมและค่านิยมที่พึงประสงค์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษา ปีที่ 5 จังหวัดสุราษฎร์ธานี ประกอบด้วยเครื่องมือ 3 ฉบับคือ ฉบับที่ 1 แบบสังเกตพฤติกรรมนักเรียนโดยครู มีทั้งหมด 40 ข้อ เป็นแบบมาตราประมาณค่า (rating scale) 4 ระดับ ซึ่งแต่ละระดับ มีความหมายดังนี้

ระดับการปฏิบัติ	คะแนน	ระดับพฤติกรรมที่เกิดขึ้น
4	4	ตามเกณฑ์การให้คะแนนของ
3	3	แบบสังเกตพฤติกรรมนักเรียน
2	2	
1	1	

ฉบับที่ 2 แบบประเมินตนเองของนักเรียน

เป็นแบบมาตราประมาณค่า (rating scale) 4 ระดับ โดยนักเรียนเป็นผู้ประเมินตนเอง ซึ่งมีเกณฑ์การให้คะแนนระดับการปฏิบัติ ดังนี้

ระดับการปฏิบัติ	คะแนน	ระดับพฤติกรรมที่เกิด
ปฏิบัติเป็นนิสัย	4	76%-100%
ปฏิบัติบ่อยๆ	3	51%-75%
ปฏิบัติบางครั้งหรือนานๆครั้ง	2	26%-50%
ปฏิบัติน้อยที่สุดหรือไม่ปฏิบัติเลย	1	0%-25%

ฉบับที่ 3 แบบประเมินนักเรียนโดยผู้ปกครอง

เป็นแบบมาตราประมาณค่า (rating scale) 4 ระดับ โดยผู้ปกครองเป็นผู้ประเมิน พฤติกรรมนักเรียน ซึ่งมีเกณฑ์การให้คะแนนระดับการปฏิบัติ ดังนี้

ระดับปฏิบัติ	คะแนน	ระดับพฤติกรรมที่เกิด
ปฏิบัติเป็นนิสัย	4	76%-100%
ปฏิบัติบ่อยๆ	3	51%-75%
ปฏิบัติบางครั้งหรือนานๆครั้ง	2	26%-50%
ปฏิบัติน้อยที่สุดหรือไม่ปฏิบัติเลย	1	0%-25%

3. โครงสร้างของเครื่องมือ

เครื่องมือวัดคุณธรรม จริยธรรมและค่านิยมที่พึงประสงค์ของนักเรียนที่ได้พัฒนาขึ้น กำหนดพฤติกรรมบ่งชี้ตามแนวทางของสำนักงานรับรองมาตรฐานการศึกษาและประเมินภายนอก มาตรฐานที่ 1 ผู้เรียนมีคุณธรรม จริยธรรมและค่านิยมที่พึงประสงค์และจากความคิดเห็นที่สอดคล้องกับของผู้เชี่ยวชาญ ในการกำหนดตัวบ่งชี้และข้อคำถาม มาตรฐานเป็นเครื่องมือวัดคุณธรรม จริยธรรมและค่านิยมที่พึงประสงค์ของนักเรียนทั้ง 3 ฉบับดังนี้

ชนิดของเครื่องมือ	น้ำหนัก	รายละเอียด	จำนวนข้อ
ฉบับที่ 1 แบบสังเกตพฤติกรรมนักเรียน ด้านคุณธรรม จริยธรรมและ ค่านิยมที่พึงประสงค์	80%	เป็นแบบมาตราประมาณค่า 4 ระดับ ครูเป็นผู้สังเกต	40 ข้อ
ฉบับที่ 2 แบบประเมินตนเองของ นักเรียน	10%	เป็นแบบมาตราประมาณค่า 4 ระดับ นักเรียนประเมิน ตนเอง	40 ข้อ
ฉบับที่ 3 แบบประเมินนักเรียนโดย ผู้ปกครอง	10%	เป็นแบบมาตราประมาณค่า 4 ระดับ ผู้ปกครอง เป็นผู้ประเมินนักเรียน	20 ข้อ

4. คุณภาพของเครื่องมือ

การพัฒนาเครื่องมือวัดคุณธรรม จริยธรรมและค่านิยมที่พึงประสงค์ของนักเรียน
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 จังหวัดสุราษฎร์ธานี ด้านความตรงเชิงเนื้อหา ตรวจสอบโดยผู้เชี่ยวชาญที่
มีความรู้ความสามารถและประสบการณ์ ด้านการสอนเกี่ยวกับคุณธรรม จริยธรรมและค่านิยมที่
พึงประสงค์ และวิจัยด้านความเที่ยง ตรวจสอบโดยใช้กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนของโรงเรียนบ้าน
คลองพังกลางและโรงเรียนวัดสมัยสุวรรณ จำนวน 200 คน ผู้ปกครองของนักเรียนโรงเรียนบ้าน
คลองพังกลางและโรงเรียนวัดสมัยสุวรรณจำนวน 200 คน ครูโรงเรียนวัดสมัยสุวรรณจำนวน 2
คน

ความตรง (Validity)

ความตรงของเครื่องมือวัดคุณธรรม จริยธรรมและค่านิยมที่พึงประสงค์ของนักเรียน
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 จังหวัดสุราษฎร์ธานี เป็นความตรงเชิงเนื้อหา (Content validity) จากการ
หาค่าดัชนีความสอดคล้อง (Item Objective Congruence : IOC) ค่าดัชนีความสอดคล้องแต่ละฉบับ
เป็นดังนี้

เครื่องมือ	ดัชนีความสอดคล้อง
ฉบับที่ 1 แบบสังเกตพฤติกรรมนักเรียนโดยครู	.60-1.00
ฉบับที่ 2 แบบประเมินตนเองของนักเรียน	.60-1.00
ฉบับที่ 3 แบบประเมินนักเรียนโดยผู้ปกครอง	.60-1.00

ความเที่ยง (Reliability)

ความเที่ยงของเครื่องมือที่เป็นแบบสังเกตพฤติกรรมนักเรียนโดยครูหาโดย การหาสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างผู้สังเกต 2 คน ส่วนแบบประเมินตนเองของนักเรียนและแบบประเมินนักเรียนโดยผู้ปกครอง หาค่าความเที่ยงโดย การหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา ค่าความเที่ยงของเครื่องมือแต่ละฉบับเป็นดังนี้

เครื่องมือ	ความเที่ยง
ฉบับที่ 1 แบบสังเกตพฤติกรรมนักเรียนโดยครู	.8333
ฉบับที่ 2 แบบประเมินตนเองของนักเรียน	.9406
ฉบับที่ 3 แบบประเมินนักเรียนโดยผู้ปกครอง	.8087

5. วิธีการนำเครื่องมือไปใช้

การใช้เครื่องมือวัดคุณธรรม จริยธรรมและค่านิยมที่พึงประสงค์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 จังหวัดสุราษฎร์ธานี ดำเนินการดังนี้

1. เครื่องมือวัดคุณธรรม จริยธรรมและค่านิยมที่พึงประสงค์ของนักเรียนมี 3 ฉบับ คือ

ฉบับที่ 1 แบบสังเกตพฤติกรรมนักเรียนโดยครู เป็นเครื่องมือที่เป็นมาตรฐานค่า (Rating scale) 4 ระดับ จำนวน 40 ข้อ โดยครูเป็นผู้สังเกตพฤติกรรมนักเรียนด้านคุณธรรม จริยธรรมและค่านิยมที่พึงประสงค์

ฉบับที่ 2 แบบประเมินตนเองของนักเรียน เป็นเครื่องมือวัดที่เป็นแบบมาตรฐานค่า (Rating scale) 4 ระดับ จำนวน 40 ข้อ โดยนักเรียนเป็นผู้ประเมินตนเอง

ฉบับที่ 3 แบบประเมินนักเรียนโดยผู้ปกครอง เป็นเครื่องมือวัดแบบมาตรฐานค่า (Rating scale) 4 ระดับ จำนวน 20 ข้อ โดยผู้ปกครองเป็นผู้ประเมินนักเรียน

2. ระยะเวลาที่ทำการประเมินคุณธรรม จริยธรรมและค่านิยมที่พึงประสงค์ของนักเรียน ทำการประเมินภาคเรียนละ 1 ครั้ง ของแต่ละปีการศึกษา

3. การนำเครื่องมือไปใช้ ควรศึกษาคู่มือการใช้เครื่องมือวัดคุณธรรม จริยธรรมและค่านิยมที่พึงประสงค์ของนักเรียน โดยอ่านคำชี้แจงของแต่ละฉบับแต่ละตอนก่อนนำไปใช้ เพื่อที่จะประเมินคุณภาพได้ตรงกับคุณลักษณะของนักเรียนที่ได้รับการประเมินให้มากที่สุด

4. การให้คะแนนแต่ละฉบับ ให้ดูจากเกณฑ์การให้คะแนน

6. เกณฑ์การให้คะแนน

เครื่องมือวัดคุณธรรม จริยธรรมและค่านิยมที่พึงประสงค์ของนักเรียนชุดนี้ ประกอบด้วย เครื่องมือวัด 3 ฉบับ

ฉบับที่ 1 แบบสังเกตพฤติกรรมนักเรียนโดยครู เป็นเครื่องมือที่ครูเป็นผู้สังเกตพฤติกรรมนักเรียนด้านคุณธรรม จริยธรรมและค่านิยมที่พึงประสงค์ของนักเรียน แล้วบันทึกผลให้คะแนนนักเรียน ดังแสดงตามตาราง ก

ตาราง ก เกณฑ์การให้คะแนนแบบสังเกตพฤติกรรมนักเรียนโดยครู

ระดับการปฏิบัติ	คะแนน	ระดับพฤติกรรมที่เกิดขึ้น
4	4	ตามเกณฑ์การให้คะแนนของ
3	3	แบบสังเกตพฤติกรรมนักเรียน
2	2	
1	1	

ฉบับที่ 2 แบบประเมินตนเองของนักเรียน เป็นเครื่องมือวัดที่เป็นแบบมาตรประมาณค่า (Rating scale) 4 ระดับ จำนวน 40 ข้อ นักเรียนเป็นผู้ประเมินตนเอง มีเกณฑ์การให้คะแนนตามระดับที่นักเรียนปฏิบัติดังตาราง ข

ตาราง ข เกณฑ์การให้คะแนนแบบประเมินตนเองของนักเรียน

ระดับการปฏิบัติ	คะแนน
ปฏิบัติจนเป็นนิสัย	4
ปฏิบัติบ่อยๆ	3
ปฏิบัติบางครั้งหรือนานๆครั้ง	2
ปฏิบัติน้อยที่สุดหรือไม่ปฏิบัติเลย	1

ฉบับที่ 3 แบบประเมินนักเรียนโดยผู้ปกครอง เป็นเครื่องมือวัดที่เป็นแบบ
มาตรฐานค่า (Rating scale) 4 ระดับ จำนวน 20 ข้อ ผู้ปกครองของนักเรียนเป็นผู้ประเมิน
พฤติกรรมนักเรียน มีเกณฑ์การให้คะแนนตามระดับที่นักเรียนปฏิบัติดังตาราง ค

ตาราง ค เกณฑ์การให้คะแนนแบบประเมินนักเรียนโดยผู้ปกครอง

ระดับการปฏิบัติ	คะแนน
ปฏิบัติจนเป็นนิสัย	4
ปฏิบัติบ่อยๆ	3
ปฏิบัติบางครั้งหรือนานๆครั้ง	2
ปฏิบัติน้อยที่สุดหรือไม่ปฏิบัติเลย	1

7. เกณฑ์การแปลผลคะแนน

เมื่อตรวจให้คะแนนจากการสังเกตพฤติกรรมนักเรียนแบบประเมินตนเองของนักเรียน
แบบประเมินนักเรียนโดยผู้ปกครองแล้ว ผู้ประเมินนำคะแนนที่ได้มาแปลผลตามเกณฑ์ในตาราง ง

ตาราง ง. เกณฑ์การแปลผลคะแนน

ร้อยละ/ค่าเฉลี่ย	ระดับคุณภาพ
87.51%-100.00%	ดีมาก
62.51%-87.50%	ดี
37.51%-62.50%	พอใช้
25.00%-37.50%	ควรปรับปรุง

ขั้นตอนในการแปลความหมายของระดับคุณภาพ

1. ตรวจสอบให้คะแนนเครื่องมือวัดคุณธรรม จริยธรรมและค่านิยมที่พึงประสงค์แต่ละฉบับ โดยให้นำน้ำหนักคะแนนดังนี้

1.1 แบบสังเกตพฤติกรรมนักเรียน โดยครูให้นำน้ำหนักคะแนน	80%
1.2 แบบประเมินตนเองของนักเรียนให้นำน้ำหนักคะแนน	10%
1.3 แบบประเมินนักเรียนโดยผู้ปกครองให้นำน้ำหนักคะแนน	10%

2. นำคะแนนที่ได้ในข้อ 1 ไปเทียบกับเกณฑ์การแปลคะแนนตามตาราง ง

3. พิจารณาระดับคุณภาพพฤติกรรมด้านคุณธรรม จริยธรรมและค่านิยมที่พึงประสงค์ว่าอยู่ในระดับใด ถ้าอยู่ในระดับที่ได้คะแนนต่ำจะได้แก้ไขและพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมของนักเรียน ให้ตรงตามจุดที่ควรปรับปรุง แก้ไขต่อไป

ตัวอย่าง การคิดคะแนน

1. ตรวจสอบให้คะแนนแต่ละฉบับ แล้วปรากฏว่าเด็กชาย ก ได้คะแนนดังนี้

นักเรียน	ฉบับที่ 1	ฉบับที่ 2	ฉบับที่ 3
ก	120 คะแนน	120 คะแนน	60 คะแนน

2. นำคะแนนจากข้อ 1 มาให้ค่าคะแนนตามน้ำหนักของคะแนนที่กำหนดไว้ คือแบบสังเกตพฤติกรรมนักเรียนโดยครู : แบบประเมินพฤติกรรมตนเองของนักเรียน : แบบประเมินนักเรียนโดยผู้ปกครอง เท่ากับ 80:10:10 รวมคะแนนและเทียบระดับคุณภาพดังนี้

นักเรียน	ฉบับที่ 1	ฉบับที่ 2	ฉบับที่ 3	รวม	ระดับคุณภาพ
ก	$120 \times \frac{80}{160} = 60$	$120 \times \frac{10}{160} = 7.5$	$60 \times \frac{10}{80} = 7.5$	75	ดี

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ	นางแววมณี บุตรเรืองศักดิ์
วัน เดือน ปีเกิด	20 พฤศจิกายน 2504
สถานที่เกิด	อำเภอเสนางคนิคม จังหวัดอำนาจเจริญ
ประวัติการศึกษา	คบ.(คณิตศาสตร์) มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร พ.ศ. 2528
สถานที่ทำงาน	โรงเรียนวัดสมัยสุวรรณ อำเภอชัยบุรี จังหวัดสุราษฎร์ธานี
ตำแหน่ง	อาจารย์ 2 ระดับ 7